

Raport Zrównoważonego Rozwoju

Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A.

Inwestujemy w rozwój sieci

MATERIALITY MATTERS

**Global
Reporting
Initiative™**

AT THE TIME OF PUBLICATION THE
G4-17 TO G4-27 DISCLOSURES WERE
CORRECTLY LOCATED IN THIS G4
CONTENT INDEX AND FINAL REPORT.

Raport Zrównoważonego Rozwoju
Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A.

Inwestujemy w rozwój **sieci**

EDYCJA: 2014

Spis treści

6	LIST PREZESA ZARZĄDU PSE
9	O PROCESIE RAPORTOWANIA
14	KIM JESTEŚMY
20	JAK DZIAŁAMY
30	ZRÓWNOWAŻONY BIZNES
32	Wartości PSE
34	Strategia biznesowa
37	Strategia zrównoważonego rozwoju
42	WPŁYW GOSPODARCZY
64	WPŁYW SPOŁECZNY
98	WPŁYW ŚRODOWISKOWY
117	TABELA GRI
126	SŁOWNICZEK
127	PODZIĘKOWANIA

List Prezesa Zarządu PSE

Szanowni Państwo,

z przyjemnością i satysfakcją przekazuję Państwu pierwszy w historii naszej organizacji Raport Zrównoważonego Rozwoju. W publikacji przedstawiamy wpływ naszej działalności na krajową gospodarkę, środowisko naturalne oraz społeczeństwo, którego jesteśmy częścią.

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE) pełniąc funkcję Operatora Systemu Przesyłowego w Polsce, odpowiadają za zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej – z racji tej funkcji są instytucją zaufania publicznego.

Realizując nasze ustawowe obowiązki, jesteśmy świadomi wyzwań, jakie stwarza pogodzenie rozwoju systemu przesyłowego, którym zarządzamy, z odpowiedzialnością za wpływ, jaki nasza działalność wywiera na krajową gospodarkę, otoczenie społeczne i środowisko naturalne oraz za sposób, w jaki budujemy relacje z naszymi partnerami.

Z pełną świadomością cztery lata temu wpisaliśmy zasady zrównoważonego rozwoju do naszej misji i strategii biznesowej. Tą decyzją postanowiliśmy włączyć zrównoważony rozwój w operacyjną i strategiczną działalność Spółki. W oparciu o strategię biznesową, realizujemy wiele projektów, dobrych praktyk i działań wpisujących się w wieloaspektowo rozumianą jakość życia obecnych i przyszłych pokoleń.

Zgodnie ze światowymi standardami, opracowaliśmy i przyjęliśmy na początku 2014 roku „Strategię PSE na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2020”. Nasze postępy w realizacji strategii odzwierciedlają wskaźniki i mierniki efektywności, które prezentujemy Państwu w niniejszym raporcie.

Jednym z naszych priorytetowych zadań jest rozwój systemu przesyłowego. Wynika on z potrzeby zapewnienia ciągłości funkcjonowania i niezawodnej pracy polskiego systemu elektroenergetycznego.

Wpisuje się również w realizację polityki energetycznej Unii Europejskiej, dla której jednym z jej filarów jest rozwój sieci energetycznych, w szczególności połączeń transgranicznych umożliwiających rozwój europejskiego rynku energii.

Rozwój systemu przesyłowego ma ogromny wpływ na jakość życia obecnych i przyszłych pokoleń. Ten wpływ wyraża się w ciągłym dostępie do energii elektrycznej dla wszystkich przedsiębiorstw, instytucji oraz gospodarstw domowych, we wszystkich regionach naszego kraju. Jest to kluczowe dla rozwoju gospodarczego, a tym samym dla pozycji Polski na świecie.

Nasz Plan rozwoju systemu przesyłowego to perspektywa do roku 2025, a powstająca w wyniku jego realizacji infrastruktura będzie służyła zarówno nam, jak i kolejnym pokoleniom.

W latach 2012-2013 przeznaczyliśmy na rozwój krajowej sieci przesyłowej ponad 1,4 mld zł. W ramach działalności inwestycyjnej przeprowadziliśmy modernizacje linii i stacji elektroenergetycznych w celu zwiększenia niezawodności ich pracy, dostosowania ich do nowych warunków umożliwiających w szczególności zdalny nadzór oraz pracę bezobsługową.

Uwzględniając przyszłe zapotrzebowanie na energię elektryczną, planujemy wybudować w całym kraju około 4600 km nowych linii 400 kV. Szacujemy przeznaczyć na te inwestycje nakłady w wysokości około 23 mld zł. Zamierzamy również wybudować oraz rozbudować około 40 stacji elektroenergetycznych oraz zmodernizować 2500 km istniejących linii 400 i 220 kV.

Będąc odpowiedzialnymi za bieżące bilansowanie systemu, podejmujemy inicjatywy, których celem jest zapewnienie niezbędnej ilości energii elektrycznej w systemie, przy maksymalnym wykorzystaniu dostępnych źródeł. Wdrażamy nowe narzędzia, takie jak: „interwencyjna rezerwa zimna” utworzona ze starszych jednostek wytwórczych przewidzianych pierwotnie do wycofania z eksploatacji oraz tzw. negawaty, czyli moc „zaoszczędzoną”, z której poboru, na polecenie Operatora Systemu Przesyłowego, zrezygnuje odbiorca.

Przed nami niezwykle ważne działania, które określą kształt systemu elektroenergetycznego Europy. Jest to przede wszystkim rozwój inteligentnych sieci elektroenergetycznych, zarządzanie generacją rozproszoną i magazynami energii. Przedsięwzięcia te są na różnych etapach wdrażania. Mają one jeden wspólny cel – zwiększenie efektywności wykorzystania wytworzonej energii, która ma wymiar ekonomiczny, sprzyjający obniżeniu kosztów energii elektrycznej, ale co ważniejsze również środowiskowy, który pozwoli zmniejszyć zużycie surowców i zapewnić niezbędną ochronę środowiska.

Wyrazem naszej aktywności w obszarze efektywnego wykorzystania energii jest uzyskany „Biały certyfikat”: Świadectwo Efektywności Energetycznej „nr 1”. Potwierdza on wiodącą rolę PSE, jako lidera w zakresie promowania działalności proefektywnościowej i proekologicznej.

Wdrożyliśmy, certyfikowaliśmy i doskonalimy System Zarządzania Środowiskowego zgodnie z normą ISO 14001, potwierdzający, że nasza Spółka funkcjonuje z poszanowaniem środowiska naturalnego we wszystkich obszarach swojej działalności. Kwestie środowiskowe są równie ważne podczas prowadzenia działalności inwestycyjnej i modernizacyjnej.

Społeczności i władze lokalne w regionach, gdzie prowadzimy nowe inwestycje, to nasi kluczowi partnerzy. Transparentna komunikacja i bieżący dialog z mieszkańcami gmin oraz samorządami jest naszym niezmiennym priorytetem. W latach 2012-2013 realizowaliśmy szereg działań z zakresu komunikacji i partycypacji społecznej, w ramach których podpisaliśmy z władzami lokalnymi listy intencyjne i deklaracje, określające zasady współpracy przy realizacji inwestycji elektroenergetycznych na ich terenie.

W swojej działalności dążymy do ciągłego doskonalenia stosowanych praktyk i rozwiązań związanych z zapewnieniem transparentności naszego działania. Potwierdzeniem tego są otrzymane w latach 2012-2013 certyfikaty za wdrożenie w Spółce: Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym i Nadużyciom, Systemu Zarządzania Ciągłością Działania oraz Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji.

Przekazuję Państwu nasz Raport Zrównoważonego Rozwoju opracowany za okres dwóch lat, według metodologii raportowania Global Reporting Initiative w wersji G4. Dołożyliśmy wszelkich starań, aby zawierał jak najwięcej odpowiedzi na oczekiwania naszych partnerów, wyrażone podczas sesji dialogowej, przeprowadzonej w siedzibie naszej firmy zgodnie ze standardem AA1000 SES.

Chcemy, żeby Raport trafił do szerokiego grona naszych interesariuszy. Jesteśmy otwarci i będziemy wdzięczni za Państwa uwagi i opinie.

Życzę Państwu inspirującej lektury.

Henryk Majchrzak

Prezes Zarządu
Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A.

O PROCESIE RAPORTOWANIA

Metodologia

Przedstawiamy Państwu nasz pierwszy Raport Zrównoważonego Rozwoju. Jesteśmy dumni, że możemy zaprezentować naszym partnerom najważniejsze, podejmowane przez nas działania oraz ich wymiar gospodarczy, społeczny i środowiskowy.

Tworząc ten raport, szczególną wagę przykładaliśmy do jego waloru edukacyjnego. Ważne jest dla nas, żeby partnerzy rozumieli z czego wynikają nasze decyzje biznesowe, które podejmujemy oraz zapoznali się ze zobowiązaniami i wyzwaniami, przed którymi stoimy.

Raport prezentuje także nasze postępy we wdrażaniu strategii na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz przedstawia nasze wyniki w obszarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym.

Raport powstał w oparciu o uznane międzynarodowe standardy:

- Standard raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju – Global Reporting Initiative – GRI G4 (poziom zgodności „core”);
- Standard dotyczący dialogu z interesariuszami AA1000SES.

Niniejszy raport obejmuje dane od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2013 roku oraz wybrane informacje za rok 2014, istotne pod kątem przedstawienia aktualnego obrazu spółki Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. Kolejne raporty planujemy wydawać cyklicznie.

Proces powstania raportu

Proces definiowania treści zawartej w raporcie przeprowadziliśmy zgodnie z wytycznymi GRI G4. Podzielony on został na kilka etapów:

1. Identyfikacja tematów zrównoważonego rozwoju adekwatnych dla naszej Spółki.
2. Priorytetyzacja istotnych kwestii zrównoważonego rozwoju w sesji dialogowej z partnerami.
3. Warsztat walidacyjny z udziałem Zarządu i kadry kierowniczej.

Pracując nad pierwszym raportem zrównoważonego rozwoju, chcieliśmy poznać oczekiwania interesariuszy wobec nas, a następnie na nie odpowiedzieć. Podstawą do identyfikacji naszych partnerów była analiza wpływu naszej firmy na otoczenie. W wyniku tego procesu zidentyfikowaliśmy następujące grupy interesariuszy:

- Administracja państwowa
- Parlamentarzyści
- Lokalne samorządy
- Regulator
- Lokalni liderzy opinii
- Wykonawcy i podwykonawcy
- Media
- Organizacje pozarządowe
- Organizacje międzynarodowe

- Placówki naukowe i instytucje badawczo-rozwojowe
- Pracownicy
- Organizacje branżowe
- Przedstawiciele społeczności lokalnych

Wszystkich interesariuszy zaprosiliśmy do prac nad raportem. Po pierwsze, zadaliśmy o to, żeby informacja o tworzeniu raportu znalazła się na naszej stronie internetowej wraz z ankietą. Skierowaliśmy zapytania do interesariuszy o wskazanie kluczowych zagadnień i tematów.

Z badaniem ankietowym zapoznano się ponad 200 osób, a 75 spośród nich wypełniło formularze w całości.

Po drugie, kluczowych interesariuszy Spółki wskazanych w procesie dialogu wewnątrz Spółki zaprosiliśmy na sesję dialogową. Jej celem było poznanie oczekiwań otoczenia zewnętrznego względem raportu zrównoważonego rozwoju PSE. Zależało nam na zrozumieniu perspektywy naszych interesariuszy i ich potrzeb informacyjnych. Sesja odbyła się w siedzibie firmy PSE w Konstancinie-Jeziornie i wzięło w niej udział ponad 50 przedstawicieli kluczowych dla Spółki grup interesariuszy. Dyskusje prowadzone były w ramach pięciu obszarów priorytetowych, określonych w „Strategii PSE S.A. na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2020”. Sesja dialogowa została przeprowadzona przez niezależnych moderatorów z firmy doradczej PwC. Wśród zgłoszonych przez uczestników sesji oczekiwań znalazły się kwestie związane z zaprezentowaniem m.in.: wkładu PSE w zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, działań edukacyjnych skierowanych do społeczeństwa

na temat funkcjonowania systemu i roli PSE, zasad prowadzenia inwestycji i dialogu ze społecznościami lokalnymi, w tym umieszczania dobrych przykładów współpracy, a także programów rozwoju zawodowego pracowników oraz mierników efektywności tych działań.

Wybór i walidowanie tematów raportu odbyły się podczas spotkania Zarządu i kadry kierowniczej. W jego trakcie omówiliśmy charakter, miejsce występowania oraz zakres oddziaływania wybranych kwestii. W oparciu o zasadę istotności dokonaliśmy wyboru aspektów i tematów do raportu. W wyniku tych prac otrzymaliśmy kluczowe aspekty, które odzwierciedlamy w raporcie.

W proces raportowania zostało zaangażowanych blisko 60 pracowników PSE, reprezentujących wszystkie jednostki organizacyjne Spółki.

W raporcie ukazujemy 29 wskaźników szczegółowych GRI oraz 13 mierników efektywności, wynikających ze „Strategii PSE na rzecz zrównoważonego rozwoju do 2020 roku”.

Zachęcamy Państwa do zgłaszania pytań, uwag bądź wątpliwości dotyczących danych i informacji zawartych w raporcie.

G4-19, G4-20, G4-21, G4-27

Poniżej w formie tabelarycznej prezentujemy listę kluczowych aspektów poddanych raportowaniu wraz z granicami ich oddziaływania.

Aspekt GRI	Kwestia zdefiniowana w procesie dialogu	Wskaźniki GRI	Zakres aspektu wewnątrz organizacji
Wpływ gospodarczy			100%
Zwiększenie efektywności przesyłu energii elektrycznej	Zwiększenie efektywności procesu przesyłania energii elektrycznej	G4-EU12	PSE S.A.
Zasady funkcjonowania firmy elektroenergetycznej – profil firmy	Mapa istniejących i planowanych inwestycji	G4- EU4	PSE S.A.
Zapewnienie bezpieczeństwa i ciągłości świadczonych usług	Jakość obecnej infrastruktury. Działania zapobiegające awariom	G4-EU28	PSE S.A.
		G4- EU29	PSE S.A.
Wyniki finansowe	Innowacje techniczne	G4- EC4	PSE S.A.
Wyniki ekonomiczne	-	G4-EC1	PSE S.A.
Ekonomiczny wpływ pośredni	Wpływ prowadzonych inwestycji na budżety jednostek samorządu terytorialnego	G4-EC7	PSE S.A.
Wpływ społeczny			
Społeczności lokalne	Zasady współpracy z właścicielami gruntów w miejscach prowadzenia inwestycji i ich bliskim sąsiedztwie. Prowadzenie komunikacji ze społecznościami lokalnymi. Relacje z samorządami lokalnymi. Służebność przesyłu	G4-SO1	PSE S.A.
		G4-SO2	PSE S.A.
Przeciwdziałanie korupcji	Przeciwdziałanie korupcji w procesie prowadzenia inwestycji. Przejrzystość działań biznesowych i etyka postępowania wobec partnerów	G4-SO4	PSE S.A.
Edukacja i szkolenia	Zarządzanie wiedzą w organizacji. Kwalifikacje kadry pracowniczej. Rozwój pracowników (w tym szkolenia, programy motywacyjne, programy rozwoju talentów)	G4-LA10	PSE S.A.
		G4-LA9	PSE S.A.
		G4- LA11	PSE S.A.

Aspekt GRI	Kwestia zdefiniowana w procesie dialogu	Wskaźniki GRI	Zakres aspektu wewnątrz organizacji
Wpływ społeczny			
Zatrudnienie	Informacje podstawowe dotyczące zatrudnienia w firmie (liczby pracowników, etc.).	G4-EU15	PSE S.A.
	Świadczenia dodatkowe (ogólnie).	G4-LA1	PSE S.A.
	Rozumienie i kierowanie się zasadami postępowania, obowiązującymi w firmie (wartości firmy)	G4-LA2	PSE S.A.
Obecność rynkowa	-	G4-EC5	PSE S.A.
Zdrowie i bezpieczeństwo klienta	Emisja i oddziaływanie pola elektromagnetycznego	G4-EU25	PSE S.A.
Wpływ środowiskowy			
Zgodność z przepisami prawa, w tym w zakresie ochrony środowiska	Przestrzeganie prawa w zakresie ochrony środowiska	G4-EN29	PSE S.A.
Bioróżnorodność	Ochrona krajobrazu, roślinności i zwierząt na terenach inwestycyjnych	G4-EN12	PSE S.A.
Gospodarka odpadami i ściekami	Zarządzanie „Systemem Środowiskowym” wg normy ISO 14001	G4-EN24	PSE S.A.
	• Emisja hałasu	G4-EN23	PSE S.A.
	• Gospodarka wodno-ściekowa • Zapobieganie wyciekom substancji niebezpiecznych • Gospodarka odpadami	G4-EN22	PSE S.A.
Ocena dostawców pod kątem kryteriów środowiskowych	Warunki współpracy i nadzór nad podwykonawcami	G4-EN32	PSE S.A.
Energia	-	G4-EN3	PSE S.A.
		G4-EN6	PSE S.A.
Woda	-	G4-EN8	PSE S.A.
Produkty i usługi	-	G4-EN27	PSE S.A.
Ogólne aspekty środowiskowe	Monitorowanie wpływu działalności firmy na środowisko	G4-EN31	PSE S.A.
Zakres raportowanych aspektów nie wykracza poza obszar PSE, chyba, że w raporcie zaznaczono inaczej, ze wskazaniem grupy, której dotyczy (np. dostawcy, partnerzy).			

Tabela 1. Kluczowe aspekty dla PSE wraz z granicami ich oddziaływania.

KIM JESTEŚMY

Jesteśmy Spółką strategiczną dla polskiej gospodarki i bezpieczeństwa energetycznego kraju.

KIM JESTEŚMY

O TO PYTALI NASI PARTNERZY

Wprowadzenie

Energia elektryczna jest stałym elementem naszego życia. Bez niej trudno wyobrazić sobie wykonywanie najprostszych codziennych czynności. Energia elektryczna to nie tylko wygoda i bezpieczeństwo, ale też możliwość rozwoju gospodarczego kraju. Jednak energii elektrycznej nie można jeszcze w uzasadniony ekonomicznie sposób magazynować. Dlatego potrzebny jest sprawnie funkcjonujący i centralnie zarządzany system, zapewniający bilansowanie zapotrzebowania na energię z jej wytwarzaniem. W Polsce pracą Krajowego Systemu Elektroenergetycznego zarządza nasza spółka – PSE.

Krajowy System Elektroenergetyczny pracuje synchronicznie z systemami Europy kontynentalnej poprzez połączenia z systemami Niemiec, Czech i Słowacji oraz asynchronicznie z systemem szwedzkim, poprzez kabel podmorski prądu stałego, jak również z wydzielonymi blokami ukraińskiej elektrowni Dobrotwór.

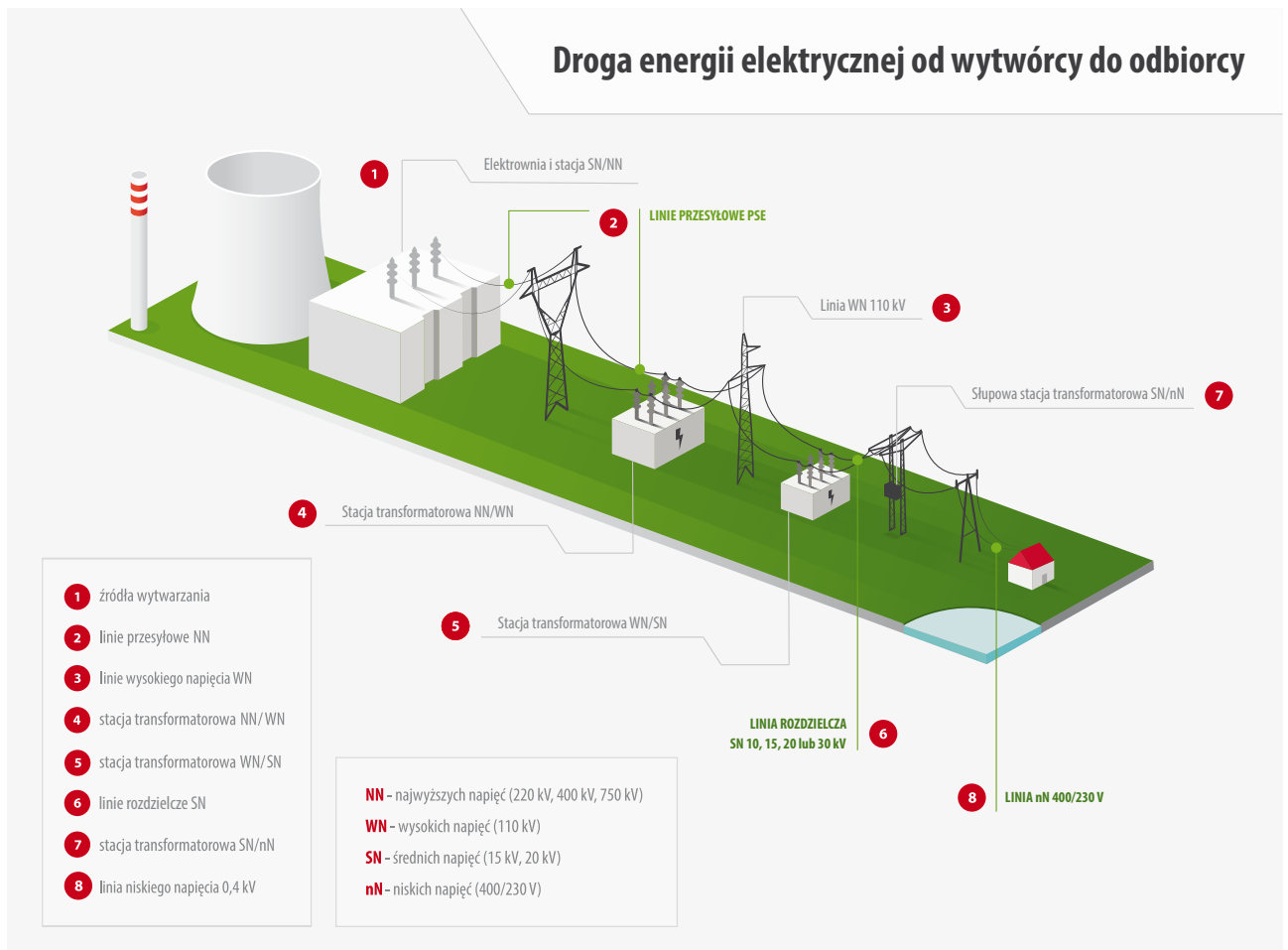
Krajowy System Elektroenergetyczny jest zbiorem obiektów i urządzeń służących do wytwarzania, przesyłu i rozdziału energii elektrycznej (rys. 1). Jego istotnym elementem są linie i stacje najwyższych napięć, tworzące system przesyłu energii zwany systemem przesyłowym, którego właścicielem jest PSE.

Energia elektryczna dostarczana do naszych domów wytwarzana jest w elektrowniach i elektrociepłowniach. W Polsce są one głównie opalane węglem kamiennym lub brunatnym. Większość z nich zlokalizowana jest w południowej części kraju. W większych miastach pracują elektrociepłownie opalane w większości węglem, ale również gazem ziemnym. Działa również wiele odnawialnych źródeł energii (OZE) takich jak elektrownie: wodne, wiatrowe, na biomasę i fotowoltaiczne. Wszystkie one są przyłączone do systemu elektroenergetycznego.

Przesyłanie energii od wytwórcy do odbiorcy jest możliwe dzięki rozległej sieci linii i stacji elektroenergetycznych, tworzącej system przesyłowy. W pracy systemu konieczne jest przesyłanie energii na znaczne odległości z zachowaniem zdolności do zmiany kierunków i ilości przesyłanej energii. Wiąże się to ze stratami. Zasadniczy sposób zmniejszenia tych strat polega na odpowiednim planowaniu pracy elementów systemu oraz stopniowym zastępowaniu istniejącej sieci 220 kV siecią o napięciu 400 kV.

W uproszczeniu, proces przesyłu energii elektrycznej (rys. 1), od momentu wytworzenia do dostarczenia energii odbiorcy, wygląda następująco:

- elektrownie produkują energię, po czym w stacjach średnich napięć/wysokich napięć (SN/WN) oraz stacjach wysokich napięć/najwyższych napięć (WN/NN) podwyższa się jej napięcie w celu przesyłania na duże odległości
- liniami najwyższych napięć (NN) – 220 i 400 kV – przesyła się energię do stacji najwyższych napięć/wysokich napięć (NN/WN), gdzie napięcie zmniejszane jest do 110 kV
- liniami wysokich napięć (WN) – 110 kV – przesyła się energię na odległości nie przekraczające kilkudziesięciu kilometrów do stacji WN/SN
- liniami średnich napięć (SN) – 6, 10, 15, 20 lub 30 kV – energia przesyłana jest do stacji SN/nN
- liniami niskich napięć (nN) – 230/400 V – energia przesyłana jest do końcowych odbiorców (np. gospodarstw domowych).

Rysunek 1. Droga energii elektrycznej od wytwórcy do odbiorcy

Profil PSE

Jesteśmy jedynym Operatorem Systemu Przesyłowego (OSP) w Polsce, wyznaczonym do tej funkcji przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE).

Jako Operator Systemu Przesyłowego, realizujemy zadania i wypełniamy obowiązki, wpisujące się w trzy podstawowe grupy zadań:

- zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej do wszystkich regionów Polski, poprzez:
 - » zarządzanie i prowadzenie ruchu sieci przesyłowej,
 - » zarządzanie Rynkiem Bilansującym, zapewniając ciągłą równowagę pomiędzy popytą a popytem na energię elektryczną,
 - » utrzymanie i rozwój systemu przesyłowego,
- rozwój rynku energii elektrycznej, a zwłaszcza wewnętrznego rynku energii elektrycznej,
- współpraca międzynarodowa w ramach Europejskiej Sieci Operatorów Elektroenergetycznych Systemów Przesyłowych (ENTSO-E), dotycząca aspektów technicznych, rynkowych i prawnych funkcjonowania europejskich systemów elektroenergetycznych.

Naszą działalność prowadzimy w formie jednoosobowej spółki Skarbu Państwa, której uprawnienia właścicielskie wykonuje Minister właściwy do spraw gospodarki.

Jesteśmy podmiotem regulowanym, czyli nasza działalność podlega nadzorowi ze strony Prezesa URE. Działamy w oparciu o udzieloną przez Prezesa URE koncesję na przesyłanie energii elektrycznej, a nasze obowiązki są zapisane w ustawie Prawo energetyczne i rozporządzeniach Ministra właściwego do spraw gospodarki wydanych na jej podstawie. Oznacza to, że nie prowadzimy typowej działalności biznesowej, jak inne spółki Prawa handlowego. Właściwie każdy aspekt naszej działalności jest regulowany.

Koszty realizacji naszych zadań, jako Operatora Systemu Przesyłowego, są pokrywane z opłat przesyłowych wnoszonych przez użytkowników systemu przesyłowego, zgodnie z taryfą opracowaną na podstawie rozporządzenia Ministra właściwego do spraw gospodarki i zatwierdzaną przez Prezesa URE.

Jesteśmy przedsiębiorstwem o istotnym znaczeniu dla porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa.

Jesteśmy również ważnym partnerem w relacjach międzynarodowych, a przedstawiciele naszej firmy zasiadają w najwyższych władzach organizacji ENTSO-E, zrzeszającej europejskich operatorów systemów przesyłowych.

Kapitał zakładowy naszej Spółki wynosi 9.605.473.000,00 zł (kapitał w całości wpłacony).

Podstawy prawne naszej działalności

Prowadzimy działalność operatora systemu przesyłowego na podstawie:

- koncesji na przesyłanie energii elektrycznej, udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki;
- decyzji Prezesa URE wyznaczającej Polskie Sieci Elektroenergetyczne na operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej;
- Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (IRiESP) zatwierdzonej przez Prezesa URE, regulującej działalność OSP i funkcjonowanie KSE.

Jako Spółka Prawa handlowego, funkcjonujemy zgodnie ze wszystkimi regulacjami wynikającymi z przepisów ogólnych. Jako operator polskiego systemu przesyłowego (OSP), a zarazem podmiot świadczący usługi przesyłania energii elektrycznej, podlegamy:

I. Regulacjom krajowym

- ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne oraz rozporządzeniom wykonawczym do ww. ustawy, w szczególności rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego;
- ustawie z dnia 18 marca 2010 r. o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych, prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych;
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 października 2010 r. w sprawie określenia przedsiębiorstw państwowych oraz jednoosobowych spółek Skarbu Państwa o szczególnym znaczeniu dla gospodarki Państwa;

- rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną;
- ustawie z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej.

II. Regulacjom europejskim

- dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej;
- dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej;
- dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych;
- rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej;
- rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii;
- rozporządzeniu Komisji (UE) nr 543/2013 z dnia 14 czerwca 2013 r. w sprawie dostarczania i publikowania danych na rynkach energii elektrycznej, zmieniającym załącznik I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009.

JAK DZIAŁAMY

Nasza Spółka, jako niezależny Operator Systemu Przesyłowego, rozpoczęła działalność 1 lipca 2004 roku pod nazwą PSE Operator S.A. Od 9 stycznia 2013 roku, na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla m. St. Warszawy, została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod nową nazwą – Polskie Sieci Elektroenergetyczne Spółka Akcyjna.

Przyjęcie nowej nazwy Spółki to kontynuacja kilkudziesięcioletniej tradycji Operatora Systemu Przesyłowego w Polsce, wskazująca centralną rolę w zarządzaniu Krajowym Systemem Elektroenergetycznym. Intencją zmiany nazwy był powrót do nazwy historycznie kojarzonej z naszą działalnością przesyłową w Polsce, która jest rozpoznawalna zarówno na forum krajowym, jak i międzynarodowym.

G4-9	Skala działalności PSE w liczbach	2012 r.	2013 r.
	Skala działalności organizacji uwzględniająca:		
	Zatrudnienie		
	Liczba pracowników GK PSE	2034	2042
	Liczba pracowników PSE	695	690
	Dane finansowe		
	Zysk netto (w tys. zł)	709 847	628 463
	Suma aktywów (w tys. zł)	14 922 099	15 784 123
	Infrastruktura sieciowa		
	Łączna długość linii przesyłowych (km)	13 445	13 519
	Liczba linii przesyłowych	245	246
	Liczba stacji najwyższych napięć	101	103
	Usługi		
	Liczba umów o świadczenie usługi przesyłania z:		
	- podmiotami przyłączonymi do sieci przesyłowej	27	27
	- podmiotami działającymi na rynku bilansującym energii elektrycznej nieprzyłączonymi do sieci przesyłowej	78	87
	Liczba umów o świadczenie usługi udostępniania KSE z OSD nieprzyłączonymi do sieci przesyłowej	130	141
	Moc nowych źródeł wytwórczych, dla których zawarto umowę przyłączeniową	19 757,93 MW	18 320,93 MW
	Moc nowych źródeł wytwórczych, dla których wydano warunki przyłączenia	7 064,10 MW	5 560,50 MW
	100% udziałów posiada Skarb Państwa		

Od 1 lipca 2014 r. działamy w Grupie Kapitałowej, którą tworzą spółki:

Nazwa spółki	Przedmiot działalności	Udział PSE S.A. w kapitale zakładowym
PSE S.A.	Operator Systemu Przesyłowego w Polsce	-
PSE Inwestycje S.A.	Prowadzenie działań wspierających realizację inwestycji PSE. Pełnienie funkcji Biura Projektów i Inżyniera Kontraktu w realizacji inwestycji infrastrukturalnych w GK PSE.	100 %
Zarządca Rozliczeń S.A.	Gromadzenie środków pieniężnych na pokrycie kosztów osieroconych dla wytwórców, których umowy długoterminowe zostały rozwiązane na podstawie umowy rozwiązującej. Jednocześnie zarządzanie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku opłaty przejściowej na zasadach określonych w ustawie o rozwiązaniu kontraktów długoterminowych.	100 %
PSE Innowacje Sp. z o.o.	Świadczenie usług doradczych z zakresu analiz, badań, nowych technologii i rozwiązań informatycznych w sektorze elektroenergetycznym na rzecz PSE.	100 %
LitPol Link Sp. z o.o.	Koordinowanie prac w ramach realizacji projektu połączenia elektroenergetycznego Polska–Litwa w zakresie odcinka transgranicznego tego projektu, który obejmuje budowę linii napowietrznej dwutorowej 400 kV, łączącej systemy elektroenergetyczne Litwy i Polski między podstacjami Alytus i Elk Bis, budowę stacji przekształtnikowej w Alytus oraz przebudowę podstacji Alytus i Elk Bis.	50 %
CAO Central Allocation Office GmbH	Prowadzenie wspólnego Biura Aukcyjnego dla obszaru Europy Środkowej i Wschodniej. Udostępnianie rocznych, miesięcznych oraz dziennych zdolności przesyłowych dla wymiany transgranicznej, a także prowadzenie rozliczeń z tego tytułu.	12,5 %

Do 30 czerwca 2014 r. w skład naszej Grupy Kapitałowej wchodziły również Spółki Obszarowe: PSE-Centrum, PSE-Północ, PSE-Południe, PSE-Wschód oraz PSE-Zachód. W wyniku inkorporacji, Spółki Obszarowe przekształciliśmy w Oddziały.

Inkorporacja Spółek Obszarowych pozwoliła na wdrożenie uproszczonej struktury zarządczej oraz osiągnięcie synergii w nowym modelu organizacyjnym. W efekcie inkorporacji, zadania realizowane dotychczas przez Spółki Obszarowe, z dniem 1 lipca 2014 r., przejęły Oddziały PSE w: Warszawie, Bydgoszczy, Katowicach, Poznaniu i Radomiu.

Władze Spółki

Nadzór nad działalnością naszej Spółki sprawuje Rada Nadzorcza (RN), którą zgodnie ze Statutem powołuje Walne Zgromadzenie, którego funkcję pełni Minister właściwy do spraw gospodarki.

Rada Nadzorcza III kadencji do 21 czerwca 2013 roku działała w składzie:

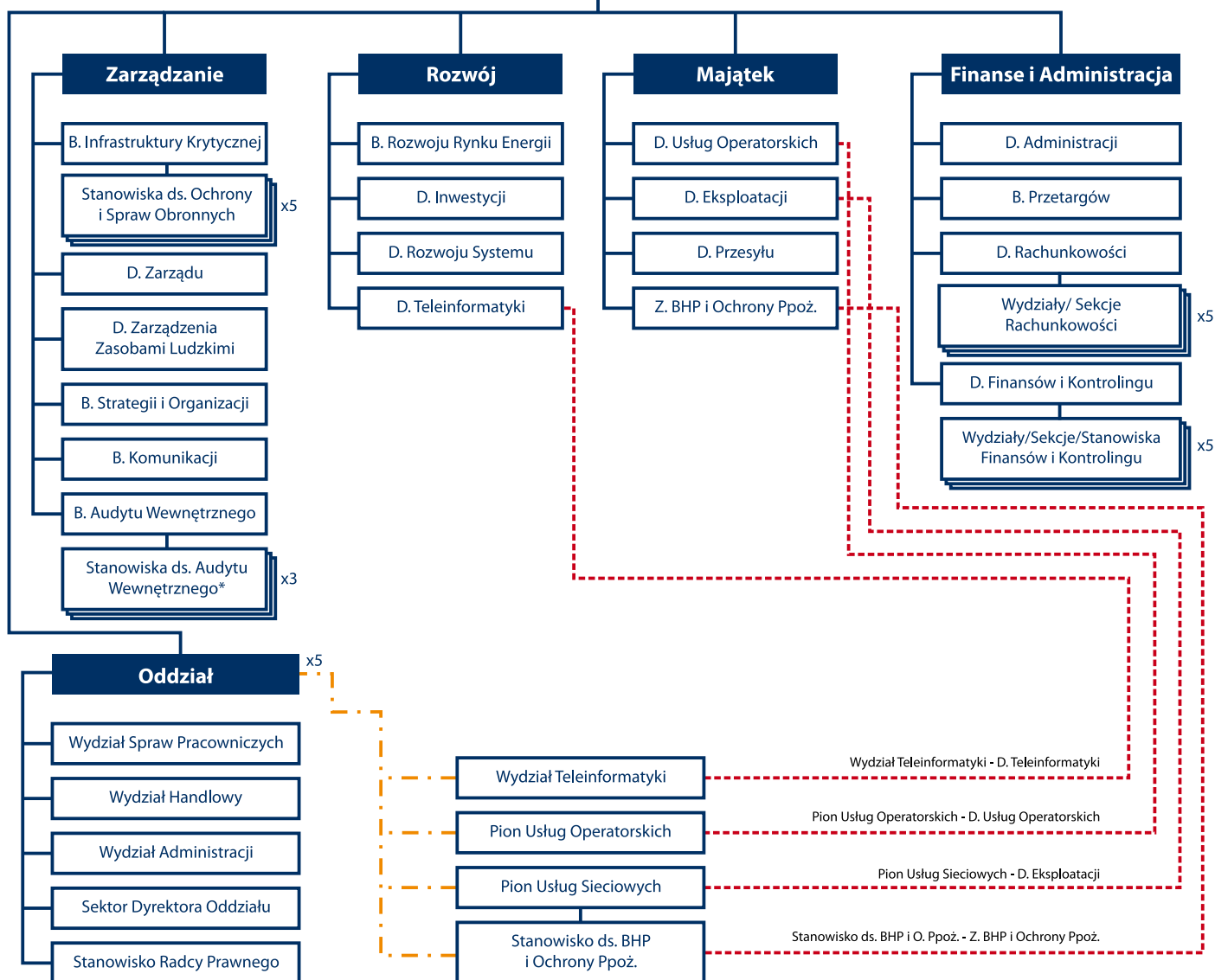
- Edward Słoma – Przewodniczący RN
- Tomasz Dąbrowski – Wiceprzewodniczący RN
- Przemysław Ligenza – Sekretarz RN
- Jacek Bąkowski – Członek RN (od 14 marca 2012 roku)
- Kazimierz Olesiak – Członek RN
- Jacek Socha – Członek RN
- Radosław Tabak – Członek RN.

Nadzór nad działalnością naszej Spółki od 21 czerwca 2013 roku sprawuje Rada Nadzorcza IV kadencji w składzie:

- Tomasz Dąbrowski – Przewodniczący RN
- Edward Słoma – Wiceprzewodniczący RN
- Radosław Tabak – Sekretarz RN
- Kazimierz Olesiak – Członek RN
- Joanna Szczepańska – Członek RN
- Jolanta Maria Świeściak – Członek RN.

Nasza struktura organizacyjna od 1 lipca 2014 r.

Zarząd PSE S.A.

B. - Biuro
D. - Departament
Z. - Zespół

————— Podległość funkcjonalna i strukturalna (wskazuje przełożonego zgodnie z prawem pracy i w zakresie merytorycznym)
- - - - - Podległość funkcjonalna (wskazuje przełożonego w zakresie merytorycznym)
- . - . - Podległość strukturalna (wskazuje przełożonego zgodnie z prawem pracy)

*3 – Stanowisko dotyczy Oddziałów Północ, Południe oraz Zachód
*5 – Stanowisko dotyczy Oddziałów Centrum, Północ, Południe, Wschód oraz Zachód

Nazwa jednostki
Komórki zamiejscowe, których lokalizacja odpowiada siedzibie Oddziału

Działalnością naszej Spółki kieruje Zarząd. Zgodnie ze statutem PSE, jego członkowie powoływani są na trzyletni okres wspólnej kadencji.

Zarząd III kadencji do 21 czerwca 2013 roku działał w składzie:

- Henryk Majchrzak – Prezes Zarządu
- Kazimierz Kułaga – Członek Zarządu
- Marzena Myszkowska – Członek Zarządu
- Grzegorz Tomasiak – Członek Zarządu.

Od 21 czerwca 2013 roku, sprawuje funkcję Zarząd IV kadencji w składzie:

- Henryk Majchrzak – Prezes Zarządu
- Krzysztof Ksyta – Członek Zarządu (od 1 lipca 2013 roku)
- Piotr Rak – Członek Zarządu
- Cezary Szwed – Członek Zarządu.

W ramach Spółki funkcjonuje 18 jednostek organizacyjnych mieszczących się w siedzibie Spółki oraz 5 Oddziałów mających siedziby w: Warszawie, Katowicach, Bydgoszczy, Poznaniu oraz Radomiu.

Od lewej: Krzysztof Ksyta, Henryk Majchrzak, Cezary Szwed, Piotr Rak

Zarządzanie ryzykiem

G4-14

Nasza działalność jest związana z szeregiem ryzyk. Zgodnie z przyjętym „Modelem zarządzania ryzykiem PSE”, identyfikujemy wszystkie pojawiające się ryzyka i zarządzamy nimi. Analizujemy także nasz wpływ na środowisko naturalne i podejmujemy działania na rzecz jego zmniejszenia.

Zarządzanie ryzykiem implikuje większość systemów zarządzania funkcjonujących w Spółce, do których należą:

- System Zarządzania Ciągłością Działania
- System Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym i Nadużyciom
- System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji
- System Zarządzania Środowiskowego.

G4-12

Budowanie relacji i partnerstw biznesowych

Jako Zamawiający prowadzimy postępowania o udzielenie zamówień publicznych i niepublicznych na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych oraz Regulaminu udzielania zamówień w naszej Spółce.

W celu zachowania transparentności działań związanych z udzielaniem zamówień, przygotowujemy i przeprowadzamy postępowania o udzielenie zamówień publicznych oraz niepublicznych zgodnie z zasadami:

- uczciwej konkurencji – stanowi ona najważniejszą zasadę prowadzenia i rozstrzygnięcia postępowań przetargowych. Zasada umożliwia każdemu zainteresowanemu podmiotowi równy dostęp do informacji o zamówieniach oraz do samych zamówień. Dotyczy ona m.in. opisu warunków udziału w postępowaniu, sposobu przekazywania oświadczeń, wniosków, zawiadomień oraz informacji;

- równego traktowania Wykonawców – polega na stosowaniu tożsamyh kryteriów wobec wszystkich Wykonawców, czyli stawianiu takich samych wymagań, takiej samej weryfikacji ich spełnienia oraz konsekwencji w ich egzekwowaniu. Zamawiający nie może zastosować wymagań, które będą preferować określonego Wykonawcę.

Główne grupy naszych Wykonawców to:

- Wykonawcy w zakresie prac inwestycyjnych, modernizacyjnych i remontowych
- Dostawcy usług i sprzętu.

W latach 2012-2013, zamówienia dla naszej Spółki realizowało 259 Wykonawców oraz Dostawców usług i sprzętu. Pochodzili oni w 96 procentach z Polski, 2 procent z krajów Unii Europejskiej oraz 2 procent z krajów spoza Unii Europejskiej.

Wyniki ekonomiczne

G4- EC1 Bezpośrednia wartość ekonomiczna wytworzona z uwzględnieniem przychodów, kosztów operacyjnych, wynagrodzenia pracowników, dotacji i innych inwestycji na rzecz społeczności, niepodzielonych zysków oraz wypłat dla właścicieli kapitału i instytucji państwowych	Jednostka miary	Wartość rok 2013	Wartość rok 2012
Przychody netto ze sprzedaży	PLN	5 806 253 973	6 795 820 059
Pozostałe przychody operacyjne	PLN	85 649 498	188 845 926
Przychody finansowe	PLN	103 568 699	107 843 298
Zyski nadzwyczajne	PLN	0	0
Przychody (wszystkie przychody i zyski ujęte w sprawozdaniu finansowym)	PLN	5 995 472 170	7 092 509 283
Koszty działalności operacyjnej	PLN	5 054 200 586	6 143 843 921
Pozostałe koszty operacyjne		172 425 389	77 671 819
Koszty finansowe		1 832 170	9 039 239
Koszty działalności operacyjnej	PLN	5 228 458 145	6 230 554 979
w tym:			
Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	PLN	136 464 488	129 509 954
Podatki i opłaty	PLN	204 626 576	199 530 382
Inwestycje w społeczności*	PLN	4 621	38 591
Koszty odsetkowe	PLN	650 358	501 785
Koszty działalności operacyjnej (po uwzględnieniu wyłączeń ujętych)	PLN	4 886 712 102	5 900 974 267
Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	PLN	136 464 488	129 509 954
Dywidenda	PLN	0	0
Płatności na rzecz inwestorów	PLN	0	0
Podatki i opłaty	PLN	204 626 576	199 530 382
Podatek dochodowy część bieżąca	PLN	166 300 945	142 551 870
Wpłata z zysku	PLN	90 106 962	110 851 953
Płatności na rzecz państwa	PLN	461 034 483	452 934 205
Wartość zatrzymana	PLN	511 256 476	609 052 266

* Z racji osiągnięcia podstawowych przychodów z taryfy przesyłowej, zatwierdzonej przez Prezesa URE, mamy ograniczone możliwości rozwijania programów z zakresu zaangażowania społecznego, w szczególności przekazywania darowizn na rzecz organizacji pożytku publicznego i innych, co wpływa na wielkość „inwestycji w społeczność”.

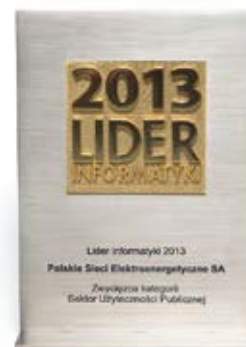
Nagrody i wyróżnienia

- **Perły Polskiej Gospodarki** (3 grudnia 2013 r.) – otrzymaliśmy wyróżnienie za konsekwentną realizację polityki i strategii przedsiębiorstwa oraz pozycję lidera wśród najbardziej dynamicznych i efektywnych przedsiębiorstw w Polsce. Ranking zorganizował miesięcznik Polish Market.

- **„Człowiek z energią”** (16 października 2013 r.) – Henryk Majchrzak, Prezes Zarządu naszej Spółki został laureatem konkursu „Człowiek z energią” organizowanego przez miesięcznik „Nowy Przemysł”. Tytuł ten otrzymują osoby, których praca, idee i poglądy wpłynęły w ostatnich latach na kształt polskiego sektora energetyczno-paliwowego.

- **„Lider informatyki 2013”** (30 września 2013 r.) – otrzymaliśmy tytuł „Lidera informatyki 2013” za realizowane w Spółce projekty oraz model funkcjonowania IT w kontekście realizacji strategii biznesowej. Na szczególną uwagę jurorów zasłużyły projekty dotyczące opracowania założeń bezpieczeństwa dla sieci inteligentnych, zdalnego odczytu danych pomiarowych energii elektrycznej, budowy systemu nadzoru nad włóknami światłowodowymi oraz nowatorski projekt realizowany przy udziale IT – Symulator Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

- **„Energia w dobrych rękach”** (11-14 września 2012 r.) – podczas Energetycznych Targów Bielskich ENERGETAB 2012 otrzymaliśmy nagrodę za wybitne zasługi dla rozwoju targów ENERGETAB.

- „Liderzy rynku” (lipiec 2013 r.) – uzyskaliśmy tytuł lidera w rankingu „Liderzy rynku” za aktywną działalność w obszarze nowych inwestycji w sieć przesyłową. Ranking opublikował magazyn „Builder”.

- **Laur Białego Tygrysa** (15 listopada 2012 r.) – odebraliśmy wyróżnienie za wzorcowe zrealizowanie zadań inwestycyjnych na potrzeby turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 oraz innowacyjne, społecznie akceptowane i skuteczne działania w obszarze komunikacji społecznej projektu Polska – Litwa. Nagrodę przyznano nam podczas Gali Laureatów wieńczącej V Konferencję Problematyczną ENERGETYKON 2012.

- **Odpowiedzialny Pracodawca 2012**
Lider HR – zostaliśmy laureatem Ogólnopolskiego Programu Odpowiedzialny Pracodawca. Tytuł ten otrzymaliśmy za szczególną dbałość o warunki pracy oraz rozwój pracowników.

- **Business Innovation Award** – przyznano nam nagrodę Business Innovation Award, podczas trwającego w Rzeszowie III Forum Innowacji Forum Ekonomicznego. Wyróżnienie otrzymaliśmy za koncepcję wdrożenia innowacyjnych mechanizmów zarządzania popytem na rynku energetycznym, które wspierają innowacyjną gospodarkę.

G4 - 15, G4 - 16

- Otrzymaliśmy wyróżnienie za inicjatywę organizacji Warsztatów Rynku Energetycznego oraz wsparcie dla budowy innowacyjnego i konkurencyjnego rynku elektroenergetycznego. Nagrodę przyznała Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji.

Członkostwo w organizacjach

Jako członek organów zarządczych:

Przedstawiciel naszej Spółki – Piotr Rak, członek Zarządu PSE jest członkiem Zarządu Europejskiej Sieci Operatorów Elektroenergetycznych Systemów Przesyłowych ENTSO-E.

Międzynarodowe i krajowe organizacje branżowe:

- Europejska Sieć Operatorów Elektroenergetycznych Systemów Przesyłowych ENTSO-E
- Stowarzyszenie Elektryków Polskich (SEP)
- Central Europe Energy Partners (CEEP)
- Polski Komitet Wielkich Sieci Elektrycznych (CIGRE)

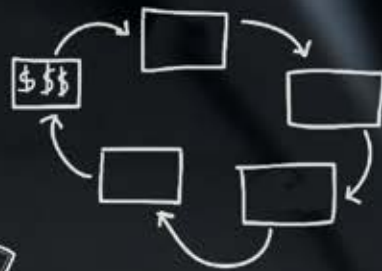
- Polski Komitet Światowej Rady Energetycznej (PKŚRE)
- Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej (PTPiREE)
- Pracodawcy RP.

Organizacje CSR:

- Inicjatywa Odpowiedzialna Energia

Inne:

- International Project Management Association Polska (IPMA)
- Towarzystwo Turystyczno-Sportowe „Sport i Energia”.

ZRÓWNOWAŻONY BIZNES

Nasza strategia na rzecz zrównoważonego rozwoju opiera się na pięciu priorytetowych obszarach, które wyznaczają kierunki rozwoju PSE na najbliższe lata i wspierają realizację strategii biznesowej Spółki.

Wartości PSE

Odpowiedzialność

Jako pracownicy ponosimy odpowiedzialność za wykonywaną pracę i jej efekty, mając świadomość wpływu na gospodarkę kraju.

Realizując zadania inwestycyjne, służące rozbudowie systemu elektroenergetycznego, kierujemy się zasadą równowagi potrzeb biznesowych i społecznych przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego.

Prowadzimy odpowiedzialną politykę kadrową umożliwiając pracownikom Grupy PSE rozwój zawodowy. Doskonaląc umiejętności i kompetencje tworzymy stabilne miejsca pracy.

Bezpieczeństwo

Priorytetem naszej działalności jest zapewnienie niezawodnej i bezpiecznej pracy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

Najważniejszym celem naszych prac jest pewność i gwarancja dostaw energii elektrycznej siecią przesyłową do wszystkich regionów kraju, co przekłada się na bezpieczeństwo funkcjonowania zarówno odbiorców przemysłowych, jak i gospodarstw domowych.

Współpraca

Aktywnie angażujemy się w realizację wspólnych zadań dzieląc się wiedzą oraz wykorzystując wzajemne doświadczenia. Budujemy zaufanie stosując transparentne zasady.

Aktywnie rozwijamy partnerstwo z innymi operatorami systemów przesyłowych. Szanując wzajemną odrębność współpracujemy w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego.

Profesjonalizm

Gwarancją bezpiecznej i stabilnej pracy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego są wykwalifikowani i doświadczeni pracownicy GK PSE. Realizując zadania z profesjonalnie przygotowaną kadrą, dbamy o jej stały rozwój, umożliwiając podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez różne formy kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Profesjonalizm naszych pracowników wyraża się także w rzetelnym i terminowym wykonywaniu powierzonych zadań oraz przestrzeganiu najwyższych norm etycznych.

Jako pracownicy Grupy, poprzez rozwój zawodowy i pogłębianie wiedzy przyczyniamy się do budowania silnej pozycji Grupy PSE jako kompetentnego, godnego zaufania partnera biznesowego.

Transparentność

Zapewniamy jasne, obiektywne i merytoryczne kryteria przy podejmowaniu każdej decyzji biznesowej.

Ściśle przestrzegamy zasad równego traktowania pracowników i uczestników rynku. Wyrazem tego jest przyjęty Program Zgodności zapewniający

równoprawne, niedyskryminacyjne podejście do wszystkich interesariuszy Spółki.

Zainteresowanym podmiotom zapewniamy równy dostęp do rzetelnych i kompletnych informacji. Każdego naszego partnera biznesowego traktujemy na takich samych zasadach i w równy sposób.

Kodeks Etyki

Realizacja wielu wyzwań biznesowych wymaga budowania kultury organizacyjnej firmy opartej na wartościach. W roku 2014 przyjęliśmy Kodeks Etyki PSE oparty na zasadach transparentności, zaufania i współpracy, a w efekcie budowaniu dobrej reputacji wewnątrz Spółki i w jej otoczeniu.

Strategia biznesowa

Z pełną konsekwencją i odpowiedzialnością, sukcesywnie wdrażamy zaktualizowaną w 2013 roku „Strategię Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. do roku 2020”, zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Spółki.

Aktualizacja przyjętej w 2011 roku Strategii wynikała z istotnych zmian, jakie wystąpiły w otoczeniu zewnętrznym i regulacyjnym, a które wpływają

na działalność operacyjną Spółki. Do czasu aktualizacji Strategii została zrealizowana część projektów strategicznych, wypełniających pierwotne cele Spółki.

W ramach przyjętej Strategii realizujemy projekty, których wdrożenie ma nam zapewnić osiągnięcie założonych celów strategicznych oraz wypełnienie misji i wizji Spółki.

Misja PSE

Działając z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i budując potencjał zawodowy naszych pracowników, zapewniamy niezawodną

i efektywną pracę systemu elektroenergetycznego w obszarze działania PSE oraz tworzymy warunki dla rozwoju OZE.

Rysunek 2. Misja PSE

W Misję wpisaliśmy kluczowy obowiązek PSE, jakim jest zapewnienie niezawodnej i efektywnej pracy systemu elektroenergetycznego, w ramach świadczonych przez Spółkę usług przesyłowych. Zapewniając niezawodne dostawy energii elektrycznej, bezpieczeństwo pracy krajowego systemu elektroenergetycznego oraz jakość energii

elektrycznej, realizujemy podstawowy warunek zrównoważonego rozwoju.

Mamy świadomość, że rozwój systemu elektroenergetycznego, dzięki realizowanym przez naszą Spółkę inwestycjom w sieć przesyłową, wpłynie na jakość życia przyszłych pokoleń.

Wizja PSE

Traktując priorytetowo bezpieczeństwo Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, współtworzymy europejski rynek energii elektrycznej, aktywnie rozwijając partnerstwo z innymi Operatorami Systemów Przesyłowych, przestrzegając zasad transparentności działania oraz równego traktowania uczestników rynku.

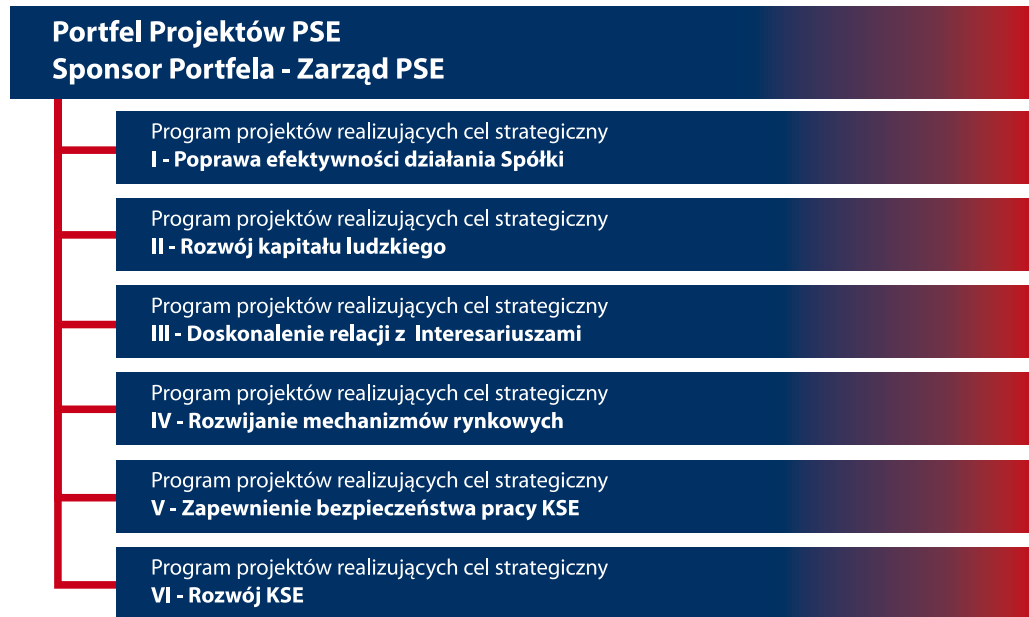
Wizja definiuje obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa pracy KSE z perspektywy ponadlokalnej, europejskiej. Kluczowy jest aktywny udział PSE w budowie europejskiego rynku energii elektrycznej oraz rozwoju infrastruktury technicznej zwiększającej transgraniczną wymianę energii elektrycznej. Spółka współpracuje z regulatorami, Operatorami Systemów Przesyłowych i giełdami energii z regionu Europy Środkowej i Wschodniej na rzecz wdrożenia europejskiego rynku energii elektrycznej.

Cele strategiczne

Nasze kluczowe kierunki rozwoju i doskonalenia:

- I Poprawa efektywności działania Spółki
- II Rozwój kapitału ludzkiego
- III Doskonalenie relacji z interesariuszami
- IV Rozwijanie mechanizmów rynkowych
- V Zapewnienie bezpieczeństwa pracy KSE
- VI Rozwój KSE

Realizacja Strategii PSE

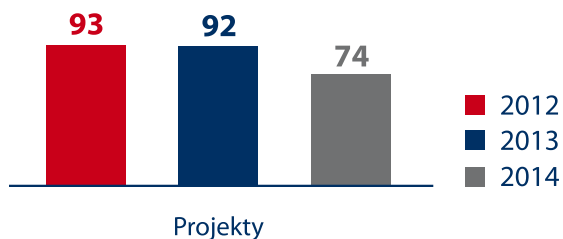
Rysunek 3. Portfel projektów PSE

Każdy cel ma przypisane projekty strategiczne, których realizacja przyczynia się do jego osiągnięcia. Zarządzanie projektami realizowane jest w oparciu o „Model zarządzania projektami w PSE”. Model przygotowano z uwzględnieniem najlepszych światowych praktyk w zakresie zarządzania projektami oraz zgodnie z wytycznymi

stowarzyszenia Project Excellence International Project Management Association (IPMA).

Model zarządzania projektami definiuje portfel projektów PSE, zawierający ponad 90 projektów w latach 2012-2013 i ponad 70 projektów w 2014 roku, w tym 30 wpisujących się w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Projekty strategiczne PSE

Strategia zrównoważonego rozwoju

Wpisaliśmy zasady zrównoważonego rozwoju do misji PSE, uznając jako priorytet włączenie zrównoważonego rozwoju w codzienną działalność naszej Spółki. To nasze zobowiązanie zarówno wobec partnerów zewnętrznych, jak też wewnętrznych.

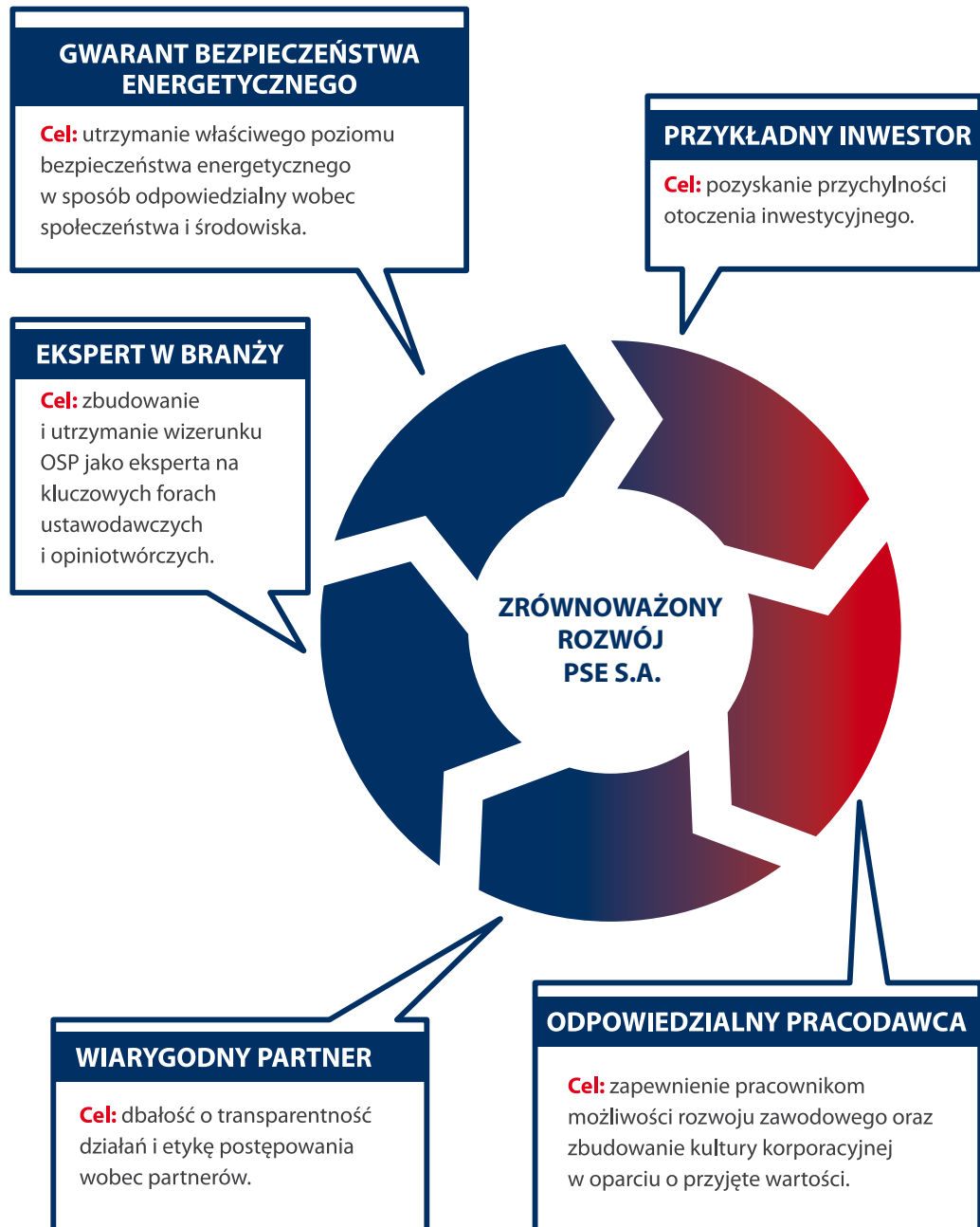
Obszary strategii

12 marca 2014 r. Zarząd zatwierdził „Strategię PSE na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2020” wraz z Programem działań. W Strategii zdefiniowaliśmy pięć priorytetowych obszarów zrównoważonego rozwoju, wzajemnie ze sobą powiązanych. Obszary te wyznaczają kierunki rozwoju PSE na najbliższe lata, wspierając przy tym realizację strategii biznesowej Spółki.

Obszary zrównoważonego rozwoju:

- I. Gwarant bezpieczeństwa energetycznego
- II. Przykładowy inwestor
- III. Odpowiedzialny pracodawca
- IV. Wiarygodny partner
- V. Ekspert w branży

Dokument powstał z uwzględnieniem oczekiwań naszych partnerów oraz wyzwań określonych w unijnych i krajowych regulacjach, np. „Strategii Europa 2020 – Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” oraz „Wizji zrównoważonego rozwoju polskiego biznesu”.

Rysunek 4. Priorytetowe obszary zrównoważonego rozwoju PSE

Gwarant bezpieczeństwa energetycznego

Cel: utrzymanie właściwego poziomu bezpieczeństwa energetycznego, w sposób odpowiedzialny wobec społeczeństwa i środowiska

Wyzwania dla Spółki, jakie wynikają z tego priorytetowego obszaru, w szczególności związane są z pokryciem wzrastającego zapotrzebowania odbiorców na energię elektryczną, niezawodnym zasilaniem odbiorców oraz niezawodną pracą systemu elektroenergetycznego jako całości. PSE odpowiadają za zdefiniowanie i rozwój infrastruktury sieciowej w Polsce w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju.

W kontekście rynku energii elektrycznej, PSE biorą udział w jego rozwoju oraz aktywnie uczestniczą w rozwoju inicjatyw globalnych podejmowanych przez operatorów zrzeszonych w ENTSO-E.

Przykładowy inwestor

Cel: pozyskanie przychylności otoczenia inwestycyjnego

Planujemy i realizujemy inwestycje w sieć przesyłową, wynikające z potrzeby zapewnienia wysokiej jakości ciągłości funkcjonowania i niezawodnej pracy polskiego systemu przesyłowego, co gwarantuje utrzymanie bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Podejmujemy szereg działań w kierunku zapewnienia stabilnych źródeł finansowania dla realizowanych projektów, zapewnienia specjalistycznego wykonawstwa inwestycji oraz likwidacji barier prawnych utrudniających prowadzenie inwestycji infrastrukturalnych.

Najwyższa staranność w działaniu i nadzorze nad generalnym wykonawstwem zadań inwestycyjnych, ma zapewnić, że wartości środowiska przyrodniczego pozostaną dostępne dla przyszłych pokoleń, a inwestycje będą realizowane przy akceptacji społeczności lokalnych, w sposób niekolidujący z ich szeroko rozumianym interesem społecznym.

Odpowiedzialny pracodawca

Cel: zapewnienie pracownikom możliwości rozwoju zawodowego oraz zbudowanie kultury korporacyjnej w oparciu o przyjęte wartości

W trosce o zrównoważony rozwój organizacji, polityka kadrowa PSE koncentruje się na zapewnieniu naszej Spółce wysokiej klasy specjalistów, których wiedza, kompetencje oraz profesjonalizm będą sprzyjały realizacji strategii biznesowej.

Od początku działalności PSE stwarzają swoim pracownikom możliwości rozwoju i doskonalenia zawodowego, któremu podlegają zarówno kompetencje merytoryczne, jak też uniwersalne kompetencje społeczne i menedżerskie.

Wiarygodny partner

Cel: dbałość o transparentność działań i etykę postępowania wobec partnerów

Przywiązujemy dużą wagę do transparentności i rzetelności, równego traktowania wszystkich uczestników rynku oraz podmiotów kooperujących, zapobiegania korupcji w kontekście przejrzystych i skutecznych procedur postępowania, jak również w ramach własnych procedur, procesów współpracy z innymi uczestnikami rynku energii elektrycznej, procesów regulacyjnych oraz samoregulacji (deklaracji).

Ekspert w branży

Cel: zbudowanie i utrzymanie wizerunku OSP jako eksperta w inicjatywach ustawodawczych

Dzięki posiadanym kompetencjom i doświadczeniu naszych pracowników, PSE są postrzegane jako partner do współpracy z organami ustawodawczymi, jednostkami administracji państwowej i samorządowej, a także jednostkami naukowymi i organizacjami branżowymi. Biorąc kompetentny udział w tworzeniu prawa, poprzez wprowadzane rozwiązania na rynku energii elektrycznej, dbamy o jego rozwój i transparentność.

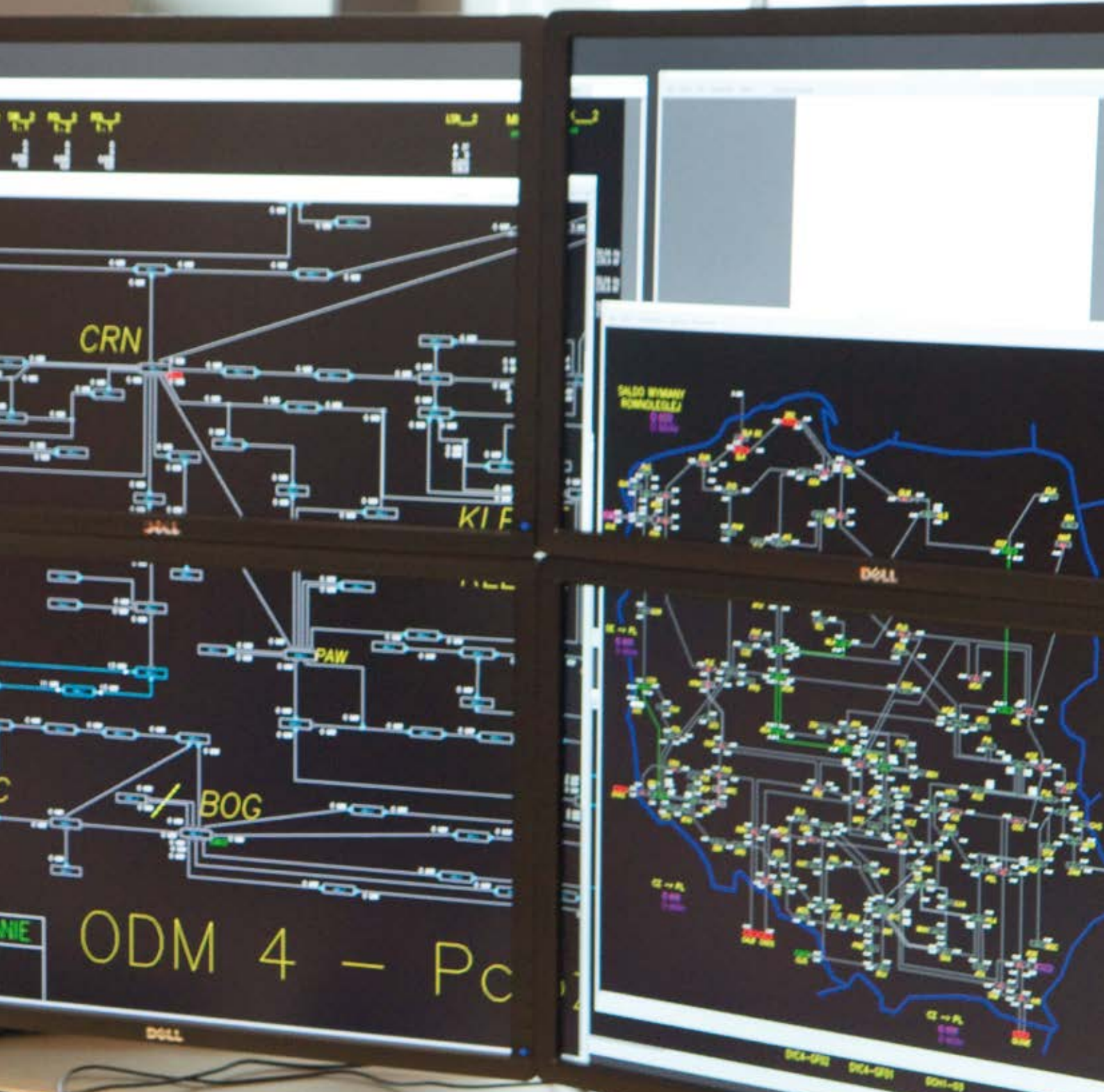
Struktura zarządzania zrównoważonym rozwojem

Mając na względzie prawidłowe wdrożenie, przegląd i doskonalenie „Strategii PSE na rzecz Zrównoważonego Rozwoju do roku 2020”, przyjęliśmy strukturę zarządzania Zrównoważonym Rozwojem w GK PSE (rys. 5).

Rysunek 5. Struktura zarządzania Zrównoważonym Rozwojem GK PSE

WPŁYW GOSPODARCZY

Jesteśmy Spółką o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa energetycznego państwa. System przesyłowy, którym zarządzamy, tworzy długoterminową wartość dla gospodarki i społeczeństwa.

WPŁYW GOSPODARCZY

Kluczowe wyniki w zakresie wpływu gospodarczego

SAIFI – 0,10; SAIDI – 94,80 – zmniejszenie wartości obu wskaźników za 2013 r. w stosunku do 2012 r., świadczy o poprawie niezawodności pracy systemu przesyłowego.

98,53 procent – zbiorczy wskaźnik dyspozycyjności (DYSU) za rok 2013 naszych urządzeń przesyłowych przy wartości referencyjnej $\geq 97,5$ procent.

1,4 mld zł – nakłady inwestycyjne poniesione w latach 2012-2013.

82 zadania inwestycyjne – realizowane w roku 2012 oraz **92 zadania inwestycyjne** realizowane w roku 2013.

259 Wykonawców oraz dostawców usług i sprzętu – w latach 2012-2013 realizowało zamówienia na podstawie przeprowadzanych postępowań, w tym **26 Wykonawców** prowadziło zadania inwestycyjne.

387,2 mln zł – wartość odprowadzonych podatków lokalnych do urzędów gminnych w latach 2012-2013. Podatki wpływają do ponad 1/3 gmin w Polsce i udział ten będzie wzrastał wraz z rozwojem infrastruktury sieciowej.

7 – pozycja w gronie firm, które zapłaciły najwięcej podatku według Rzeczypospolitej w 2013 roku.

41 – miejsce na Liście Rzeczypospolitej pod względem przychodów w 2013 roku.

Jesteśmy Spółką o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa energetycznego państwa. System przesyłowy, którym zarządzamy, tworzy długoterminową wartość dla gospodarki i społeczeństwa.

Największy nasz wpływ na gospodarkę wyraża się poprzez rozwój systemu przesyłowego. Gwarantując bezpieczne i niezawodne dostawy energii elektrycznej do wszystkich regionów kraju, zapewniamy możliwość funkcjonowania społeczeństwa, a zwłaszcza przedsiębiorstw przemysłowych.

Równie ważny jest nasz wpływ na rozwój krajowej gospodarki przejawiający się w postaci stworzonych miejsc pracy w naszej Grupie Kapitałowej oraz odprowadzanych podatków do budżetu państwa oraz budżetów lokalnych. Ten wpływ to także skala naszych inwestycji infrastrukturalnych, w ramach których utrzymujemy miejsca pracy u naszych wykonawców i podwykonawców.

Nasz wpływ gospodarczy zdefiniowaliśmy w priorytetowych obszarach „Strategii PSE na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2020” takich jak:

- Gwarant bezpieczeństwa energetycznego
- Przykładowy inwestor
- Ekspert w branży.

Do kluczowych zadań realizujących te priorytetowe obszary, a zarazem mających największy wkład w trwały i zrównoważony rozwój gospodarczy, należą:

- zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, zapewniając równowagę między popytem a podażą na energię;
- rozwój i utrzymanie systemu przesyłowego;
- przyczynianie się do rozwoju rynku energii elektrycznej, a zwłaszcza wewnętrznego rynku europejskiego.

O TO PYTALI NASI PARTNERZY

Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii

Rozwój gospodarczy kraju wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię elektryczną. Wynika to z wielu czynników, w szczególności ze wzrostu produkcji, liczby i zamożności społeczeństwa oraz postępu technicznego w zakresie stosowania urządzeń i tworzenia nowych rozwiązań technicznych. Wpływa to na konieczność dysponowania odpowiednimi zdolnościami wytwórczymi oraz zapewnienia niezawodności systemu przesyłowego.

Przez wiele dziesięcioleci krytycznym dla bilansowania zapotrzebowania mocy w systemie był okres zimy. Ostatnie lata pokazują, że wysokie zapotrzebowanie na moc elektryczną występuje także w okresie letnim, kiedy w warunkach utrzymywania się wysokich temperatur wzrasta pobór mocy przez coraz powszechniej dostępne i używane

urządzenia klimatyzacyjne, a równocześnie pogarszają się warunki pracy krajowych elektrowni i obniżają się zdolności przesyłowe linii elektroenergetycznych.

W celu zapewnienia bezpiecznej i niezawodnej pracy systemu elektroenergetycznego, bilansujemy zapotrzebowanie na energię elektryczną z jej wytwarzaniem.

Bilansowanie to dotyczy zarówno bardzo krótkich okresów (sekund), jak i bardzo długich (godzin) i jest realizowane poprzez wykorzystanie utrzymywanych specjalnie w tym celu rezerw mocy. Rezerwy pozyskujemy poprzez zawarcie odpowiednich kontraktów z wytwórcami na tzw. „regulacyjne usługi systemowe”.

Źródłem rezerwy godzinowej jest Rynek Bilansujący. Jednostki wytwórcze składają oferty handlowe, a na ich podstawie przygotowujemy plany pracy poszczególnych jednostek wytwórczych i ich udziału w bieżącym bilansowaniu systemu. Aktywizacja rezerw odbywa się, w zależności od typu i miejsca lokalizacji, samoczynnie lub zdalnie lub w inny uzgodniony sposób.

W okresach, w których zapotrzebowanie na energię elektryczną jest największe, nasza Spółka, aby zapewnić ciągłość dostaw energii i zbilansować system, nawet w najbardziej niekorzystnych warunkach, korzysta dodatkowo z następujących narzędzi:

- wykorzystanie dostępnej mocy w jednostkach wytwórczych niebędących tzw. jednostkami centralnie dysponowanymi;
- dodatkowe moce w elektrowniach w przeciążeniu, czyli z mocą wyższą niż nominalna (w ramach pakietu usług systemowych);
- interwencyjna dostawa mocy z elektrowni szczytowo-pompowych, które w krótkim okresie (2 do 4 godzin) pozwalają na bilansowanie zapotrzebowania na moc (w ramach pakietu usług systemowych);
- dyspozytorska wymiana energii z sąsiednimi operatorami systemów przesyłowych.

W 2013 roku uzyskaliśmy dodatkowe narzędzie o wyjątkowym znaczeniu dla bilansowania systemu w postaci usługi redukcji zapotrzebowania na polecenie OSP, tzw. „negawaty”. Redukcja zapotrzebowania obejmuje interwencyjne ograniczenie poboru mocy, polegające na zmniejszeniu na polecenie OSP wielkości mocy odbieranej z sieci przez

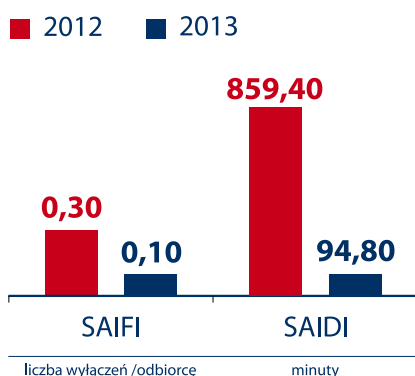
urządzenia odbiorców. Rozwiązanie to stanowi jeden z elementów obrony KSE przed zakłóceniami o charakterze nadzwyczajnym.

Rozwijamy i sukcesywnie wdrażamy nowe mechanizmy. Między innymi, wdrożyliśmy już na rynku bilansującym możliwości składania przez odbiorców ofert redukcji obciążenia. Jest to kolejna odsłona na rynku „negawatów”. Stanowi to ważny element dla funkcjonowania rynku energii, gdyż z jednej strony pozwala na „zwiększenie” zasobów służących do bilansowania systemu, a z drugiej strony przyczynia się do optymalizacji cen energii. Pierwsza z wymienionych korzyści wynika z faktu, że z punktu widzenia bilansu mocy w systemie ograniczenie poboru mocy przez odbiorcę jest równoważne zwiększeniu generacji przez wytwórcę. Druga korzyść wynika z możliwości uzyskania oferty na obniżenie zamówionej mocy po cenie konkurencyjnej wobec ceny jej wytworzenia.

Od 2016 roku przewidujemy uruchomienie interwencyjnej rezerwy zimnej, która jest jednym z zabezpieczeń ryzyka braku mocy na rynku krajowym. Mechanizm tej rezerwy polega na utrzymywaniu w gotowości do uruchomienia na polecenie OSP centralnie dysponowanych jednostek wytwórczych, przewidzianych do wycofania z eksploatacji po 2015 roku.

Powyżej opisane mechanizmy mają na celu optymalizację zużycia, co w konsekwencji ma prowadzić do racjonalnego wykorzystywania energii elektrycznej.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii, wprowadziliśmy od początku 2014 roku zmiany w zakresie operacyjnej rezerwy mocy na rynku bilansującym. Nowe rozwiązania zapewnią utrzymanie wymaganej rezerwy operacyjnej.

* Wskaźniki niezawodności pracy systemu:

- **SAIFI** (System Average Interruption Frequency Index) – systemowy wskaźnik średniej liczby (częstości) przerw na odbiorcę, wyznaczony jako iloraz liczby wszystkich przerw w ciągu roku do liczby odbiorców przyłączonych do sieci. Średnia liczba przerw w zasilaniu, jakiej może oczekiwać odbiorca w ciągu roku.
- **SAIDI** (System Average Interruption Duration Index) – systemowy wskaźnik średniego (przeciętnego) rocznego czasu trwania przerw, wyznaczony jako roczna suma czasu trwania wszystkich przerw (w minutach), podzielona przez całkowitą liczbę odbiorców przyłączonych do sieci. Całkowity czas trwania przerw w zasilaniu w energię elektryczną (w minutach), jakiego może się spodziewać odbiorca średnio w ciągu roku.

Zmniejszenie wartości wskaźnika SAIDI i SAIFI za rok 2013 w stosunku do roku 2012 świadczy o poprawie niezawodności pracy systemu zarządzanego przez naszą Spółkę oraz zwiększa zaufanie odbiorców przyłączonych do sieci w zakresie pewności zasilania.

G4-EU12	Straty w przesyśle, jako procent całkowitej odebranej energii	Jednostka	Wartość za 2012 r.	Wartość za 2013 r.
	Straty energii elektrycznej w procesie przesyłu, z wyszczególnieniem przyczyn strat:	liczba	1 687 723	1 694 005
	- Straty techniczne	MWh	1 687 723	1 694 005
	- Straty nietechniczne (np. nielegalny pobór energii elektrycznej)	MWh	0	0
	Straty w przesyśle, jako procent całkowitej wprowadzonej energii do systemu (oficjalne dane G.10.4)*	%	1,69	1,71

* wartość nie obejmuje energii na pokrycie potrzeb własnych stacji

Techniczne straty przesyłowe są związane m.in. z konfiguracją pracy sieci, zapotrzebowaniem na energię elektryczną oraz ilością przesyłanej energii elektrycznej w tranzycie międzynarodowym.

Miernik

Liczba skarg do URE w stosunku do liczby wniosków

W latach 2012-2013 nie odnotowaliśmy skarg do URE w zakresie świadczonych przez naszą Spółkę usług przesyłania energii elektrycznej.

”*Ubiegły rok to czas intensywnej i owocnej współpracy pomiędzy operatorem systemu przesyłowego a regulatorem rynku. Fundamentalne znaczenie miało przyznanie Polskim Sieciom Elektroenergetycznym certyfikatu niezależności. Operator został uznany za niezależnego pod względem formy prawnej i organizacyjnej, a także, co jest szczególnie ważne, w podejmowaniu niezależnych decyzji.*

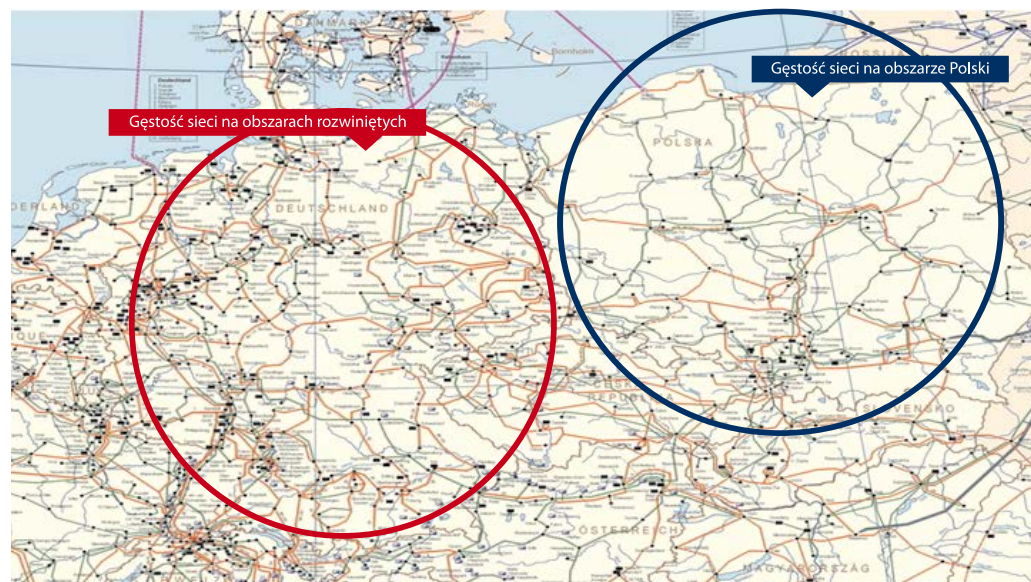
Certyfikacji podlegała działalność związana z przesyłaniem energii elektrycznej. Był to pierwszy tego typu proces prowadzony w Polsce. Jest on tym bardziej istotny, że niezależność operatorów jest jednym z filarów zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej wszystkim odbiorcom.

Maciej Bando
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki

Rozwój systemu przesyłowego

Rozwój systemu przesyłowego jest jednym z podstawowych naszych zadań. Jego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego poprzez utrzymanie niezawodności dostaw energii elektrycznej, przyłączenia i wyprowadzenia mocy z nowych elektrowni systemowych oraz odnawialnych źródeł energii, a także rozwój połączeń transgranicznych.

Zasięg terytorialny naszego systemu przesyłowego obejmuje całą Polskę. Największa gęstość sieci występuje w południowej części kraju, a najmniejsza w północno-wschodniej. Nasza sieć przesyłowa nie jest tak rozwinięta, jak sieci w krajach Europy Zachodniej, co ukazuje mapa linii elektroenergetycznych najwyższych napięć w Europie (rys 6).

Rysunek 6. Mapa linii elektroenergetycznych najwyższych napięć w Polsce i w krajach sąsiednich.
Źródło: II Raport o wpływie uregulowań prawnych na warunki eksploatacji i rozbudowy infrastruktury liniowej sektora paliwowo-energetycznego. Warszawa, marzec 2010 r.

O TO PYTALI NASI PARTNERZY

Nasze plany inwestycyjne

Planujemy inwestycje w sieć przesyłową w perspektywie długo-, średnio- i krótkoterminowej.

W tym celu opracowujemy, wdrażamy, a także systematycznie aktualizujemy następujące dokumenty:

- Plan rozwoju sieci przesyłowej (PRSP)
- Plan zamierzeń inwestycyjnych (PZI)
- Plan inwestycji rzeczowych (PI)

Plan rozwoju sieci przesyłowej

Plan rozwoju sieci przesyłowej (PRSP) powstaje w oparciu o przepisy Prawa energetycznego oraz Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju. Dokument uwzględnia założenia Polityki energetycznej państwa. PRSP jest tworzony na okres 10 lat i podlega aktualizacji co 3 lata. Dokument uzgadniamy z Prezesem URE w celu zapewnienia jego zgodności z przepisami prawa i założeniami Polityki energetycznej państwa. Podlega on również zaopiniowaniu przez regionalne jednostki samorządowe – Urzędy Marszałkowskie.

Plan określa przedsięwzięcia rozwojowe sieci przesyłowej, których realizacja ma zapewnić w perspektywie długookresowej pokrycie krajowego zapotrzebowania na moc i energię elektryczną.

W oparciu o PRSP zamierzamy do 2025 roku wybudować w całej Polsce ok. 4600 km nowych linii 400 kV, zmodernizować 2500 km istniejących linii 400 i 220 kV oraz wybudować, a także rozbudować około 40 stacji. Nakłady, jakie planujemy na te inwestycje, szacowane są na ok. 23 mld zł.

Plan zamierzeń inwestycyjnych

Plan zamierzeń inwestycyjnych (PZI), jako plan „kroczący” jest aktualizowany każdego roku na kolejne 5 lat. Jest rozwinięciem PRSP. PZI obejmuje działania związane z budową, rozbudową i modernizacją

sieci przesyłowej w perspektywie średniookresowej. Celem Planu jest skoordynowanie w zakresie rzeczowym, czasowym i finansowym inwestycji sieciowych, zgodnie z kierunkami określonymi w PRSP.

Plan inwestycji rzeczowych

Plan inwestycji rzeczowych jest dokumentem planistycznym, obejmującym roczny horyzont czasowy. Zawiera zadania związane z budową, rozbudową i modernizacją stacji oraz linii elektroenergetycznych. Plan obejmuje także zadania związane z rozwojem systemów informatycznych w obszarze zarządzania infrastrukturą przesyłową, sterowania dyspozytorskiego i zarządzania rynkiem energii elektrycznej.

W oparciu o Politykę Energetyczną Polski, ukierunkowujemy działalność inwestycyjną głównie na rozwój linii 400 kV, które posiadają większe możliwości przesyłu przy mniejszych stratach energii. Nasz plan inwestycyjny zawiera zadania, których celem jest poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju, ale również zmniejszenie strat w sieci przesyłowej. Zaliczyć tu można stopniowe zastępowanie istniejącej sieci 220 kV siecią o napięciu 400 kV oraz realizację wieloletniego programu wymiany transformatorów na transformatory o niższym poziomie strat. Ponadto, rosnące zapotrzebowanie na energię elektryczną w kraju determinuje realizację szeregu inwestycji infrastrukturalnych związanych przede wszystkim z potrzebą przyłączenia i wyprowadzenia mocy z nowych źródeł wytwórczych.

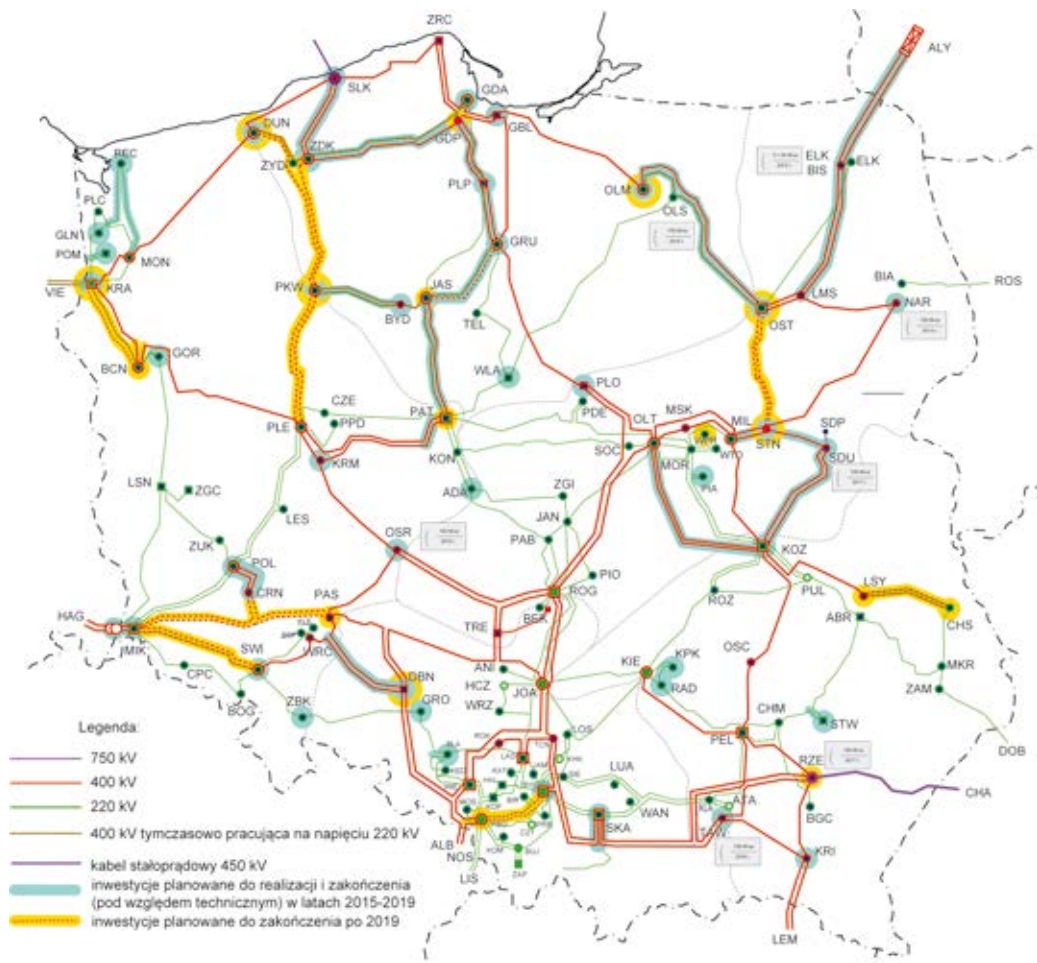
Kluczowe projekty realizowane w ciągu najbliższych lat dotyczą m.in. budowy połączenia elektroenergetycznego Polska-Litwa, rozbudowy Krajowego Systemu Przesyłowego pod kątem wyprowadzenia mocy i przyłączenia nowych źródeł wytwórczych w Polsce północnej (źródła konwencjonalne i OZE), południowej i południowo-zachodniej (źródła konwencjonalne i OZE) oraz rozbudowy tzw. „węzła centralnego – linii i stacji w centrum kraju”.

Ministerstwo Gospodarki realizując zadania w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) na lata 2007-2013, przeznaczyło ponad 7 mld zł m.in. na projekty z obszaru efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa energetycznego.

– Poprzez takie działania integrujemy politykę środowiskową, gospodarczą i społeczną, dzięki czemu realizujemy także wyzwania zrównoważonego rozwoju. To istotny element zmian zachodzących nie tylko w światowej gospodarce, ale przede wszystkim na rodzimym rynku.

Kraje członkowskie Unii Europejskiej nie są samotnymi wyspami energetycznymi, dlatego ważnym elementem polityki unijnej w obszarze rozwoju infrastruktury energetycznej jest jej wymiar transgraniczny. Wiele istotnych projektów jest ulokowanych poza terytorium naszego kraju i może pełnić ważną rolę w zapewnieniu bezpiecznych i stabilnych dostaw energii i surowców energetycznych do Polski. Dobrym przykładem jest budowa I etapu mostu energetycznego Polska-Litwa. Inwestycja ma nie tylko zacieśnić współpracę międzynarodową ale przede wszystkim służyć nam wszystkim.

Janusz Piechociński
Wicepremier, Minister Gospodarki

Rysunek 7. Schemat sieci przesyłowej – z zaznaczonymi inwestycjami planowanymi do realizacji w latach 2015-2019

Realizacja Planu Inwestycji Rzeczowych

W naszym imieniu inwestycje oraz prace modernizacyjne i remontowe realizują Wykonawcy, wybierani w trybie przetargów publicznych.

W przypadku nowych inwestycji, Wykonawcy odpowiadają za pozyskanie wszelkich zgód i pozwoleń formalno-prawnych, uzgodnienie ostatecznej lokalizacji obiektów stacyjnych i przebiegu trasy

linii, a także zaprojektowanie całej infrastruktury oraz realizację prac budowlano-montażowych.

Sprawy formalno-prawne przy realizacji inwestycji dotyczących budowy linii zajmują 80 procent czasu trwania umowy, a sama budowa linii nie więcej niż 20 procent.

Wyszczególnienie	Nakłady [mln zł]	
	2012	2013
Teleinformatyka	20,7	26,9
Budowa i rozbudowa stacji i linii elektroenergetycznych	226,0	449,1
Modernizacja stacji i linii elektroenergetycznych	196,9	158,6
Budynki i budowle	1,4	1,2
Zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych	3,8	5,8
Finansowanie prac związanych z przygotowaniem zadań i zamierzeń inwestycyjnych	21,3	20,9
Zakupy obiektów sieciowych i regulowanie stanu prawnego nieruchomości	5,6	17,3
Zadanie wyodrębnione z Planu	234,2	21,0
Razem	709,9	700,8

Tabela 2. Poniesione nakłady inwestycyjne wg Grup Planu (kwotowo)

Realizowane zadania inwestycyjne (ilościowo)

■ 2012 ■ 2013

W roku 2013 dwukrotnie wzrosła liczba nowych zadań inwestycyjnych, niezbędnych dla rozwoju systemu przesyłowego, zapewniającego bezpieczeństwo i niezawodność dostaw energii elektrycznej do wszystkich regionów kraju.

Największym wkładem naszej Spółki w zrównoważony rozwój kraju jest prowadzenie odpowiedzialnej polityki inwestycyjnej w zakresie rozbudowy sieci przesyłowej w harmonii ze środowiskiem. Szeroka skala inwestycji realizowana jest z poszanowaniem zasobów przyrodniczych oraz interesu społecznego. Właściwe relacje

z szerokim gronem interesariuszy są dla nas niezwykle ważne i stanowią fundament procesu inwestycyjnego.

Marcin Laskowski
Dyrektor Departamentu Inwestycji PSE S.A.

Mechanizmy wsparcia naszych inwestycji

W latach 2012-2013 uzyskaliśmy wsparcie z Funduszy unijnych dla Projektu połączenia elektroenergetycznego Polska-Litwa oraz zadania „Rozbudowa stacji elektroenergetycznej Słupsk Wierzbicino, w celu przyłączenia farm wiatrowych Słupsk oraz Potęgowo”.

Projekt połączenia elektroenergetycznego Polska-Litwa został uznany za jeden z priorytetowych w Unii Europejskiej i umieszczony na liście projektów o kluczowym znaczeniu dla rozwoju europejskiego rynku energii elektrycznej. Połączenie międzysystemowe pomiędzy Polską i Litwą, pozwoli na domknięcie tzw. „elektroenergetycznego Pierścienia Bałtyckiego”. Ma również kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego północno-wschodniej Polski. Realizacja tego przedsięwzięcia umożliwi naszej Spółce, jako polskiemu operatorowi systemu przesyłowego, zwiększenie poziomu bezpieczeństwa operacyjnego sieci. Środki na sfinansowanie inwestycji pochodzą

z funduszu celowego naszej spółki PSE oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz dla przygotowania V Fazy Projektu, z funduszu TEN-E (Trans-European Networks Energy).

W 2012 r. podpisaliśmy umowę z Ministrem właściwym do spraw gospodarki o dofinansowanie realizacji Projektu pn. „Rozbudowa stacji elektroenergetycznej Słupsk Wierzbicino, w celu przyłączenia farm wiatrowych Słupsk oraz Potęgowo”. Jej celem jest stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju rynku odnawialnych źródeł energii, a tym samym wspieranie procesu dywersyfikacji źródeł wytwarzania energii elektrycznej zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym. Dzięki realizacji projektu, do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, zostaną przyłączone dwie farmy wiatrowe oraz stworzone warunki do przyłączenia w przyszłości kolejnych farm. Inwestycja współfinansowana była w ramach Działania 9.6, Priorytetu IX, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Wielkość wsparcia finansowego w latach 2012-2013	Wartość [PLN]
Całkowita kwota wsparcia finansowego otrzymanego przez organizację od rządu w trakcie raportowanego okresu, w tym:	112 780 932
Ulga na nabycie nowych technologii ¹⁾	1 375 589
Odliczenia z tytułu darowizn ²⁾	3 365
Granty inwestycyjne, badawcze, na rozwój oraz inne istotne rodzaje grantów	111 401 978

1) W ramach ulgi na nabycie nowych technologii można dokonać pomniejszenia podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych (CIT) o kwotę 50% wydatków na nabycie nowych technologii (w istocie oznacza to mniejszy podatek dochodowy do zapłaty przez spółkę w wysokości 9,5% kwoty wydatków poniesionych na nabycie nowych technologii).

2) Dane odnoszą się do wpływów z dotacji dla projektów, które otrzymały wsparcie finansowe w ramach krajowego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (2007-2013). Kwota wskazana w tabeli obejmuje fizyczny wpływ dotacji w ramach rozliczonych wniosków o płatność dla projektu Połączenie elektroenergetyczne Polska-Litwa oraz projektu Rozbudowa stacji elektroenergetycznej Słupsk Wierzbicino, w celu przyłączenia farm wiatrowych Słupsk oraz Potęgowo.

Wpływ inwestycji na rozwój regionów

Inwestycje w sieć przesyłową, poza znaczeniem systemowym i ogólnokrajowym, realizują również szereg funkcji istotnych z punktu widzenia regionu i lokalnych społeczności.

Należą do nich przede wszystkim:

- zwiększenie nieograniczonego dostępu do energii elektrycznej we wszystkich regionach kraju,
- tworzenie dodatkowych miejsc pracy przy realizacji inwestycji,
- wpływy z podatków odprowadzane do gmin.

Wyszczególnienie	Ilość urzędów		Wartość zadeklarowanego i zapłaconego podatku [zł]	
	2012	2013	2012	2013
Podatek od nieruchomości	888	889	190 828 656	196 346 331
Podatek rolny	8	12	2 413	6 284
Podatek leśny	6	8	1 109	790
RAZEM	902	909	190 832 178	196 353 945

Tabela 4. Podatki lokalne odprowadzane przez PSE do urzędów gminnych

Procent gmin w Polsce, do których PSE odprowadziło podatek lokalny

Zainteresowani inwestorzy przy węzłach autostradowych potrzebują zagwarantowania mocy na poziomie 20 MW. Niestety dystrybucja może zapewnić co najwyżej 4 MW. Dopiero budowa stacji elektroenergetycznej i linii najwyższych napięć

przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. przyspieszy rozwój gospodarczy regionu.

Marek Sikora
Wiceprezydent Grudziądza

Utrzymanie sieci przesyłowej

Bezpieczeństwo pracy systemu w znacznym stopniu zależy od stanu sieci przesyłowej. Utrzymujemy stan techniczny i układ pracy sieci przesyłowej w sposób spełniający obowiązujące wymagania. Jesteśmy właścicielem sieci przesyłowej, w skład której wchodzi ok. 13,5 tys. km linii najwyższych

napięć oraz 103 stacje elektroenergetyczne. Nasza infrastruktura sieciowa obejmuje również podmorską linię kablową o napięciu 450 kV o długości 127 km, a długość całej linii łączącej nas ze Szwecją wynosi 254 km.

G4-EU4 Długość oraz liczba naziemnych i podziemnych linii przesyłowych (wg stanu na koniec 2013 r.)	
Długość i liczba linii przesyłowych naziemnych wg wysokości napięcia	Długość i liczba linii przesyłowych podziemnych wg wysokości napięcia
1 linia o napięciu 750 kV o długości 114 km	-
77 linii o napięciu 400 kV o długości 5383 km	-
167 linii o napięciu 220 kV o długości 8021 km	1 linia o napięciu 220 kV o długości 1 km

Stan sieci przesyłowej potwierdza wysoki zbiorczy wskaźnik dyspozycyjności i awaryjności urządzeń przesyłowych (DYSU), który w roku 2013 osiągnął poziom 98,53 procent.

Nasze stacje posadowione są na nieruchomościach o łącznej powierzchni 6 938 276 m², w tym mających następujący status prawny:

Własność	2 065 703 m ²
Współwłasność	3 953 m ²
Prawo użytkowania wieczystego	4 867 189 m ²
Udział w wieczystym użytkowaniu	550 m ²
Prawo władającego	881 m ²

Nasza infrastruktura sieciowa obejmuje również majątek telekomunikacyjny i informatyczny, w skład którego na koniec 2013 roku wchodziło:

linii światłowodowych i telekomunikacyjnych	88
urządzeń informatycznych	5 911
urządzeń teletransmisyjnych i telefonicznych	2 656
urządzeń rozdzielczych prądu AC/DC, przyrządów pomiarowych, urządzeń klimatyzacyjnych	665
licencji, praw autorskich i majątkowych, know-how	1 932

Zarządzanie procesem eksploatacji sieci

Jako operator systemu przesyłowego, funkcjonujący w warunkach rynkowych, optymalizujemy nasze koszty zarządzania dla zapewnienia odpowiedniego poziomu usług przesyłowych i z tym związanej niezawodności pracy systemu.

Osiągnięcie tych celów odbywa się na dwóch poziomach:

- strategicznym zarządzaniu majątkiem sieciowym na szczeblu jednostek organizacyjnych PSE;
- operacyjnym zarządzaniu określonego obszaru majątku sieciowego na poziomie pięciu naszych Oddziałów.

Systemy informatyczne w zarządzaniu eksploatacją sieci

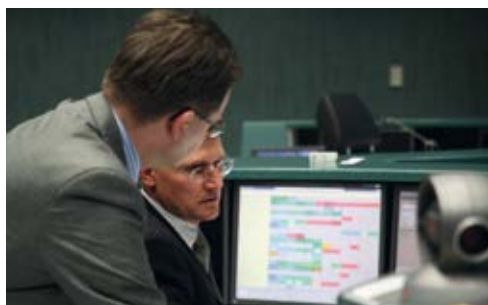
Podstawowym systemem informatycznym dla zarządzania procesem eksploatacji sieci jest Asset Management, obejmujący cały proces eksploatacji począwszy od kompleksowej bazy danych składników majątkowych, poprzez rejestrację zdarzeń, planowanie i realizację prac, zarządzanie kontraktami i na gospodarce magazynowej skończywszy. Systemami wspomagającymi proces eksploatacji sieci są również:

- system finansowo-księgowy, budżetowania i kontrolingu mySAP.com;
- system zdalnego nadzoru i sterowania SSiN dostarczający dane o parametrach pracy i stanie technicznym poszczególnych elementów sieci.

Korzyści wynikające ze stosowania tych systemów to m.in.:

- możliwość sprawowania kontroli nad cyklem życia poszczególnych elementów sieci;
- bieżąca informacja o ich lokalizacji oraz otoczeniu infrastrukturalnym i własnościowym;
- dostosowywanie organizacji zarządzania majątkiem sieciowym na szczeblu strategicznym i operacyjnym do kompletnego, w pełni funkcjonalnego systemu zdalnego monitorowania, nadzoru i sterowania pracą systemu przesyłowego bez stałej obsługi ruchowej stacji.

W procesie utrzymania w należyтым stanie technicznym majątku sieciowego, pierwszoplanową

rolę odgrywa optymalizacja planowania prac eksploatacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem wymagań przepisów odnośnie zakresu i terminów realizacji zabiegów eksploatacyjnych, stanu technicznego eksploatowanych urządzeń i systemów, a także minimalizacji ilości i czasu trwania wyłączeń z pracy elementów systemu oraz z tym związanej technologii i koordynacji tych prac, możliwości finansowania oraz zobowiązań w stosunku do klientów wynikających z zawartych umów przesyłania.

Plany eksploatacji są przygotowywane i realizowane przez nasze Oddziały dla określonego obszaru sieci przesyłowej. Natomiast plany remontów opracowywane są przez naszą Spółkę na podstawie wyników oceny stanu technicznego zgodnie z obowiązującymi wytycznymi wewnętrznymi w tym obszarze, jak również wdrożonego modelu kwalifikacji urządzeń do remontu. W celu optymalizacji kosztów prac remontowych oraz zagwarantowania jak największej trafności tworzonych planów remontowych, każde wytypowane na etapie analizy wyników oceny stanu technicznego zamierzenie remontowe, jest również analizowane pod kątem efektywności ekonomicznej.

Proces ciągłego doskonalenia planowania, realizacji zadań oraz eksploatacji sieci

W obszarze zarówno eksploatacji sieci, jak i planowania oraz realizacji zadań remontowych, naszym celem jest dążenie do zwiększenia optymalizacji kosztów i wyłączeń przy jednoczesnej poprawie jakości dostarczanych produktów z realizowanych zadań w ramach prowadzonego procesu ciągłego doskonalenia.

Jako mierniki procesu (KPI) ustaliliśmy następujące obszary związane z utrzymaniem majątku sieciowego:

- awaryjność urządzeń;
- niedyspozycyjność urządzeń z tytułu awaryjnych wyłączeń;

- koszty realizacji poszczególnych zabiegów planowych;
- efektywność realizacji planowanych prac eksploatacyjnych;
- ilości i koszty prac nieplanowych;
- tempo degradacji urządzeń.

Powyższe KPI pozwalają zdiagnozować ewentualne obszary do wprowadzania usprawnień w wykorzystywanych obecnie standardach eksploatacyjnych.

Wpływ na rozwój krajowego i europejskiego rynku energii elektrycznej

Utworzenie konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce przyczyniło się do:

- umożliwienia uczestnikom rynku samodzielnego decydowania zarówno o doborze partnerów handlowych, jak też o warunkach zawieranych z nimi transakcji na obrót oraz dostawę energii elektrycznej;
- arbitrażu cenowego prowadzącego do wzrostu efektywności działania podmiotów sektora, obniżenia marż handlowych, przy zachowaniu bezpieczeństwa pracy systemu;
- wyznaczenia rzeczywistej wartości energii elektrycznej.

Podstawowym założeniem wdrożenia rynku energii elektrycznej, było oddzielenie energii elektrycznej jako produktu, od jej dostaw jako usług sieciowych (przesył, zapewnienie jakości, koordynacja dostaw i bilansowanie zapotrzebowania). Pozwoliło to na oddzielne wycenienie produktu i usług oraz wprowadzenie konkurencyjnych zasad obrotu energią elektryczną.

Wdrażanie rynku energii elektrycznej w Polsce realizowane jest w specyficznych warunkach fizycznych wytwarzania i dostawy energii elektrycznej przy uwzględnieniu konieczności utrzymania stabilności systemu elektroenergetycznego oraz niezawodności i jakości dostaw energii elektrycznej.

Struktura i przepisy regulujące zasady działania rynku energii elektrycznej muszą więc uwzględniać specyfikę tego towaru wynikającą ze specyfiki technicznej działania systemu elektroenergetycznego, na którą składają się:

- konieczność zapewnienia ciągłego równoważenia zapotrzebowania z wytwarzaniem;

- ograniczona możliwość bezpośredniego magazynowania produktu;
- strategiczne znaczenie niezawodnego działania systemu elektroenergetycznego;
- łatwość monopolizacji rynku.

Podjętych zostało wiele działań niezbędnych dla utworzenia jednolitego rynku energii elektrycznej. Należy wymienić m.in.: prace projektowe na szczeblu regionalnym, prace nad poprawą transparentności funkcjonowania rynku, optymalizację procesów planowania oraz rozbudowę infrastruktury w celu zmniejszenia ograniczeń sieciowych.

Współpraca międzynarodowa

Na rozwój europejskiego rynku energii elektrycznej wpływamy również uczestnicząc w pracach organizacji ENTSO-E, której jesteśmy członkiem.

ENTSO-E, zrzesza 41 europejskich operatorów systemów przesyłowych z 34 krajów.

W ciągu 6 lat swojego istnienia ENTSO-E utworzyła szereg struktur roboczych i zadaniowych, w których prace wykonują przedstawiciele operatorów systemów przesyłowych z całej Europy, w tym przedstawiciele PSE.

Największy wysiłek w ciągu kilku ostatnich lat został skierowany na opracowanie całego pakietu przyszłej unijnej legislacji, tj. kodeksów sieciowych, które będą na poziomie europejskim regulowały kwestie związane m.in. z funkcjonowaniem i zarządzaniem systemami elektroenergetycznymi w Europie. Dotychczas ENTSO-E pracowało nad dziesięcioma kodeksami z obszaru rynku, pracy systemu i rozwoju systemu.

Część z tych kodeksów jest przedmiotem tzw. procedury komitologii, tj. zatwierdzania ich treści przez kraje członkowskie UE. Kodeksy sieciowe, po zakończeniu procesu komitologii, będą wydane jako unijne rozporządzenia, co oznacza, że będą bezpośrednio obowiązywać w krajach członkowskich. Przewiduje się, że pierwsze kodeksy wejdą w życie w roku 2015.

Działalność ENTSO-E w obszarze wdrażania jednolitego rynku w 2013 roku, poza pracami nad przygotowaniem kodeksów sieci, w przeważającej mierze dotyczyła realizacji projektów łączenia rynków energii elektrycznej na poziomie regionalnym.

Europejska integracja dotyczy również procesów związanych z kierunkami rozwoju systemów przesyłowych w Europie. W roku 2012 opracowano drugą edycję paneuropejskiego planu rozwoju sieci przesyłowej, który bazował na planach rozwoju systemu w regionach. W 2013 roku rozpoczęto prace nad kolejną edycją, w ramach której definiowana jest wizja rozwoju systemu w oparciu o scenariusze odgórne – paneuropejskie i oddolne, jako kompilacja scenariuszy krajowych.

Zmiany na rynkach i zmiany w strukturze wytwarzania energii elektrycznej wraz z rosnącym udziałem energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, wpływają na wzrost wymiany informacji pomiędzy operatorami systemów przesyłowych oraz mechanizmów sterowania pracą połączonych systemów w czasie rzeczywistym. Jednym z niezbędnych elementów jest zrealizowany w ramach projektu ENTSO-E system ostrzegania ENTSO-E Awareness System, wdrożony także przez naszą Spółkę. Umożliwia on wymianę informacji z innymi OSP z systemów SCADA. Kolejnym projektem mającym zapewnić poprawę wymiany informacji pomiędzy operatorami jest wprowadzenie jednolitego standardu wymiany danych dla wspólnego modelu sieci, na bazie których modelowana będzie praca systemu w perspektywie dłuższej niż bieżąca.

Nasza działalność w ENTSO-E jest jednym z ważnych elementów zapewnienia optymalnego udziału Polski w unijnych strukturach, w szczególności w ramach procesów standaryzacyjnych, rozwojowych i tworzenia rynku energii.

NASZE ZOBOWIĄZANIA

Współpraca z naszymi interesariuszami

Opracowujemy i terminowo przekazujemy wszystkie sprawozdania oraz informacje do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki oraz Ministra Gospodarki w zakresie określonym w odpowiednich regulacjach prawnych oraz na wnioski i w terminie wskazanym przez powyższe organy państwowe.

Sprawozdania opracowywane i przekazywane do MG oraz Prezesa URE

Informacje o ilości energii elektrycznej importowanej w danym kwartale z państw niebędących członkami Unii Europejskiej.

Informacje o ilościach energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii przyłączonych do sieci PSE S.A. i wprowadzonej do systemu elektroenergetycznego, z podziałem na poszczególne rodzaje źródeł.

Roczny Raport z funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego i Rynku Bilansującego.

Sprawozdanie z realizacji planu rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną.

Plany wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, określające wielkości maksymalnego poboru tej energii dla poszczególnych odbiorców i stopni zasilania oraz ich aktualizacje.

Sprawozdanie z wykorzystania przychodów z udostępniania zdolności przesyłowych na połączeniach międzysystemowych, uzyskanych w okresie dwunastu miesięcy kończącym się 30 czerwca danego roku.

Informacje dotyczące realizacji wymiany międzysystemowej – na potrzeby przygotowywania przez ACER Raportu dot. monitorowania rynku energii elektrycznej (Electricity Market Monitoring Report) w zakresie m.in.: uczestnicy rynku, moce oferowane, moce alokowane, ograniczenia, odsprzedaż, etc.

Informacje o realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (w szczególności dotyczące zdolności przesyłowych sieci oraz mocy źródeł przyłączonych do tej sieci, jakości i poziomu utrzymania sieci, podejmowanych działań mających na celu pokrywanie szczytowego zapotrzebowania na energię elektryczną).

Informacje w zakresie objętym sprawozdaniem z wyników monitorowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej opracowywanym przez Ministerstwo Gospodarki.

Informacja kwartalna z działalności Spółki.

Sprawozdanie roczne z działalności Spółki.

Miernik

Liczba zewnętrznych raportów przekazywanych do MG i Prezesa URE, sporządzanych przez PSE

Współpraca w zakresie stanowienia prawa

Uczestniczymy w szeregu prac legislacyjnych dotyczących działalności naszej Spółki, na postawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414 z późn. zm.).

Współpraca naszych ekspertów przy tworzeniu regulacji prawnych, zgodnie z regulacjami obowiązującymi w kraju (w latach 2012-2013)

Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną.

Projekt zmiany rozporządzenia z dnia 24 października 2012 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów.

Zmiana ustawy **Kodeks postępowania cywilnego** oraz niektórych innych ustaw, zmieniająca ustawę PE oraz ustawę KDT. Ustawa z dnia 16 września 2011 r. weszła w życie 3 maja 2012 r.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 października 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. z 2012 r. poz. 1229). Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE. Dyrektywa weszła w życie 4 grudnia 2012 r.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Ustawa o zmianie ustawy – **Prawo geologiczne i górnictwo** oraz niektórych innych ustaw, ustawa ta zmieniająca Ustawę PE określiła także warunki wykonywania i kontrolowania działalności polegającej na przesyłaniu dwutlenku węgla w celu jego podziemnego składowania. Ustawa weszła w życie w dniu 24 września 2013 roku.

Założenia projektu ustawy – **Prawo o miarach**.

Rządowy projekt ustawy zmieniającej ustawę – **Prawo energetyczne, ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o systemie oceny zgodności** oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Pakiet projektów regulacji z zakresu energetyki, w skład którego weszły projekty ustawy – **Prawo energetyczne, ustawy – Prawo gazowe oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii**. Opublikowany pakiet projektów ustaw ma za zadanie stworzyć spójne ramy prawne dla sektora energetycznego, uwzględniające standardy europejskie.

Projekt ustawy o **zmianie ustawy PE**, zgłoszony w ramach inicjatywy ustawodawczej posłów. Prace nad ustawą kontynuowane były w roku 2013. Uchwalony projekt wszedł w życie w dniu 11 września 2013 roku jako ustawa z dnia 26 lipca 2013 roku o zmianie ustawy – **Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw**. Ustawa dostosowała polski porządek prawny do rozwiązań wprowadzonych w tzw. III pakiecie legislacyjnym Unii Europejskiej z zakresu elektroenergetyki.

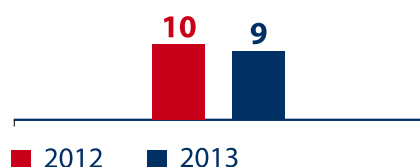
Polskie Sieci Elektroenergetyczne, z racji szczególnego usytuowania w polskiej energetyce Operatora Systemu Przesyłowego Elektroenergetycznego, są dla parlamentarzystów i polityków niezastąpionym źródłem wiedzy. Ich przedstawiciele, jako niekwestionowani w energetyce eksperci, regularnie wspierają merytorycznie prace

komisji i podkomisji sejmowych oraz zespołów parlamentarnych.

Poseł Andrzej Czerwiński
Przewodniczący Komisji Nadzwyczajnej do spraw energetyki i surowców energetycznych

Miernik

Liczba projektów aktów prawnych

* Liczba projektów aktów prawnych dotyczących bezpośrednio działalności naszej Spółki przygotowywanych przez Rządowe Centrum Legislacji oraz procedowanych w parlamencie, przy tworzeniu których brali udział przedstawiciele PSE.

Miernik

Terminowe wdrożenia regulacji europejskich

Na lata 2012 i 2013 nie został wyznaczony żaden termin wdrożenia regulacji europejskich, wynikających z rozporządzeń wykonawczych.

Inicjatywa Warsztatów Rynku Energetycznego

Z inicjatywy Zarządu naszej Spółki oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki powstało w roku 2012 forum promujące nowe rozwiązania w zakresie elektroenergetyki, określone mianem Warsztatów Rynku Energetycznego.

Zakres działania Warsztatów Rynku Energetycznego obejmuje kwestie praktyczne w zakresie projektowania, wdrażania oraz rozwoju rozwiązań z obszaru inteligentnych sieci elektroenergetycznych. Ich celem jest wypracowanie skutecznych metod wprowadzenia na rynek energii elektrycznej nowoczesnych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych, zapewniających ekonomiczne i bezpieczne zaopatrzenie odbiorców w energię elektryczną.

Warsztaty są adresowane do członków Zarządów i osób kluczowych dla rozwoju inteligentnej sieci (smart grid) w podmiotach uczestniczących w rynku energii elektrycznej. Są one roboczą platformą wymiany i gromadzenia wiedzy na temat szeroko rozumianych kluczowych zagadnień budowy inteligentnych sieci elektroenergetycznych, w szczególności wynikających z obowiązków prawnych Polski i Unii Europejskiej. Warsztaty są też miejscem wymiany już zdobytych doświadczeń przez poszczególne podmioty realizujące projekty w zakresie budowy inteligentnej sieci. Wnioski z takich prac stanowią wytyczne kierunkowe dla pozostałych uczestników rynku w zakresie ich wdrożeń.

W prace Warsztatów Rynku Energetycznego zaangażowani są przedstawiciele z branży elektroenergetycznej oraz ICT (Information and Communication Technologies). Uczestnictwo w Warsztatach przedstawicieli obu branż stanowi istotną wartość, gdyż pozwala na uwolnienie synergii, a ponadto

stanowi możliwość opracowywania rozwiązań wykorzystujących wcześniejsze doświadczenia branży informatycznej i telekomunikacyjnej w zakresie uwalniania rynku energetycznego i rozwoju konkurencji.

Smart Grid – projekty pilotażowe

Nasza Spółka wspólnie z TAURON Sprzedaż GZE oraz TAURON Dystrybucja realizuje projekt pilotażowy, którego celem jest przetestowanie innowacyjnych taryf. Projektem zostało objętych ponad 600 odbiorców komunalnych wyposażonych w inteligentne liczniki. Projekt rozpoczął się w 2013 roku, a jego zakończenie zaplanowano w IV kwartale 2014 roku, po rocznym okresie stosowania nowych taryf.

W ramach projektu pilotażowego udostępniłmy odbiorcom na obszarze gmin Toszek i Pyskowice następujące innowacyjne taryfy:

- Taryfa Wirtualny Cennik – jest to taryfa o zróżnicowanych cenach energii w różnych okresach doby (w trzech strefach). Występuje w dwóch wariantach:
 - » Proporcja pomiędzy najwyższą a najniższą stawką wynosi 2:1.
 - » Proporcja pomiędzy najwyższą a najniższą stawką wynosi 3:1.
- Taryfa Eko-Sygnal – jest to taryfa zachęcająca odbiorcę energii do ograniczenia swojego zużycia na polecenie Operatora Systemu

Przesyłowego w czasie dwóch z góry określonych godzin.

- Taryfa Eko-Redukcja – jest to taryfa zobowiązująca odbiorcę energii do ograniczenia swojego zużycia na polecenie Operatora Systemu Przesyłowego w czasie dwóch z góry określonych godzin. W sytuacji przekroczenia określonego poziomu poboru mocy z sieci elektroenergetycznej odbiorca jest czasowo odłączany od sieci.

Ustalone w ramach umów z odbiorcami korzystanymi z taryf jest wynagradzane – częściowo w formie bonusu z chwilą zawarcia umowy o udział w projekcie pilotażowym, a w części po zakończeniu projektu, zależnie od efektów osiągniętych przez uczestników projektu.

Po zakończeniu projektu zostanie opracowany raport, który oceni cały przebieg projektu oraz jego wyniki. Raport będzie zawierał również rekomendacje odnośnie szerokiego stosowania tego typu innowacyjnych taryf oraz pozwoli nam ocenić zachowania odbiorców przy możliwości kreowania popytu na energię z uwzględnieniem zmiennej taryfy. Jest to niezbędne do sprawdzenia naszych założeń ujętych w Programie Smart Grid.

Projekty naukowe współfinansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Na całym świecie trwają intensywne badania nad opracowaniem nowych materiałów przewodzących do zastosowań w elektronice, elektrotechnice i elektroenergetyce. Badania te zmierzają głównie w kierunku podwyższenia przewodności

elektrycznej materiałów na druty i przewody, w celu zwiększenia obciążalności prądowej oraz obniżenia strat w przesyłach energii elektrycznej zwłaszcza w systemach wysokonapięciowych. Jednocześnie wymagane są wysokie parametry

eksploatacyjne tych materiałów. Oczekiwania elektroenergetyki koncentrują się na materiałach przewodzących o „przewodności elektrycznej”, co najmniej 20% wyższej od przewodności materiałów bazowych, tj. miedzi i aluminium.

Jesteśmy członkiem konsorcjum METGRAF powołanego celem realizacji projektu pn. „Nowe druty z kompozytów metal-grafen o podwyższonej przewodności elektrycznej na przewody elektroenergetyczne”.

Realizowany m.in. przez naszą Spółkę projekt dotyczy opracowania technologii wytwarzania kompozytów aluminium-grafen i miedź-grafen

przeznaczonych do produkcji nowej generacji przewodów elektroenergetycznych. Celem projektu jest opracowanie praktycznych metod wytwarzania kompozytów metal-grafen jako materiałów wsadowych do dalszego przetworstwa na przewody. W ramach projektu zostaną opracowane laboratoryjne metody syntezy ciekły metal-grafen, proszki metal-grafen oraz nakładania grafenu na podłoże metaliczne techniką CVD. Zakładamy, że kompozyty uzyskają ponadstandardową przewodność elektryczną i cieplną.

Pozwoli to na istotne zwiększenie obciążalności prądowej linii elektroenergetycznych i obniżenie strat przesyłu bez konieczności budowy nowej infrastruktury.

Budowa systemów bezpieczeństwa teleinformatycznego na stacjach elektroenergetycznych

Uzyskanie efektywności ekonomicznej procesu eksploatacji oraz zapewnienie ciągłości pracy naszych stacji elektroenergetycznych najwyższych napięć, powoduje konieczność ciągłej ich modernizacji. Wdrażane są najnowsze technologie automatyki oraz zarządzania pracą stacji elektroenergetycznych oparte na rozwiązaniach teleinformatycznych. Dla zapewnienia bezpieczeństwa ich pracy konieczne jest dostosowanie modelu ich eksploatacji do nowych wymagań poprzez uruchomienie kompleksowej ochrony przed cyber zagrożeniami.

Beneficjentem naszych działań mających na celu podniesienie i zapewnienie bezpieczeństwa teleinformatycznego pracy stacji są indywidualni i instytucjonalni odbiorcy oraz wytwórcy energii elektrycznej, dla których stabilna praca KSE jest podstawą realizacji ich potrzeb.

Projekt „Budowa systemów bezpieczeństwa teleinformatycznego” na naszych stacjach elektroenergetycznych jest głównym elementem portfela projektów, dotyczącego bezpieczeństwa teleinformatyki oraz modernizacji infrastruktury sieciowej IP. Szczególne potrzeby obiektów stacyjnych są powodem poszukiwania rozwiązań dedykowanych, które są opracowywane w ramach prac badawczo-rozwojowych NCBiR (Narodowego Centrum Badań i Rozwoju).

W ramach projektu realizowane będzie wdrożenie na stacjach elektroenergetycznych zabezpieczeń teleinformatycznych opisanych w najnowszych standardach i normach, dotyczących teleinformatyki i energetyki najwyższych napięć, takich jak IEC 62351 oraz ISO 27019.

Realizacja projektu zaangażuje przedsiębiorstwa z branż teleinformatycznej oraz energetyki w obszary projektowania, wdrażania i utrzymania systemu bezpieczeństwa. Przykładem zaangażowanego podejścia jest zakończona sukcesem współpraca przy opracowaniu standardu wymagań bezpieczeństwa teleinformatycznego dla naszych obiektów stacyjnych, zgodnie z którym modernizowane i budowane będą obiekty elektroenergetyczne.

Projekt realizowany wspólnie z NCBiR ma na celu opracowanie nowatorskiego systemu bezpiecznej komunikacji dla naszej Spółki, ale jako jeden z dodatkowych celów – adaptowalnego dla potrzeb innych przedsiębiorców, w szczególności sektora przesyłu i dystrybucji energii. W ramach realizacji tego projektu nastąpi także wymiana wiedzy pomiędzy uczelniami, jednostkami badawczymi oraz przedsiębiorstwami energetycznymi.

WPŁYW SPOŁECZNY

Rozumiemy, że podstawą zrównoważonego rozwoju i sukcesu Spółki jest tworzenie wartości dla wszystkich grup interesariuszy, w szczególności dla społeczności lokalnych oraz pracowników Spółki.

WPŁYW SPOŁECZNY

Kluczowe wyniki w zakresie wpływu społecznego

58 Programów Komunikacji Społecznej

- realizowanych dla największych zadań inwestycyjnych w latach 2012-2013. We wszystkich inwestycjach mierzymy wpływ społeczny w oparciu o model partycypacyjny.

738 spotkań i wydarzeń dla 54 zadań inwestycyjnych

- to średni wynik z półrocznego okresu analizy naszych spotkań z władzami samorządowymi.

5 Listów intencyjnych z władzami województwa i gmin

- podpisanych w latach 2012-2013 na obszarach, których planujemy realizację dużych inwestycji.

11 tysięcy dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjalnych z całej Polski

- uczestniczyło w VII edycji programu „Bezpieczniej z prądem”, którego głównym organizatorem była nasza Spółka.

93 pracowników uzyskało certyfikaty IPMA

w latach 2012-2013.

97 pracowników wzięło udział w programie rozwojowym Akademia Menedżera oraz 62 pracowników w Akademii Przyszłego Menedżera

w latach 2012-2013.

W 2012 r. nasza Spółka zatrudniała 695 osób, z pośród których 68 procent uczestniczyło w szkoleniach.

W roku 2013 zatrudnionych było 690 osób, wśród których ze szkoleń skorzystało 87 procent.

Rozumiemy, że podstawą zrównoważonego rozwoju i sukcesu Spółki jest tworzenie wartości dla wszystkich grup interesariuszy, w szczególności dla społeczności lokalnych oraz pracowników Spółki.

Jesteśmy świadomi wpływu, jaki wywieramy na naszych interesariuszy w regionach, w których zlokalizowana jest nasza infrastruktura oraz realizujemy inwestycje w sieć przesyłową. Dokładamy wszelkich starań, aby budować partnerskie relacje z przedstawicielami społeczności lokalnej, administracją oraz Wykonawcami, którzy w naszym imieniu realizują inwestycje. Czujemy się odpowiedzialni za edukację społeczeństwa w zakresie zagadnień związanych z energią elektryczną.

Mamy też ogromny wpływ na naszych pracowników, którzy są naszym największym kapitałem. Podejmujemy różnorodne działania ukierunkowane na rozwijanie ich kompetencji. Dbamy o jakość warunków pracy i zdrowia naszych pracowników.

Nasz wpływ społeczny zdefiniowaliśmy w trzech priorytetowych obszarach „Strategii PSE na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2020”:

- Przykładowy inwestor
- Wiarygodny partner

- Odpowiedzialny pracodawca.

Nasze kluczowe zadania, jakie realizujemy w powyżej wymienionych obszarach, to m.in.:

- prowadzenie komunikacji społecznej w planowanych, przygotowywanych i realizowanych procesach inwestycyjnych w oparciu o wdrożony i doskonalony model komunikacji społecznej;
- wypracowanie rozwiązań prawnych i organizacyjnych w zakresie służebności przesyłu;
- wypracowanie rozwiązań prawnych ułatwiających realizację zadań infrastrukturalnych;

oraz

- wdrożenie w organizacji systemu zarządzania poprzez kompetencje i wartości;
- stworzenie podstaw kultury organizacji uczącej się oraz wspierającej inicjatywę i innowacyjność pracowników;
- przygotowanie Polityki personalnej, zbudowanej na podstawie wiedzy o kulturze firmy i pracownikach oraz filozofii organizacji i jej priorytetowych wartościach.

Nasze działania skierowane do społeczności lokalnych

Prowadzimy na ogromną skalę proces inwestycyjny, obejmujący budowę i rozbudowę naszej infrastruktury sieciowej. Zwykle przebieg terytorialny realizowanej inwestycji dotyczy obszaru kilku gmin, powiatów, czy też województw. W większości przypadków przed rozpoczęciem inwestycji liniowej znane są tylko punkty, pomiędzy którymi będzie ona przebiegać, co wymaga rozważenia szeregu wariantów trasy linii i dialogu z interesariuszami.

W tym procesie szczególną rolę odgrywa komunikacja społeczna. Jej rolą jest zdobycie zaufania społeczności lokalnych dla projektów realizowanych w interesie całego społeczeństwa polskiego.

Obecnie realizujemy 58 Programów Komunikacji Społecznej dla największych zadań inwestycyjnych.

Cele strategiczne, jakie sobie stawiamy to:

Cel 1: Budowanie w społeczeństwie świadomości konieczności rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej. Powszechna świadomość i zrozumienie tego problemu stanowi grunt do wypełnienia misji PSE w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i prawidłowego rozwoju kraju.

Cel 2: Prowadzenie właściwej i rzetelnej komunikacji wokół realizowanych inwestycji. Działania związane z budowaniem w społeczeństwie świadomości konieczności rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej tworzą przestrzeń dla prowadzenia skutecznych działań komunikacyjnych w regionach planowanych inwestycji.

Zależy nam w szczególności na:

- zbudowaniu wśród interesariuszy poczucia włączenia w proces uzgodnień inwestycyjnych;
- stworzeniu poczucia świadomości skali i znaczenia inwestycji wśród grup docelowych objętych inwestycją;
- uzyskaniu zgody właścicieli nieruchomości na podpisywanie umów służebności w zakresie planowanej inwestycji;
- zwiększeniu świadomości na temat szczegółów planowanej inwestycji i jej bezpieczeństwa pod kątem technicznym, środowiskowym i społecznym.

Rolą komunikacji społecznej jest wsparcie realizacji naszych zadań inwestycyjnych, w taki sposób, żeby otoczenie zewnętrzne danego zadania inwestycyjnego lub grupy zadań inwestycyjnych akceptowało i zajmowało trwałe pozytywne stanowisko wobec realizowanych inwestycji.

Mając na względzie efektywną realizację procesu inwestycyjnego, przygotowaliśmy i wdrożyliśmy kompleksowy system zarządzania komunikacją społeczną w naszej Grupie Kapitałowej. System ten jest monitorowany i usprawniany w miarę nabywania nowej wiedzy oraz doświadczeń w ramach prowadzonych inwestycji, a także poszerzania się skali inwestycji i tym samym – zwiększenia liczby nadzorowanych przez nas firm wykonawczych.

O TO PYTALI NASI PARTNERZY

Komunikacja społeczna w procesie inwestycyjnym

Zgodnie z przyjętymi zasadami komunikacja społeczna prowadzona jest od momentu planowania inwestycji do jej rozliczenia.

Etapy procesu inwestycyjnego

Planowanie inwestycji

Wstępna koncepcja zadania inwestycyjnego (tj. zrealizowania połączenia), wynikająca z Planu Rozwoju Sieci Przesyłowej.

Faza przedinwestycyjna

Studium wykonalności i dokumentacja decyzyjna.

Przygotowanie dokumentacji przetargowej i zgoda na podjęcie realizacji.

Proces inwestycyjny

Wybór Wykonawcy i podpisanie umowy na realizację zadania.

Rozpoczęcie działań z zakresu komunikacji społecznej.

Prowadzenie działań z zakresu planowania przestrzennego.

Przygotowanie dokumentacji o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – zatwierdzana jest lokalizacja przedsięwzięcia.

Uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę.

Wykonanie prac budowlanych.

Odbiór techniczny i końcowy.

Uzyskanie stosownych pozwoleń na użytkowanie.

Przekazanie do eksploatacji.

Porealizacyjny monitoring przyrodniczy lub/i środowiskowy (w przypadku, gdy był wymagany).

Monitoring i sprawozdawczość

Raporty, sprawozdania statystyczne.

Porealizacyjny monitoring przyrodniczy lub/i środowiskowy (w przypadku, gdy był wymagany).

W uproszczeniu, proces inwestycyjny wspierany przez komunikację społeczną wygląda następująco:

1. **Planowanie inwestycji** – na tym etapie opracowujemy nasze dokumenty planistyczne i na ich podstawie powstaje wstępna koncepcja zadań i grupy zadań inwestycyjnych. Dokumenty, jakie tworzymy to: Plan Rozwoju Sieci Przesyłowej, Plan Zamierzeń Inwestycyjnych oraz Plan Inwestycji Rzeczowych.
2. **Faza przedinwestycyjna** – na tym etapie przygotowujemy Studium Wykonalności, Dokumentację Decyzyjną i Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia, niezbędną dla przeprowadzenia przetargu publicznego i wyboru Wykonawcy zadania inwestycyjnego.
3. **Proces inwestycyjny (realizacja)** – jest to etap przygotowania poszczególnych zadań inwestycyjnych (zaprojektowania, uzyskania niezbędnych decyzji administracyjnych, pozyskania służebności przesyłu, realizacji inwestycji i przekazania na nasz majątek, czyli do eksploatacji).

Komunikacja społeczna dla planowania inwestycji

Działania komunikacyjne, jakie prowadzimy dla tego procesu obejmują:

- budowanie relacji z interesariuszami – liderami opinii oraz władzami lokalnymi na poziomie województw i powiatów, również gmin;
- podpisywanie listów intencyjnych oraz deklaracji z udziałem władz administracyjnych i samorządowych na poziomie województw, powiatów i gmin. W ramach tych działań zorganizowaliśmy i podpisaliśmy listy intencyjne w Ełku i Suwałkach, Ostrołęce i Siedlcach oraz Gdańsku;
- uruchamianie działań edukacyjnych w zakresie wyjaśniania naszej roli w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym, jej znaczenia dla bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz wyjaśniania potrzeby i znaczenia rozwoju sieci przesyłowej w Polsce.

Komunikacja społeczna dla fazy przedinwestycyjnej

Realizujemy komunikację społeczną w zakresie obejmującym:

- przygotowanie informacji dla władz gminy z wyjaśnieniem zakresu i celu inwestycji;
- organizowanie i prowadzenie spotkań z władzami gmin, podczas których przedstawiane są warianty tras, zgodność z normami oraz zgodność z przepisami ochrony środowiska;
- projektowanie trasy linii dla danego zadania – ewentualnie uwzględnianie propozycji społeczności lokalnej i podejmowanie działań (o charakterze konsultacji społecznych), które w efekcie mają doprowadzić do akceptacji trasy linii;
- zarządzanie ewentualnymi sytuacjami o charakterze kryzysowym.

PSE S.A. prowadzą rozległe inwestycje na terenie Województwa Mazowieckiego. Zwiększają one bezpieczeństwo dostaw energii zarówno dla słabo zurbanizowanych obszarów, jak również dla aglomeracji warszawskiej. Przy tak dużych inwestycjach jednym z istotniejszych problemów jest wyznaczenie szczegółowego przebiegu trasy linii, który będzie kompromisem pomiędzy zamierzeniami inwestora a oczekiwaniami mieszkańców. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że PSE S.A. jako Inwestor

przykłada szczególną wagę do zagwarantowania lokalnym społecznościom udziału w pracach nad projektem. Realizowany przez PSE S.A. model realizacji inwestycji to wzorcowy przykład współpracy między inwestorem a społecznością lokalną, które prowadzą do budowy świadomości energetycznej oraz zapewnienia społecznej akceptacji dla inwestycji.

Dariusz Piątek
Wicewojewoda Mazowiecki

Komunikacja społeczna w fazie realizacji procesu inwestycyjnego

Komunikacja społeczna wspiera każde zadanie inwestycyjne, a jej realizację zlecamy Wykonawcom w ramach przeprowadzanych przetargów publicznych.

Wykonawcy są naszymi „Pełnomocnikami”. Ich rola ma kluczowe znaczenie w zakresie naszego i ich wpływu na społeczeństwo. Wszelkie działania w ramach prowadzonego zadania inwestycyjnego, w tym dotyczące komunikacji społecznej, prowadzone przez Wykonawców, realizowane są jako działania naszej spółki PSE i wpływają na percepcję odbioru naszego wizerunku poprzez ich działania. Dlatego tak ważne są wysokie standardy i spójne wytyczne dotyczące współpracy z lokalnymi społecznościami.

Istota znaczenia roli Wykonawców została przez nas określona już na etapie dokumentacji przetargowej, gdzie jednym z elementów jest wymóg dotyczący zatrudnienia ekspertów (podwykonawców) z zakresu komunikacji społecznej, do opracowania i realizowania adekwatnego do zadania Programu Komunikacji Społecznej, zgodnie z wytycznymi z tego zakresu oraz procedurą, która monitoruje zakres i jakość jego realizacji.

Analiza wpływu prowadzonych inwestycji na społeczności lokalne ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji społecznej jest wykonywana przez naszą Spółkę w 100 procentach.

Zwykle przebieg terytorialny realizowanej inwestycji dotyczy obszaru kilku gmin, powiatów, czy też województw. W większości przypadków przed rozpoczęciem inwestycji liniowej znane są tylko punkty, pomiędzy którymi będzie ona przebiegać, co wymaga rozważenia szeregu wariantów trasy linii i każdorazowej identyfikacji grup interesariuszy.

G4-S01

Nasi interesariusze wraz z formami ich zaangażowania

Grupa docelowa	Charakterystyka	Narzędzia i techniki komunikacji
Działanie bezpośrednie		
Wykonawcy zadań inwestycyjnych	Firmy zewnętrzne, wybierane zazwyczaj w trybie przetargów publicznych, działają w imieniu i na rzecz naszej Spółki, kształtują nasz wizerunek jako Inwestora. Wpływają na opinie lokalnych społeczności i lokalnych władz oraz postrzeganie innych Spółek.	Spotkania bezpośrednie, konferencje branżowe, szkolenia wewnętrzne, sprawna komunikacja w zadaniach inwestycyjnych w ramach Programów Komunikacji Społecznej (foldery, strona www, briefingi prasowe, konferencje, filmy, programy edukacyjne, itp.). Definiowanie dobrych praktyk i wytycznych komunikacyjnych.
Administracja publiczna, władze samorządowe	Transparentne i profesjonalne działania informacyjno-edukacyjne w ramach komunikacji społecznej wpływają na budowanie właściwych relacji.	Spotkania bezpośrednie, listy intencyjne, dedykowane konferencje specjalistyczne, foldery ogólnofirmowe, specjalistyczne i dotyczące zadań inwestycyjnych, magazyn ekspercki, raport zrównoważonego rozwoju i raport roczny, strona www.
Opinia publiczna, społeczności lokalne	Grupa kluczowa z punktu widzenia prowadzenia inwestycji infrastrukturalnych. Przekonanie do inwestycji jej bezpośrednich „sąsiadów” i „ustanowienie służebności przesyłu” ma zasadnicze znaczenie dla terminowości zadania inwestycyjnego.	Media relations, artykuły sponsorowane, strony www, foldery, ulotki, umowy społeczne, spotkania realizowane za pośrednictwem Wykonawców i bezpośrednio.
Pracownicy, kadra menedżerska PSE i GK PSE	Zaangażowani i zmotywowani pracownicy i kadra menedżerska decydują w ogromnym stopniu o efektywności działania Spółki. Stopień poinformowania pracowników oraz poziom ich satysfakcji z pracy mają kluczowe znaczenie dla budowania zaangażowania pracowników.	Intranet, raport zrównoważonego rozwoju, raport roczny, ulotki informacyjne, komunikacja projektów strategicznych, komunikacja wdrażanych zmian, spotkania bezpośrednie, spotkania integracyjne, uroczystości firmowe, kodeks etyki.
Pracownicy PSE Inwestycje i GK PSE zaangażowani w proces inwestycyjny	Grupa pracowników na bieżąco współpracująca z Wykonawcami, władzami lokalnymi, społecznościami lokalnymi (obszar inwestycji, eksploatacji).	Poza narzędziami skierowanymi do wszystkich pracowników, dodatkowe narzędzia wspierające w bieżącej pracy: foldery specjalistyczne, szkolenia dedykowane, dokumenty Q&A.

Grupa docelowa	Charakterystyka	Narzędzia i techniki komunikacji
Działanie bezpośrednie		
Lokalne i regionalne stowarzyszenia	Lokalne i regionalne organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwoju danego obszaru (gminy/wsi/powiatu).	Przekazanie kompleksowej i rzetelnej informacji na temat inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem planowanej lokalizacji i przebiegu linii oraz opinii przedstawicieli lokalnych społeczności (spotkania bezpośrednie). Przekazanie szczegółowych materiałów (folder, strona www).
Pozarządowe stowarzyszenia i organizacje ekologiczne	Lokalne, regionalne i ogólnokrajowe organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony środowiska naturalnego, flory, fauny lub prowadzące działalność w zakresie rozwoju proekologicznych inicjatyw na danych terenach.	Bezpośrednie spotkania z przedstawicielami stowarzyszeń; dostarczenie materiałów informacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii środowiskowych oraz działań inwestora z nimi związanych.
Partnerzy biznesowi	Firmy współpracujące z PSE Inwestycje na etapie przedinwestycyjnym, realizujące usługi na jej zlecenie.	Informacje na temat polityki bezpieczeństwa, posiadanych certyfikatów ISO, polityki antykorupcyjnej, stosowanie przez pracowników na spotkaniach z Partnerami/współpracownikami zasad dobrych praktyk.
Działanie pośrednie		
Media (ogólnopolskie, regionalne, branżowe)	Przekazują informacje, kształtują opinie nt. inwestycji.	Konferencje prasowe, briefingi, spotkania indywidualne (artykuły, wywiady), artykuły sponsorowane, dodatki branżowe do gazet, magazyn ekspercki, materiały prasowe, prezentacje, strona www, raport zrównoważonego rozwoju.
Administracja centralna, Parlament	Ministerstwa oraz urzędy centralne, parlamentarzyści – szczególnie zaangażowani w komisjach i zespołach parlamentarnych.	Spotkania indywidualne, prezentacje, foldery, konferencje branżowe i ekonomiczne, strona www, raport roczny i raport zrównoważonego rozwoju, magazyn ekspercki.
Kontrahenci (wytwórcy, dystrybutorzy, firmy obrotu)	Grupa stale współpracujących z naszą Spółką, związana umowami.	Spotkania indywidualne, konferencje branżowe, warsztaty, magazyn ekspercki, raport zrównoważonego rozwoju i raport roczny, strona www.

Częstotliwość kontaktów z interesariuszami uzależniona jest od potrzeb PSE oraz od zapytań ze strony interesariuszy.

Budowa zaufania i pozytywnego nastawienia do inwestycji to długi i trudny proces, którego sukces uzależniony jest od dwóch czynników. Pierwszy z nich to poziom wiedzy i możliwość weryfikacji projektu inwestycyjnego. Drugim jest oczekiwanie społeczności lokalnej, co do polepszenia standardu życia poprzez planowaną inwestycję. Obydwa czynniki

uwzględniane są każdorazowo w procesie przygotowywania przez Wykonawcę tzw. Programu Komunikacji Społecznej, którego realizacja nadzorowana jest przez Pion Komunikacji w PSE Inwestycje.

Lucyna Roszyk
Dyrektor Pionu Komunikacji PSE Inwestycje S.A.

Proces partycypacyjny

W ramach prowadzenia Programu istotne jest dostosowanie procesu komunikacji z lokalnymi społecznościami do specyfiki danej społeczności. Szczególnie ważne jest zaangażowanie lokalnych społeczności w proces współdecydowania o wybranych aspektach inwestycji - model partycypacyjny, który zakłada współdecydowanie o istotnych społecznie aspektach inwestycji. Efektem takiego podejścia jest zawarcie „kontraktu społecznego”, który powinien nastąpić w relacji: mieszkańcy-władze samorządowe-pozarządowe organizacje społeczne/ekologiczne-Inwestor, czyli nasza Spółka (a w jego imieniu Wykonawca). Pozwala to uzgodnić optymalne parametry inwestycji, niwelując ryzyko wystąpienia konfliktów na etapie procedur administracyjnych, czy montażowych. Model partycypacyjny w dialogu społecznym zapewnia wypracowywanie szeroko akceptowalnych w danej społeczności rozwiązań oraz buduje długofalowe zaufanie i zaangażowanie lokalnych społeczności.

Partycypacja społeczna na przykładzie projektu linii 400 kV Ełk - Łomża

Naszym celem jest prowadzenie otwartej komunikacji na temat znaczenia inwestycji dla rozwoju regionu oraz uwzględnianie opinii różnych środowisk.

W ramach partycypacji społecznej we współpracy z Wykonawcą przeprowadziliśmy spotkania informacyjne z udziałem władz centralnych, urzędów

wojewódzkich i marszałkowskich, środowiska ekologów, władz starostw, gmin oraz zainteresowanych mieszkańców. Spotkania dotyczyły planowanej inwestycji, w szczególności ukierunkowane były na współpracę z organami odpowiedzialnymi za wydawanie decyzji administracyjnych w procesie inwestycyjnym. Miały one na celu omówienie i uzgodnienie zakresu oraz sposobu przygotowania niezbędnych dokumentów, jak również odniesienie się do lokalnych uwarunkowań i postulatów mieszkańców.

Na różnych etapach realizacji działań projektowych odbywały się spotkania, mające na celu poinformowanie o planach inwestycyjnych, jak również zaprezentowanie naszej Spółki, jako wiarygodnego podmiotu realizującego inwestycje dla dobra publicznego. Podczas spotkań przedstawiliśmy szczegóły projektu, omawiając znaczenie inwestycji w regionie. Dzięki temu można było uświadomić władzom samorządowym, że linie o napięciu 400 kV nie służą bezpośrednio zasilaniu poszczególnych gmin, ale warunkują rozwój sieci średnich i niskich napięć, z których na co dzień zasilane są gminy.

Po spotkaniach otwarcia odbywały się tzw. spotkania monitorujące z władzami lokalnymi, mające na celu przekazanie aktualnych informacji o naszych działaniach i Wykonawcy, a także prowadzone były spotkania dedykowane mieszkańcom terenów znajdujących się w sąsiedztwie linii. Ich celem było wyjaśnienie zasad realizacji inwestycji, odniesienie się do obaw i wątpliwości mieszkańców oraz przekonywanie do akceptacji inwestycji. Na spotkaniach

obecni byli projektanci, planiści, eksperci w zakresie oddziaływania linii i wyceny nieruchomości, a także prawnicy. Poruszane były kwestie oddziaływania linii na otoczenie oraz zagadnienia formalno-prawne związane z ustanowieniem służebności przesyłu.

Najlepszym dowodem na skuteczność prowadzonych konsultacji jest fakt, że dla wszystkich gmin objętych inwestycją uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Uzyskaliśmy już prawo do dysponowania nieruchomościami dla 95 procent działek.

CYTATY Z LISTÓW OD SAMORZĄDÓW:

„...To co niedopowiedziane zawsze zostawia jakieś wątpliwości, więc powiem wprost – inwestycje z jakimi przyszło nam się zmierzyć nie były łatwe, ale model współpracy, który wspólnie ułożyliśmy, daje spore szanse na końcowy sukces. (...) **„Czy Inwestor da się lubić?” powiem tak – o ile rzeczywiście potrafi być otwarty na potrzeby samorządu i lokalnych społeczności”.**

„...Zbudowanie doskonałych relacji między nami – samorządowcami oraz mieszkańcami gminy i realizacja tej inwestycji stanowi przykład doskonałego zrozumienia potrzeb społeczności lokalnej oraz wszystkich osób pracujących na rzecz tego (...) przedsięwzięcia...” (...) **„Okazaliście nam Państwo szacunek, a my odwdzięczamy się tym samym.”**

„...Ilość spotkań i informacji dla mieszkańców była na tyle duża, że nie pozostawiała miejsca na wątpliwości.”

Ustanawianie praw do nieruchomości

Budowa nowych linii przesyłowych wiąże się z koniecznością wykorzystywania terenu o powierzchni ok. 50 do 120 m² pod każdy słup, w zależności od rodzaju linii i konstrukcji słupów. Dodatkowo należy uwzględnić grunt wykorzystywany w tzw. „pasie technologicznym”, niezbędnym do zapewnienia odpowiednich warunków eksploatacji linii, którego szerokość, w zależności od napięcia linii, zastosowanego rozwiązania technicznego oraz warunków środowiskowych, wynosi od 50 do 80 metrów.

Projekty linii i stacji elektroenergetycznych są złożone, a ich realizacja długotrwała. Planowanie inwestycji jest procesem starannie przygotowywanym z uwzględnieniem interesów wszystkich zainteresowanych stron. Każda nasza inwestycja jest przygotowywana oraz realizowana w poszanowaniu wszelkich przepisów

prawnych i z zachowaniem najlepszych praktyk budowlanych i eksploatacyjnych – zarówno polskich, jak i międzynarodowych. Finalny przebieg korytarzy linii przesyłowych oraz lokalizacja stacji stanowi kompromis pomiędzy oczekiwaniami społeczności lokalnych, a wymogami ochrony środowiska oraz możliwościami technicznymi.

W celu zabezpieczenia interesów właścicieli gruntów, na których realizowane są inwestycje, podpisujemy z nimi umowy cywilno-prawne w formie aktu notarialnego, określające zakres, w jakim przedsiębiorca przesyłowy może korzystać z cudzej nieruchomości, na której znajdują się (lub mają się znajdować) jego urządzenia przesyłowe. Etap zawierania aktów notarialnych jest momentem kluczowym, który zmienia pozycję formalno-prawną stron.

W przypadku braku zgody właściciela gruntu na podpisanie umowy służebności inwestycji celu publicznego, przy wykorzystaniu całego procesu rokowań, uruchamiana jest ścieżka rokowań zgodnie z wymogami art.124 Ustawy o Gospodarce Nieruchomościami (UGN). Procedura administracyjna jest ostatecznością w procesie negocjacji i przed jej zastosowaniem podejmowane są działania, gdy tylko jest to możliwe, do zbudowania kompromisowego rozwiązania.

W latach 2012-2013 odsetek podpisanych umów z właścicielami nieruchomości wahał się w przedziale od 94 do 98%, a pozostałe zaledwie 2 do 6% stanowią decyzje administracyjne (zgodnie z art.124 UGN).

Jako Przykładowy inwestor, dokładamy wszelkich starań, żeby realizacja inwestycji nie wiązała się z koniecznością przesiedleń. Nadrzędnym celem realizowanych inwestycji jest spełnienie obecnych i przyszłych potrzeb społeczeństwa, przedsiębiorstw i konsumentów indywidualnych, ale jego osiągnięcie wymaga wspólnych wysiłków zainteresowanych stron.

Służebność przesyłu - porozumienie z Lasami Państwowymi

W celu ustanowienia służebności przesyłu, a także rozliczenia kosztów za korzystanie z gruntów leśnych, w dniu 29 listopada 2013 r. podpisaliśmy Porozumienie z siedemnastoma regionalnymi dyrekcjami Lasów Państwowych.

Intencją Porozumienia jest uregulowanie wzajemnych stosunków, które przy wykorzystaniu instytucji służebności przesyłu pozwolą na utrzymanie oraz prowadzenie eksploatacji linii elektroenergetycznych na gruntach pozostających w zarządzie Lasów Państwowych. Porozumienie ułatwia rozliczenie kosztów za korzystanie z gruntów leśnych w kolejnych latach oraz reguluje koszty za lata 2006-2014.

Do końca 2014 roku podpisaliśmy notarialnie około 200 umów o ustanowienie służebności przesyłu dotyczących gruntów położonych na terenie ponad 400 gmin z blisko 180 nadleśnictwami. Proces został zrealizowany w 83 procentach.

Podpisane umowy o ustanowienie służebności przesyłu zastąpiły wszelkie wcześniej obowiązujące umowy i porozumienia regulujące dostęp do gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych.

Nasze działania dotyczące utrzymania i eksploatacji linii elektroenergetycznych prowadzone są w sposób zapewniający optymalną dbałość o zasoby środowiska naturalnego w szczególności zasobów leśnych. Za wszelkie ograniczenia w korzystaniu z gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych wnosimy stosowne opłaty zgodnie z Porozumieniem oraz przepisami prawa.

Nasz wpływ na społeczności lokalne

Budowa oraz eksploatacja linii i stacji elektroenergetycznych nie jest obojętna dla ludzi i środowiska. Potrzeba zapewnienia dostaw energii elektrycznej, całej gospodarce kraju i indywidualnym odbiorcom, w odpowiedniej ilości oraz jakości wymaga rozbudowy i modernizacji systemu przesyłowego, jak również prawidłowej jego eksploatacji. Jedynym sposobem rozsądnego wyważenia racji ekonomicznych, społecznych i środowiskowych jest praktyczne wprowadzanie w życie zasad zrównoważonego rozwoju. Wymaga to przeanalizowania wszelkich faktycznych i pozornych, istniejących oraz potencjalnych czynników mogących wpływać na ludzi i środowisko.

Do najczęściej spotykanych czynników negatywnie odbieranych przez lokalne społeczności należą:

Lokalizacja inwestycji

Nasze inwestycje infrastrukturalne wymagają zachowania „ciągłości” i każda próba przesunięcia trasy linii w inne miejsce wywołuje konsekwencje na sąsiadującym terenie. Uwzględniając ograniczenia prawne i środowiskowe rozważa się kilka wariantów trasy. Zazwyczaj jednak dokonywany przy udziale społeczeństwa i władz samorządowych wybór wariantu wywołuje różne odczucia i reakcje grupy społecznej zamieszkującej w pobliżu projektowanej linii.

Przy lokalizacji inwestycji bierzemy pod uwagę:

- istniejące lokalne i regionalne plany zagospodarowania przestrzennego,
- kierunki rozwoju poszczególnych gmin na trasie linii,

- szczegółowe uwarunkowania środowiskowe i krajobrazowe,
- obszary leśne,
- obszary ochrony architektonicznej i archeologicznej,
- inne elementy, które mogą kolidować z przebiegiem linii.

W przypadku budowy stacji elektroenergetycznej, kwestia uzyskania akceptacji dotyczy na ogół kilku właścicieli działek i dlatego łatwiej znaleźć kompromisowe rozwiązania.

Pozyskiwanie służebności przesyłu

Służebność przesyłu obciąża prawnie nieruchomości. Najczęściej w minimalnym stopniu ogranicza ona korzystanie z działki. Pod liniami można prowadzić uprawy i hodowlę, a także korzystać ze sprzętu rolniczego. Służebność przesyłu obniża wartość nieruchomości, za co wypłacamy odszkodowanie zgodne z wyceną rzeczoznawcy majątkowego. W interesie właściciela działki jest uzyskanie jak najwyższej kwoty. Stopień w jakim utrata wartości nieruchomości następuje zależy od sposobu użytkowania terenu i wymaga indywidualnej oceny rzeczoznawcy.

Przeważnie udaje się dojść do porozumienia z właścicielami działek pod liniami elektroenergetycznymi. Z racji utrudnień związanych z pozyskiwaniem służebności przesyłu pod inwestycje infrastrukturalne, potrzebne jest wprowadzenie ustawowych rozwiązań prawnych, normujących tak złożoną problematykę w interesie zarówno lokalnych społeczności oraz władz samorządowych, jak też inwestorów.

Uciążliwości związane z budową

Przygotowanie i rozpoczęcie inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji linii czy też stacji wywołuje czasem nieuzasadnione obawy mieszkańców przed stratami wynikającymi z jej realizacji. Dotyczy to głównie potencjalnych zniszczeń dróg publicznych i prywatnych, upraw, łąk, drzewostanu, itp.

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Wszystkie urządzenia elektryczne wytwarzają w swoim otoczeniu pole elektromagnetyczne, które powstaje na skutek obecności napięcia oraz w wyniku przepływu prądu. Do grupy tych urządzeń należą linie najwyższych napięć. Wokół linii powstaje pole elektromagnetyczne niskiej częstotliwości (50 Hz), takie samo jak wytwarzane przez odkurzacz czy pralkę, czyli urządzenia elektryczne używane w każdym domu. Oddziaływanie pola elektromagnetycznego jest często przedmiotem dyskusji na temat potencjalnego wpływu na zdrowie człowieka. Dotychczasowe wyniki badań przeprowadzone na całym świecie, nie potwierdzają obaw, co do negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych niskich częstotliwości na zdrowie człowieka i na organizmy żywe. Nie wykluczają jednakże takiego oddziaływania. Właśnie z tego powodu, w Polsce oraz w całej Unii Europejskiej, ustanowiono odpowiednie przepisy, określające z dużym zapasem bezpieczeństwa dopuszczalne wielkości oddziaływania obiektów elektroenergetycznych. Są one rygorystycznie przestrzegane przez naszą Spółkę. Przed oddaniem do użytkowania danego obiektu wykonywane są pomiary pól elektromagnetycznych, które podlegają weryfikacji przez organy ochrony środowiska, co wyklucza możliwość niespełnienia wymagań.

Dla każdego realizowanego zadania inwestycyjnego przygotowujemy informatory skierowane do społeczności lokalnych, zawierające rzetelne

Zgodnie z naszą najlepszą praktyką, po zakończeniu prac wypłacamy w porozumieniu z właścicielami działek należności za powstałe szkody. W przypadku braku porozumienia, stosowna należność zostaje określana przez rzeczoznawcę majątkowego.

informacje na temat inwestycji z uwzględnieniem ich wpływu na środowisko. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych jest zawsze jednym z tematów programu konferencji regionalnych, organizowanych przez naszych Wykonawców przy współpracy z nami.

Hałas

Poziom emitowanego hałasu zależy od konstrukcji linii elektroenergetycznych oraz od warunków pogodowych (znacznie wzrasta podczas mżawki, deszczu na co nie mamy wpływu). Hałas pochodzący od nowoprojektowanych linii nie przekracza wartości dopuszczalnych w środowisku.

Głównym źródłem hałasu na stacjach są transformatory. Dlatego też instalujemy urządzenia o obniżonej mocy akustycznej oraz stosujemy nowoczesne rozwiązania układów chłodzenia. W szczególnych przypadkach w celu obniżenia uciążliwości dla otoczenia budujemy ekrany akustyczne.

Walory krajobrazowe

Z założenia unikamy prowadzenia linii elektroenergetycznych przez tereny o szczególnych walorach krajobrazowych. Jednak problem widoku z okna, często nawet na dość odległą linię elektroenergetyczną jest jedną z głównych przyczyn protestów społecznych. Wkomponowanie linii w krajobraz, w sposób minimalizujący negatywne wrażenia estetyczne, jest celem każdego projektu.

Porażenie prądem lub piorunem

Nasze linie najwyższych napięć wyposażone są w przewody odgromowe, co oznacza, że w ich sąsiedztwie zmniejsza się zagrożenie uderzenia piorunem.

W pobliżu linii wymagane jest zachowanie elementarnej ostrożności, w szczególności przy pracach sprzętem rolniczym.

Usuwanie awarii

Z braku unormowania prawnego służebności przesyłu dla linii elektroenergetycznych wybudowanych w latach wcześniejszych na gruntach prywatnych pojawiają się czasem problemy związane z utrudnianiem, a nawet uniemożliwianiem, wstępu ekipom remontowym na przedmiotowe nieruchomości. Utrudnianie dostępu do obiektu przedłuża czas usuwania awarii czy wykonania remontu.

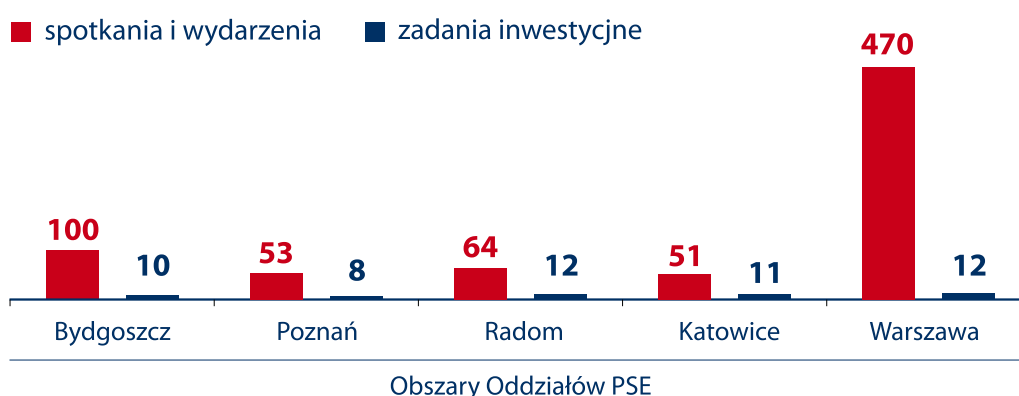
Przykłady działań na rzecz władz i społeczności lokalnych

Budowa bezpośrednich relacji z władzami samorządowymi

Jako Przykładowy inwestor przywiązujemy szczególną wagę do budowy bezpośrednich relacji

z władzami samorządowymi wszystkich szczebli (województwo, powiat, gmina) i włączania ich przedstawicieli w proces decyzyjny w trakcie realizacji inwestycji.

Liczba spotkań z władzami i instytucjami w terenie, w stosunku do liczby zadań inwestycyjnych (w okresie półrocznym)*

*Dane dotyczą roku 2014. W poprzednich latach nie była prowadzona statystyka.

Listy intencyjne

Istotnym elementem budowy pozytywnych relacji z lokalnymi władzami samorządowymi jest uroczyste podpisywanie Listów Intencyjnych, dotyczących współpracy w zakresie realizacji celu publicznego, jakim jest budowa linii i stacji elektroenergetycznych na terenie danego województwa. Poza nawiązaniem przez nas bezpośrednich kontaktów na najwyższym szczeblu z władzami samorządowymi, wydarzenie to pozwala jednocześnie za pośrednictwem lokalnych mediów na szersze dotarcie do mieszkańców oraz poinformowanie ich o planowanych i realizowanych przez naszą Spółkę inwestycjach.

Dobłą praktyką stało się podpisywanie Listów intencyjnych z władzami wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi w województwach, na obszarze których planujemy w nieodległej perspektywie realizację znaczących inwestycji. Podpisywane są także Listy Intencyjne dla poszczególnych inwestycji z powiatami i gminami. W 2012 roku podpisaliśmy dwa Listy Intencyjne na poziomie władz wojewódzkich z województwem mazowieckim (Siedlce, Ostrołęka) oraz dwa lokalne (Ełk, Suwałki). W 2013 roku podpisaliśmy List Intencyjny z województwem pomorskim. W tym przypadku sama uroczystość podpisania poprzedzona została również spotkaniami w terenie ze wszystkimi sygnatariuszami Listu Intencyjnego, takimi jak Wojewoda, Marszałek Województwa, przedstawiciele 7 powiatów oraz 23 gmin. Taka forma spotkań ma istotne znaczenie dla budowania pozytywnych relacji pomiędzy Inwestorem i społecznościami lokalnymi.

Kroniki inwestycji

Dla prowadzonych inwestycji w celu ich udokumentowania wydajemy Kroniki inwestycji. Są one tworzone wspólnie z Wykonawcami i zawierają informacje o poszczególnych etapach inwestycji. Opisują problematykę oddziaływania na środowisko oraz formy dialogu społecznego. Informacje dotyczące najważniejszych wydarzeń procesu inwestycyjnego ilustrowane są bogato zdjęciami, mapami i kopiami dokumentów. Kroniki zawierają również podstawowe informacje o Krajowym Systemie Elektroenergetycznym oraz znaczeniu realizowanej inwestycji dla bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Kroniki w postaci drukowanej przekazywane są przedstawicielom lokalnych społeczności, na terenach których są planowane nowe przedsięwzięcia inwestycyjne. W 2012 roku wydano Kronikę Inwestycji „Linia elektroenergetyczna 400 + 110 kV Świebodzice – Wrocław oraz stacja 400/110 kV Wrocław”.

Koncentracja tak wielu rozległych inwestycji na obszarze województwa pomorskiego wymagała od Polskich Sieci Elektroenergetycznych podjęcia niestandardowych działań. W październiku 2013 roku podpisany został w Gdańsku List Intencyjny w sprawie współpracy w zakresie realizacji inwestycji celu publicznego, polegających na budowie elektroenergetycznych stacji i linii przesyłowych na terenie województwa pomorskiego. Jego sygnatariuszami, poza Inwestorem,

byli Wojewoda Pomorski i Zarząd Województwa oraz władze samorządowe 7 powiatów i 23 gmin. Podpisanie Listu poprzedzone zostało spotkaniami PSE w terenie ze wszystkimi starostami, burmistrzami i wójtami. Dotychczas żaden z inwestorów na terenie województwa nie działał tak otwarcie.

Tadeusz Żurek

Pełnomocnik Marszałka Województwa Pomorskiego ds. Energetyki

„Dom Samotnej Matki” w Elku

Jesteśmy przedsiębiorstwem o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa energetycznego kraju. Nasza działalność jest regulowana przez Prezesa URE. Dlatego też wszelkie darowizny podlegają specjalnym regulacjom.

W ramach prowadzonych na terenie całego kraju inwestycji infrastrukturalnych działamy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, w szczególności troszczymy się o partnerskie relacje z otoczeniem poprzez uczestniczenie w codziennym życiu lokalnych społeczności oraz inwestowanie w ich rozwój. Na terenie gminy Elk prowadzimy trzy duże, rozległe obszarowo, zadania inwestycyjne celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Realizacja ich przebiega w ramach – priorytetowego w Unii Europejskiej – projektu połączenia systemów elektroenergetycznych Polska-Litwa.

W 2013 roku przyznaliśmy dla Caritasu Diecezji Elckiej, który prowadzi Dom Samotnej Matki, darowiznę finansową w wysokości 50 tysięcy złotych. Jest to placówka, do której każdego roku zgłasza się wiele kobiet z dziećmi lub w ciąży, nie posiadających dachu nad głową lub szukających schronienia przed przemocą domową. Nasza pomoc w opinii lokalnej społeczności została uznana za niezmiernie użyteczną.

Darowizny PSE w latach 2012-2013 dla organizacji i instytucji

Dziedzina	Przeznaczone:	Liczba beneficjentów instytucjonalnych	Kwota (PLN)
2012 r.			
Działalność społeczna	Wsparcie bieżących potrzeb dzieci z placówki opiekuńczo-wychowawczej (remont, wyposażenie oraz dofinansowanie letniego wypoczynku).	8	39 000
	Wyplata stypendiów edukacyjnych w roku akademickim 2011/2012 dla studentów pierwszego roku.		
	Dofinansowanie wyjazdu letniego dla ubogich dzieci i młodzieży z parafii.		
	Zakup pomocy dydaktycznych dla uczniów szkoły.		
	Dofinansowanie kolonii letnich dla dzieci polskiego pochodzenia z Białorusi.		
2013 r.			
Działalność społeczna	Dofinansowanie wyjazdu letniego dla ubogich dzieci i młodzieży z parafii.	6	65 350
	Wyposażenie szkolnej pracowni komputerowej w komputery i kserokopiarkę.		
	Dofinansowanie Domu Samotnej Matki w Elku.		
	Wyposażenie pracowni komputerowej Domu Samotnej Matki w Elku.		
	Fundusz stypendialny dla uzdolnionej młodzieży z obszarów wiejskich.		
	SUMA	14	104 350

O TO PYTALI NASI PARTNERZY

Nasze działania edukacyjne

„Sieć dobrych pomysłów”

We współpracy z Fundacją Nasza Ziemia przeprowadziliśmy w roku 2012 konkurs grantowy „Sieć dobrych pomysłów” na projekty promujące racjonalne wykorzystanie energii i zwiększające w wymierny sposób efektywność energetyczną. Była to cenna inicjatywa, wspierająca aktywność lokalną oraz promująca racjonalne korzystanie z energii elektrycznej i zwiększanie efektywności energetycznej. Jej założenia programowe stanowiły priorytety dla krajów Unii Europejskiej, a ponadto jedno z podstawowych zadań polskiej prezydencji w Unii.

Konkurs przeprowadziliśmy w gminach Siedlce, Łomża, Elk oraz miasto i gmina Chęciny. Nagrodziliśmy siedem najlepszych projektów:

- Energia ze słońca – efektywność energetyczna w Gminie Łomża – projekt Gminy Łomża
- Energia elektryczna – wczoraj, dziś i jutro – projekt Publicznego Gimnazjum im. Rodziny Lutosławskich w Łomży
- Pracownia na ekologię szyta – Pruszyń oszczędza energię! – projekt Zespołu Oświatowego w Pruszyń
- Włącz myślenie – oszczędzaj energię – projekt Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Nowej Wsi Elckiej
- Utworzenie Klubu Młodych Ekologów przy ZS nr 2 w Chęcinach – projekt Zespołu Szkół nr 2 w Chęcinach
- Świecimy przykładem – projekt Gminy Chęciny
- Energię oszczędzamy, podwójnie korzystamy – projekt Zespołu Szkół Samorządowych w Stradunach.

Laureaci otrzymali środki na łączną kwotę 100 tys. zł. W ramach zwycięskich projektów prowadzone były różne działania edukacyjne, jak warsztaty edukacyjne, dni oszczędzania energii, prowadzenie ankiet oraz pomiarów zużycia energii w szkole i w domach, konkursy związane z efektywnością energetyczną, wycieczki do zakładów energetycznych i obiektów produkujących energię ze źródeł odnawialnych oraz przeglądy małych form teatralnych i happeningi. Podczas gal finałowych organizowanych w gminach objętych konkursem uczestniczyli przedstawiciele naszej Spółki oraz przedstawiciele PSE Inwestycje.

„Bezpieczniej z prądem”

Przystępując do działań edukacyjnych wpisujących się w dobrą praktykę zrównoważonego rozwoju, przejęliśmy rolę głównego organizatora VII edycji ogólnopolskiego programu „Bezpieczniej z prądem”. Inicjatywa była prowadzona od kilku lat przez podmioty z sektora elektroenergetycznego. W charakterze inicjatora i partnera merytorycznego w tym programie wystąpiło Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, a w roli partnerów strategicznych uczestniczyli TAURON Dystrybucja i Energa we współpracy z Energa Operator. Program wspierany był również przez nasze Oddziały.

Wspólną ideą programu „Bezpieczniej z prądem” jest wychowanie młodych ludzi na świadomych użytkowników energii elektrycznej, dbających o środowisko oraz swoje najbliższe otoczenie.

W ramach tej akcji organizatorzy i partnerzy programu prowadzili w szkołach podstawowych i gimnazjach pokazy filmów edukacyjnych i specjalne prelekcje, w trakcie których uczniowie mogli poszerzyć wiedzę dotyczącą bezpiecznego i racjonalnego użytkowania energii elektrycznej. Głównym elementem programu były konkursy edukacyjne.

Dla najmłodszych uczestników, dzieci z klas I-III szkół podstawowych przygotowano konkurs plastyczny na temat: „Na tropie przyjaznej energii elektrycznej”. Dla dzieci starszych z klas IV-VI szkół podstawowych zorganizowano po raz pierwszy konkurs literacki pod nazwą: „Wyprawa w nieznaną – moja przygoda w krainie ekologicznej energii”. Uczniowie gimnazjów mieli możliwość udziału w konkursie fotograficznym na temat: „Energia elektryczna w obiektywie”.

We wszystkich edycjach programu wzięło udział ponad 80 tys. dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjów z całej Polski. Do finału zakwalifikowało się 55 prac plastycznych, 71 prac literackich oraz 70 prac fotograficznych.

Prace plastyczne i fotograficzne pokazały, w jaki sposób młodzi ludzie postrzegają „świat energii elektrycznej”. Prace literackie wyróżniły się dojrzałością i wiedzą z zakresu przyjaznych środowisku technologii wytwarzania energii elektrycznej.

Widać z nich było, że młodzież doskonale rozumie związek między dzisiejszym rozwojem a koniecznością ochrony środowiska dla przyszłych pokoleń. Uczestnicy konkursów wykazali się także znajomością zasad bezpiecznego i – co ważne – racjonalnego używania energii elektrycznej.

Młodzi ludzie mają świadomość, że mądre i oszczędne korzystanie z zasobów naszej planety jest naszym obowiązkiem. Rozwijając cywilizację musimy dbać o przyszłe pokolenia. Konkursy pokazały, że dzieci i młodzież uczestnicząca w programie w sposób naturalny rozumieją to, co my nazywamy zrównoważonym rozwojem.

12 stycznia 2012 r. w siedzibie naszej Spółki zorganizowaliśmy uroczystą galę konkursów z udziałem ponad 200 gości. W trakcie gali nagrody odebrali zwycięzcy i wyróżnieni w konkursach oraz ich nauczyciele. Nagrody otrzymały również szkoły, do których uczęszczają nagrodzone dzieci.

Wszystkie nagrodzone prace literackie nagraliśmy i zamieściliśmy na naszej stronie internetowej. Z prac plastycznych i fotograficznych przygotowaliśmy wystawę w siedzibie naszej Spółki. W celu uhonorowania pracy laureatów, wydaliśmy specjalny biuletyn ilustrujący ich prace.

Na bazie programu „Bezpieczniej z prądem” opracowujemy koncepcję nowego programu PSE, obejmującego poza aspektami zrównoważonego rozwoju więcej elementów edukacyjnych z zakresu znaczenia i rozwoju systemu elektroenergetycznego.

O TO PYTALI NASI PARTNERZY

Rozwiązania prawne i organizacyjne w zakresie służebności przesyłu

Jesteśmy właścicielem linii przesyłowych, położonych na terenie całego kraju, których stan prawny związany z posiadaniem na nieruchomościach podmiotów trzecich jest częściowo nieuregulowany. W praktyce oznacza to, że nie dysponujemy tytułem prawnym do korzystania z tych nieruchomości. Kwestia ta podnoszona jest przez właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości w kierowanych do nas roszczeniach. Skutkuje ona koniecznością pozyskiwania przez nas tytułów prawnych do korzystania z nieruchomości, umożliwiających właściwe wykonywanie czynności związanych z eksploatacją, konserwacją, remontem, czy też przebudową, a szczególnie z usuwaniem awarii urządzeń przesyłowych. Regulowanie stanu prawnego naszych linii następuje poprzez ustanowienie służebności przesyłu.

Nasza Spółka opracowała strategię w zakresie rozpatrywania roszczeń, która usprawnia pozyskiwanie przez nas brakujących tytułów prawnych do korzystania z nieruchomości podmiotów trzecich, umożliwiając wykonywanie naszych czynności, wynikających z obowiązków nałożonych przez ustawę Prawo energetyczne.

Przyjęte w strategii rozwiązania prawne i organizacyjne:

- wyznaczają ścieżki działania od dnia wpływu roszczenia do zakończenia sprawy;
- standaryzują oraz optymalizują pod względem czasu i kosztów proces pozyskiwania prawa służebności przesyłu;
- wdrażają mechanizmy kontroli i nadzoru procesu pozyskiwania prawa służebności przesyłu, czynią go przejrzystym i transparentnym.

W ramach podjętych działań:

- uruchomiliśmy specjalne numery telefoniczne w naszej siedzibie i Oddziałach, pod którymi

zgłaszający może uzyskać informacje na temat stanu rozpatrywania roszczenia;

- wdrożyliśmy Elektroniczny Rejestr Roszczeń, stanowiący bazę danych o zgłoszonych roszczeniach i nieruchomościach;
- usprawniliśmy współpracę pomiędzy naszą siedzibą i Oddziałami poprzez określenie zakresu kompetencji i odpowiedzialności oraz ujednolicenie podejmowanych działań;
- skróciliśmy czas na opracowanie i udzielanie odpowiedzi zgłaszającemu roszczenie;
- zawarliśmy umowy z Wykonawcami na sporządzanie operatów szacunkowych w liczbie zapewniającej drożność procesu pozyskiwania prawa służebności;
- opracowaliśmy metodologie wyceny służebności przesyłu, z uwagi na brak obowiązujących w tym zakresie standardów zawodowych, na bazie dotychczasowej praktyki i teorii wyceny;
- zgromadziliśmy dokumentację formalno-prawną z okresu budowy linii elektroenergetycznej, w szczególności decyzje administracyjne zezwalające na zajęcie nieruchomości w celu wybudowania i eksploatacji linii elektroenergetycznych – decyzji wywłaszczeniowych. Dokumenty zbieraliśmy z archiwów następców prawnych Zakładów Energetycznych oraz Archiwów Państwowych, organów gmin i starostw.

Równocześnie na bieżąco monitorujemy proces legislacyjny i włączamy się w prace związane ze zmianami przepisów prawnych, w tym m.in. ustawy o korytarzach przesyłowych oraz ustawy Kodeks Urbanistyczno-Budowlany. Dotyczy to także prac nad standardem określenia przez rzeczoznawców majątkowych prawa służebności przesyłu, opracowywanym przez Polską Federację Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych.

Projekt rozwiązań prawnych ułatwiających realizację zadań infrastrukturalnych

Jednym z zobowiązań naszego kraju, jako członka Unii Europejskiej jest ułatwienie i przyspieszenie realizacji strategicznych inwestycji energetycznych. Naszą odpowiedzią na to zobowiązanie jest czynna współpraca i wspieranie działań na rzecz wprowadzenia do obiegu prawnego projektów przepisów prawnych, które wpłyną na ograniczenie barier formalno-prawnych, wynikających z obecnie obowiązujących przepisów prawnych, regulujących przygotowanie i realizację inwestycji w zakresie elektroenergetycznych sieci przesyłowych.

Obowiązujące przepisy prawa nie sprzyjają prowadzeniu naszych dużych inwestycji w zakresie rozwoju sieci przesyłowej. Przygotowanie i realizacja inwestycji liniowych w oparciu o obecnie obowiązujące przepisy jest czasochłonna, a w wielu przypadkach okazuje się niemożliwa do zrealizowania. Do tych regulacji, w szczególności należą:

- ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- ustawa o gospodarce nieruchomościami;
- ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- ustawa Prawo budowlane.

Podstawowe ograniczenia z nich wynikające dotyczą m.in.: długotrwałego procesu uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, braku mechanizmów prawnych zobowiązujących gminy do wprowadzania inwestycji do planów miejscowych, długotrwałego i kosztownego procesu pozyskiwania prawa do dysponowania nieruchomościami na cele budowlane oraz uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę.

W efekcie występujących barier formalno-prawnych może dojść do braku możliwości wyprodukowania mocy z budowanych źródeł mocy, braku zapewnienia wymaganego poziomu niezawodności zasilania kluczowych regionów kraju oraz utraty środków unijnych.

Mając na względzie wywiązywanie się z nałożonych na nas ustawowo obowiązków (poprzez krajowe i unijne regulacje prawne, w tym w szczególności przez ustawę Prawo energetyczne), jak również pojawiające się bariery przy realizacji naszych dużych inwestycji, aktywnie włączamy się w proces zmian prawa, szczególnie w zakresie ustaw dotyczących usprawnienia procesu inwestycyjno-budowlanego, przy zachowaniu obowiązujących przepisów prawa i regulacji w tym zakresie.

NASZ WPŁYW WEWNĘTRZNY

Program rozwoju i mobilizacji kadr

W roku 2011 uruchomiliśmy dla naszej kadry projekt strategiczny „Rozwój i mobilizacja kadr”. Jego celem jest zbudowanie zespołu pracowniczego zdolnego do bardziej skutecznego wypełniania misji naszej firmy i realizacji jej strategii na wszystkich poziomach organizacji.

Cel ten w szczególności realizowany jest poprzez:

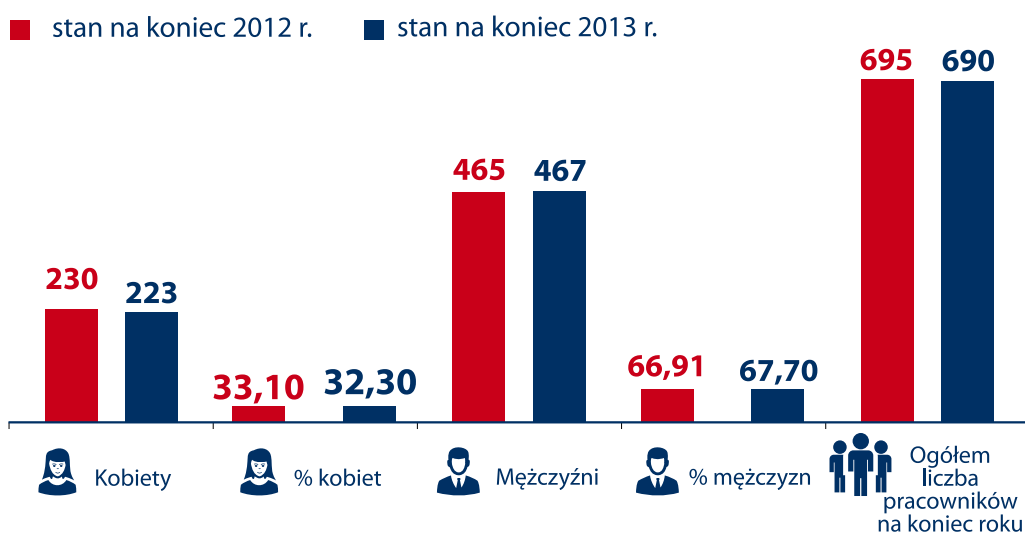
- wzmocnienie kompetencji i wiedzy pracowników na wszystkich poziomach organizacji;
- stały rozwój i pozyskiwanie kadr o najwyższym poziomie kompetencyjnym;
- wzmocnianie wizerunku PSE jako odpowiedzialnego i dobrego pracodawcy.

Utrzymanie wysokiego poziomu kompetencji jest naszym priorytetem. Możliwości rozwoju są kluczowym czynnikiem wpływającym na poziom zaangażowania naszej kadry. Poszerzanie jej wiedzy i umiejętności gwarantuje rozwój naszej organizacji, dlatego odpowiedni dobór działań rozwojowych odgrywa tak wielkie znaczenie.

W naszym rozumieniu kompetencje oznaczają jakość zasobów ludzkich i ich dopasowanie do celów strategicznych realizowanych przez naszą firmę.

Miernik: Łączna liczba pracowników w podziale na płeć*

* wszyscy nasi pracownicy zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę

Diagnoza kompetencji

W ramach realizacji projektu w roku 2011 opracowaliśmy model kompetencyjny dla całej Spółki, a w kolejnym roku przeprowadziliśmy kompleksową ocenę poziomu rozwoju kompetencji wszystkich pracowników. Kadra kierownicza – Dyrektorzy i Kierownicy uczestniczyli w sesjach Development Center, a pracownicy zajmujący stanowiska specjalistyczne zostali poddani testom kompetencyjnym. Na podstawie wyników

z badania zostały opracowane programy rozwojowe. Koncepcja programów jest ściśle powiązana z rekomendacjami zawartymi w raporcie z badania i pozwoliła na skonstruowanie zarówno programów rozwojowych, jak też form ich realizacji dostosowanych optymalnie do potrzeb kadry menedżerskiej – w rozumieniu tak miejsca w hierarchii organizacyjnej, jak i indywidualnych potrzeb rozwojowych.

Powołanie kadry rezerwowej

W 2013 roku opracowaliśmy Program Przygotowania Kadry Rezerwowej. Jego celem jest zapewnienie ciągłości zarządzania oraz transferu wiedzy na różnych szczeblach organizacji, przy wykorzystaniu zasobów wewnętrznych Spółki, a także umożliwienie rozwoju zawodowego pracownikom. W tym samym roku została wytypowana grupa 100 pracowników, którzy zgodnie z założeniami Programu zostali objęci programami rozwojowymi Akademia Menedżera PSE i Akademia Przyszłego Menedżera PSE.

Pierwszy program był adresowany do kadry zarządzającej Spółki: Dyrektorów, Zastępców Dyrektorów oraz Kierowników. Do drugiego Programu zostali zaproszeni pracownicy wytypowani do Kadry Rezerwowej. Podczas wyboru Kadry Rezerwowej braliśmy pod uwagę przede wszystkim dotychczasowe osiągnięcia zawodowe, a także opinie przełożonych i wyniki oceny poziomu rozwoju kompetencji pracowników.

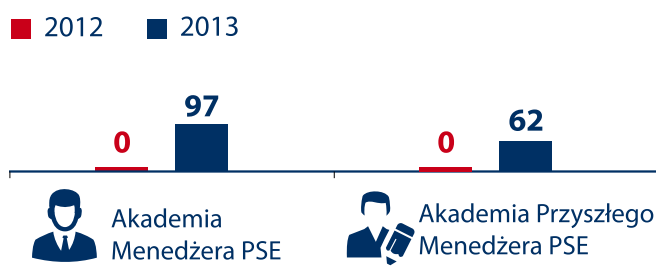
Uczestnicy Akademii Menedżera PSE zostali podzieleni na trzy grupy o podobnym poziomie rozwoju kompetencji. Pierwsze dwie grupy uczestniczyły w szkoleniach rozwijających wszystkie, bądź wybrane kompetencje. W zależności od wyników badań menedżerowie brali udział w cyklach dziesięciu, bądź pięciu szkoleń. Zajęcia obejmowały m.in. zagadnienia z obszaru: komunikacji menedżerskiej, zarządzania zespołem, rozwoju i motywowania

pracowników, zarządzania zmianą, kreatywnego rozwiązywania problemów, dążenia do rezultatów. Realizacja programu rozpoczęła się w 2013 roku.

Menedżerowie o najwyższej ocenionych kompetencjach uczestniczyli w indywidualnych sesjach coachingowych, których celem było nie tylko wsparcie rozwoju niżej ocenionych kompetencji, ale także wspieranie rozwoju mocnych stron.

Akademia Przyszłego Menedżera PSE była dedykowana członkom kadry rezerwowej, którzy zajmują stanowiska specjalistyczne w Spółce, bądź od niedawna pełnią funkcje menedżerskie. Program został opracowany w taki sposób, aby młodym, bądź przyszłym menedżerom ułatwić sprawowanie funkcji zarządczych. Cykl składał się z siedmiu zajęć realizowanych od października 2013 roku do czerwca 2014 roku. Tematyka szkoleń dotyczyła między innymi: roli menedżera, skutecznej komunikacji, budowania autorytetu, budowania zespołu, a także inteligencji emocjonalnej.

Oddzielną grupę szkoleń stanowią szkolenia z zakresu zarządzania projektami w standardzie IPMA, którymi została objęta duża grupa pracowników. Szkolenia te dedykowane są osobom, które zarządzają projektami w Spółce, bądź są członkami zespołów projektowych. W zależności od zajmowanego stanowiska, pracownicy uczestniczą w różnych poziomach certyfikacji.

Liczba pracowników biorących udział w programach rozwojowych*

* realizacja programów rozwojowych rozpoczęła się w 2013 roku

System ocen pracowniczych

Od roku 2006 prowadzimy System ocen pracowniczych obejmujący wszystkich pracowników, którzy przepracowali więcej niż trzy miesiące w ocenianym okresie. Pracownicy są oceniani w systemie półrocznym – dwa razy w roku.

W ramach tego systemu obowiązuje pięciostopniowy system ocen, gdzie „A” jest oceną najniższą, a „E” najwyższą przyznawaną za szczególne osiągnięcia. W każdym okresie rozliczeniowym oceniani są wszyscy pracownicy.

G4-LA11	Odsetek pracowników podlegających regularnym ocenom jakości pracy i przeglądom rozwoju kariery zawodowej według płci	Wartość 2012	Wartość 2013
	Procent pracowników zatrudnionych w organizacji podlegających regularnym ocenom jakości pracy i przeglądom rozwoju kariery zawodowej, w podziale na płeć:	100,00%	100,00%
	Kobiety	100,00%	100,00%
	Mężczyźni	100,00%	100,00%

Program stażowy i stypendialny

W roku 2012 powstały założenia Programu Promocji Młodych Talentów, na który składają się: program stypendialny Startuj z Energią oraz program stażowy Energetyczny Staż. W ramach realizacji Programu w 2013 roku nawiązaliśmy współpracę z uczelniami technicznymi: Politechniką Białostocką, Politechniką Poznańską, Politechniką Śląską oraz Politechniką Warszawską.

Nadrzędnym celem Programu jest wsparcie wybitnych studentów i absolwentów studiów o profilu elektroenergetycznym na początku ich drogi zawodowej. Zgodnie z naszą strategią, Program Promocji Młodych Talentów pozwoli nam pozyskać najzdolniejszych pracowników dla Spółki.

Przed kandydatami do Programu stawiane są wysokie wymagania dotyczące wyników w nauce, dobrej znajomości języka obcego, aktywnego uczestnictwa w kołach zainteresowań, wysoko rozwiniętych kompetencji osobowościowych oraz gotowości do rozwoju osobistego i zawodowego.

Program Energetyczny Staż zakłada zatrudnienie wybranych osób na umowę o pracę na okres 10 miesięcy. Każdy stażysta rozwija swoją wiedzę

pod okiem przydzielonego opiekuna. Po tym czasie istnieje możliwość zatrudnienia stażysty na stałe.

W 2014 roku rozpoczęliśmy realizację Programu Startuj z Energią oraz objęliśmy Fundację Dzieło Nowego Tysiąclecia Brązowym Mecenatem, fundując stypendium dla jej uczestnika. Do programu wybraliśmy także trzech studentów ze współpracujących Uczelni.

G4-LA2

Świadczenia pracownicze i socjalne

G4-LA2	Świadczenia dodatkowe zapewniane pracownikom pełnoetatowym (które nie są dostępne dla pracowników czasowych lub pracujących w niepełnym wymiarze godzin)	Wartość 2012-2013
	Ubezpieczenie na życie	100%
	Opieka medyczna	100%
	Ubezpieczenie na wypadek niepełnosprawności/utruty zdolności do pracy	100%
	Urlopy macierzyńskie/ojcowskie	100%
	Odprawy emerytalne	100%
	Pracownicze ubezpieczenia emerytalne	100%
	PPE	100%
	Dofinansowanie do dojazdów i pożywienia	100%
	Dofinansowanie do energii elektrycznej	100%
	Programy profilaktyczne	100%
	Nagrody jubileuszowe	100%
	Nagrody rzeczowe – dla osób odchodzących na emeryturę	100%
	Ubranie służbowe	ok. 5%
	Dofinansowanie do wynajmu mieszkania dla osób rozpoczynających zatrudnienie poniżej określonego progu wynagrodzenia.	100%

Jesteśmy Odpowiedzialnym pracodawcą i z myślą o naszych pracownikach, zapewniamy im bogaty pakiet świadczeń socjalnych. Świadczenia, z których mogą skorzystać pracownicy naszej Spółki to m.in.:

- opieka medyczna dla pracowników i ich rodzin (częściowo odpłatna);
- pożyczka na cele mieszkaniowe;
- dofinansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla pracowników i ich dzieci;
- pomoc materialna w sytuacjach losowych.

Polityka emerytalna

G4-11, G4-EU15

W roku 2012 wprowadziliśmy Politykę Emerytalną, służącą ujednoczeniu oraz usystematyzowaniu procesu przygotowania i odchodzenia pracowników na emerytury, a także zarządzaniu wiedzą w organizacji. Podstawowe założenia dotyczące przechodzenia pracowników na emeryturę reguluje obowiązujący wszystkich pracowników Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy.

Funkcjonujące w naszej Spółce świadczenia związane z zakończeniem pracy zawodowej można podzielić na obowiązkowe i fakultatywne. Do świadczeń obowiązkowych należą: odprawa emerytalna, rekompensata z tytułu utraty dofinansowania kosztów energii elektrycznej i nagroda jubileuszowa. Dodatkowo, w zależności od terminu podpisania porozumienia emerytalnego, pracownik odchodzący na emeryturę może skorzystać także z możliwości zwiększenia wynagrodzenia

zasadniczego w ostatnich dwóch latach przed odejściem na emeryturę, może uzyskać wypłatę nagrody jubileuszowej, do której nabyłby prawo w okresie do roku od daty rozwiązania umowy. Istnieje również możliwość przyznania pracownikowi nagrody rzeczowej o wartości do 10 procent odprawy emerytalnej.

Szczególnie istotnym elementem związanym z odchodzeniem doświadczonych pracowników na emeryturę jest kwestia przekazania dotychczas wykonywanych zadań osobom, które w przyszłości będą je realizować – takie rozwiązanie powoduje, że wiedza zdobyta przez lata pracy przez osobę kończącą karierę zawodową, może zostać w organizacji. Nasza Polityka Emerytalna przewiduje również możliwość przyznania dodatkowej nagrody za wdrożenie następców.

G4 - EU 15	Procent pracowników, którzy nabędą uprawnienia do przejścia na emeryturę za 5 oraz 10 lat, z podziałem na rodzaj wykonywanej pracy	Odsetek	
		w ciągu 5 lat	w ciągu 10 lat
	Dyrektorzy Departamentów	0,15%	0,15%
	Zastępcy Dyrektorów Departamentów, Dyrektorzy Biur	0%	0,15%
	Doradcy, Eksperti	0,44%	1,31%
	Kierownik Wydziału, Kierownik Zespołu, Główny Specjalista	2,31%	3,34%
	Kierownik Sekcji, Specjalista Koordynator	1,45%	2,31%
	Starszy Specjalista	0,29%	1,16%
	Specjalista	1,16%	2,03%
	Młodszy Specjalista, Starszy Referent, Asystent	0,15%	0,30%
	Referent, Sekretarka	0%	0%
	Suma:	5,95%	10,75%

Współpraca z partnerami społecznymi

Zgodnie z przepisami ustawy o Związkach Zawodowych oraz ustawą o informowaniu pracowników, prowadzimy współpracę ze stroną społeczną. W naszej Spółce istnieją następujące organizacje społeczne:

- Związki zawodowe: NSZZ Solidarność, Związek Zawodowy Pracowników Ruchu Ciągłego Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, Związek Zawodowy Inżynierów i Techników, Związek Zawodowy „Elektroenergetyka Południe”;
- Rada Pracowników,
- Społeczny Inspektor Pracy.

W ramach współpracy negocjujemy m.in. wskaźnik przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, zasady systemowych podwyżek wynagrodzeń zasadniczych, czy okolicznościowe bonusy dla pracowników.

Zarówno związki zawodowe, jak i Rada Pracowników otrzymują cykliczne półroczne i roczne raporty m.in. w zakresie:

- wykorzystania funduszu wynagrodzeń,
- elementów systemu motywacji płacowej,
- zatrudnienia.

Dodatkowo odbywają się cykliczne (półroczne) spotkania ze wszystkimi organizacjami związkowymi w Spółce oraz Grupie Kapitałowej, na których omawiane są m.in. aspekty pracownicze.

Polityka antymobbingowa

W roku 2013 wdrożyliśmy procedurę przeciwdziałania mobbingowi. Jej celem jest przeciwdziałanie zjawisku mobbingu w pracy oraz wspieranie działań sprzyjających budowaniu pozytywnych relacji pomiędzy pracownikami firmy. W procedurze zdefiniowaliśmy działania podejmowane przez naszą Spółkę w celu zapobiegania mobbingowi oraz sposób postępowania w przypadku wystąpienia mobbingu.

Pracownik, który uzna, że jest poddawany mobbingowi ma możliwość złożenia skargi do jednostki odpowiadającej za sprawy pracownicze. Każda skarga jest rozpatrywana przez komisję antymobbingową, powoływaną przez Prezesa Zarządu. Rolą komisji jest ustalenie, czy wystąpiły przejawy mobbingu, ustalenie ewentualnego

sprawcy mobbingu oraz zaproponowanie rozwiązania problemu. W przypadku uznania skargi za zasadną, podejmujemy działania zmierzające do wyeliminowania nieprawidłowości, a także przeciwdziałamy ich powtarzaniu.

Przynależność do stowarzyszeń i inicjatyw promujących dobrych pracodawców

Jesteśmy członkiem najstarszej, bo działającej od 1989 roku, organizacji pracodawców w Polsce. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej zrzeszają 10 000 firm, które w sumie zatrudniają około 5 milionów pracowników. Organizacja podejmuje inicjatywy na rzecz przedsiębiorczości, innowacyjności, wykorzystania nauki dla potrzeb gospodarki, a także w obszarze stanowienia prawa.

Aktywnie uczestniczymy w pracach tej organizacji. Nasi pracownicy opiniują różnego rodzaju materiały i dokumenty, a także uczestniczą w spotkaniach poszczególnych platform funkcjonujących w ramach organizacji Pracodawcy RP.

W 2012 roku nasza spółka PSE została uhonorowana tytułem „Odpowiedzialny Pracodawca 2012 – Lider HR”. Corocznie przyznawany tytuł otrzymują wyłącznie najlepsi pracodawcy, cechujący się szczególną dbałością o warunki pracy oraz rozwój pracowników.

Program organizowany jest wspólnie przez Strefę Gospodarki Biznes Magazyn oraz Dziennik Gazetę Prawną. Jego celem jest upowszechnianie oraz propagowanie pozytywnych wzorców, modeli i strategii działań w zakresie polityki personalnej oraz strategii integracji spraw personalnych z działalnością firmy. Laureaci wyłaniani są na podstawie przeprowadzonych szczegółowych ankiet z zakresu polityki zarządzania zasobami ludzkimi.

NASZE WYNIKI

Jesteśmy stabilną firmą w zakresie zatrudnienia, dlatego poziom fluktuacji jest stosunkowo niski. Wśród wielu czynników wpływających na

korzystny wynik jest fakt, iż zatrudniamy wysokiej klasy specjalistów oferując im korzystne warunki pracy.

Miernik: Poziom fluktuacji

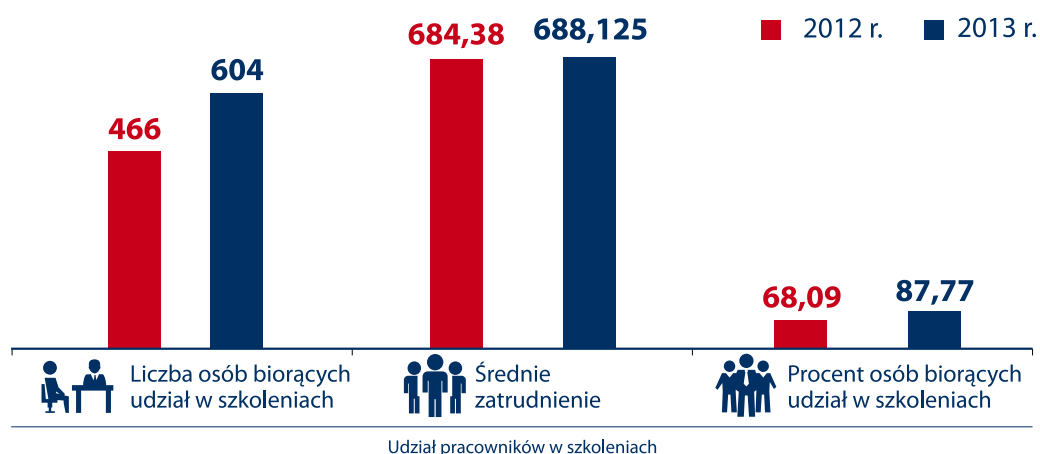
G4-EC5	Wskaźniki standardowego wynagrodzenia na poziomie podstawowym według płci w porównaniu z lokalną płacą minimalną w głównych lokalizacjach organizacji	Jednostka	Wartość 2012 rok	Wartość 2013 rok
	Wskaźniki standardowego wynagrodzenia na poziomie podstawowym według płci w porównaniu z lokalną płacą minimalną w głównych lokalizacjach organizacji	liczba	3,09	2,88
	Kobiety	liczba	3,09	-
	Mężczyźni	liczba	-	2,88

Udział pracowników w szkoleniach

Doskonalenie zawodowe naszej kadry odbywa się na podstawie analizy potrzeb szkoleniowych. Dostęp do szkoleń mają wszyscy nasi pracownicy. Rozwój zawodowy odbywa się w różnych formach: szkolenia otwarte i zamknięte, kursy, szkolenia językowe, konferencje, seminaria, sympozja, studia i inne. Znaczny procent

pracowników korzysta z możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych. Ze względu na rozpoczęcie realizacji programów rozwojowych dla różnych grup pracowniczych, liczba osób uczestniczących w różnych formach rozwoju zawodowego wzrosła w 2013 roku w stosunku do roku poprzedniego.

Miernik: Udział pracowników w szkoleniach

G4-LA9, G4-LA1

G4-LA9	Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku przypadających na pracownika według płci i struktury zatrudnienia	2012	2013
	Średnia liczba godzin szkoleniowych rocznie przypadająca na pracownika:	10,08	13,76
	Kobiety	9,7	12,77
	Mężczyźni	10,27	14,24
	Dyrektorzy Departamentów	9,45	18,18
	Zastępcy Dyrektorów Departamentów, Dyrektorzy Biur	5,22	14,33
	Doradcy, Eksperti	4,00	4,21
	Kierownik Wydziału, Kierownik Zespołu, Główny Specjalista	12,50	21,99
	Kierownik Sekcji, Specjalista Koordynator	12,14	14,18
	Starszy Specjalista	8,89	9,74
	Specjalista	10,65	10,43
	Młodszy Specjalista, Starszy Referent, Asystent	6,27	14,88
	Referent, Sekretarka	8,00	8,00

G4-LA1	Łączna liczba nowo zatrudnionych pracowników, odejść oraz wskaźnik przyjęć i fluktuacji pracowników według grupy wiekowej, płci, regionu	Jednostka	Wartość 2012 rok	Wartość 2013 rok
	Łączna liczba pracowników nowo zatrudnionych w raportowanym okresie, w tym:	liczba	48	23
	Kobiety		16	5
	Mężczyźni		32	18
	Osoby poniżej 30 roku życia		11	8
	Osoby między 30 a 50 rokiem życia		32	15
	Osoby powyżej 50 roku życia		5	0
	Procent pracowników nowo zatrudnionych w raportowanym okresie, w tym:	%	6,9%	3,3%
	Kobiety		2,3%	0,7%
	Mężczyźni		4,6%	2,6%
	Osoby poniżej 30 roku życia		1,6%	1,2%
	Osoby między 30 a 50 rokiem życia		4,6%	2,2%
	Osoby powyżej 50 roku życia		0,7%	0,0%

G4-LA1	Łączna liczba nowo zatrudnionych pracowników, odejść oraz wskaźnik przyjęć i fluktuacji pracowników według grupy wiekowej, płci, regionu	Jednostka	Wartość 2012 rok	Wartość 2013 rok
	Łączna liczba pracowników, którzy odeszli z pracy w raportowanym okresie, w tym:	liczba	27	27
	Kobiety		8	12
	Mężczyźni		19	15
	Osoby poniżej 30 roku życia		1	4
	Osoby między 30 a 50 rokiem życia		11	12
	Osoby powyżej 50 roku życia		15	11
	Procent pracowników, którzy odeszli z pracy w raportowanym okresie, w tym:	%	3,9%	3,9%
	Kobiety		1,2%	1,7%
	Mężczyźni		2,7%	2,2%
	Osoby poniżej 30 roku życia		0,1%	0,6%
	Osoby między 30 a 50 rokiem życia		1,6%	1,7%
	Osoby powyżej 50 roku życia		2,2%	1,6%
	Dla pracowników, którzy odeszli z pracy w raportowanym okresie średni staż pracy pracowników w podziale na:	liczba	9,67	12,63
	Płeć, w tym:			
	Kobiety		9,75	13,67
	Mężczyźni		9,63	12,2
	Przedział wiekowy, w tym:			
	Osoby poniżej 30 roku życia		0	3,8
	Osoby między 30 a 50 rokiem życia		3,78	7,9
	Osoby powyżej 50 roku życia		13,35	19,9

System przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym i nadużyciom

W ramach projektu strategicznego, wdrożyliśmy System przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym i nadużyciom. System oparty jest na analizie wystąpienia ryzyka korupcji lub nadużyć podczas wykonywania czynności związanych z realizacją procesów i zadań w naszej Spółce. Analiza prowadzona jest w ramach zorganizowanego dla całej organizacji Procesu zarządzania ryzykiem, a jej wyniki zostały zintegrowane w korporacyjnym systemie zarządzania ryzykiem.

System nakłada na każdego pracownika określone obowiązki i zadania. Szczególne zadania i kompetencje zostały w nim przypisane Koordynatorowi ds. Systemu przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym, który nadzoruje funkcjonowanie Systemu oraz prowadzi w porozumieniu z Prezesem Zarządu Spółki postępowania wyjaśniające wobec wszelkich zgłoszeń i informacji, wskazujących na zagrożenia korupcyjne.

G4-SO4

Wynikiem prowadzonej analizy ryzyka korupcji i nadużyć jest zatwierdzany Plan postępowania z ryzykiem korupcji i nadużyć.

W dokumencie tym opisane są szczegółowe mechanizmy eliminacji albo minimalizacji najistotniejszych przyczyn oraz skutków ryzyka korupcji i nadużyć, wraz z przypisaniem odpowiedzialności za wdrożenie i nadzór nad tymi mechanizmami. System jest w sposób ciągły doskonalony poprzez:

- systematyczne monitorowanie jego efektywności przez Koordynatora ds. Systemu przeciwdziałania korupcji;
- wewnętrzne przeglądy okresowe, raportowane Zarządowi;
- coroczne tzw. audyty nadzoru, które są warunkiem utrzymania certyfikatu na zgodność Systemu z normą BS 10500:2011; oceny te zawsze zawierają rekomendacje i zalecenia, których wdrożenie odbywa się na podstawie ich zatwierdzenia przez Zarząd.

Ryzyko konfliktu interesów dla każdego z naszych pracowników jest przedmiotem obligatoryjnych, okresowych analiz.

W ramach wdrożenia Systemu zostało przeprowadzone kompleksowe szkolenie dla wszystkich pracowników przez Centralne Biuro Antykorupcyjne. W związku z bieżącymi potrzebami, Koordynator ds. Systemu opracowuje i przeprowadza merytoryczne szkolenia wewnętrzne. Aktualnie przygotowany jest kompleksowy program szkoleniowy, wraz z narzędziem oceny jego efektów metodą e-learning.

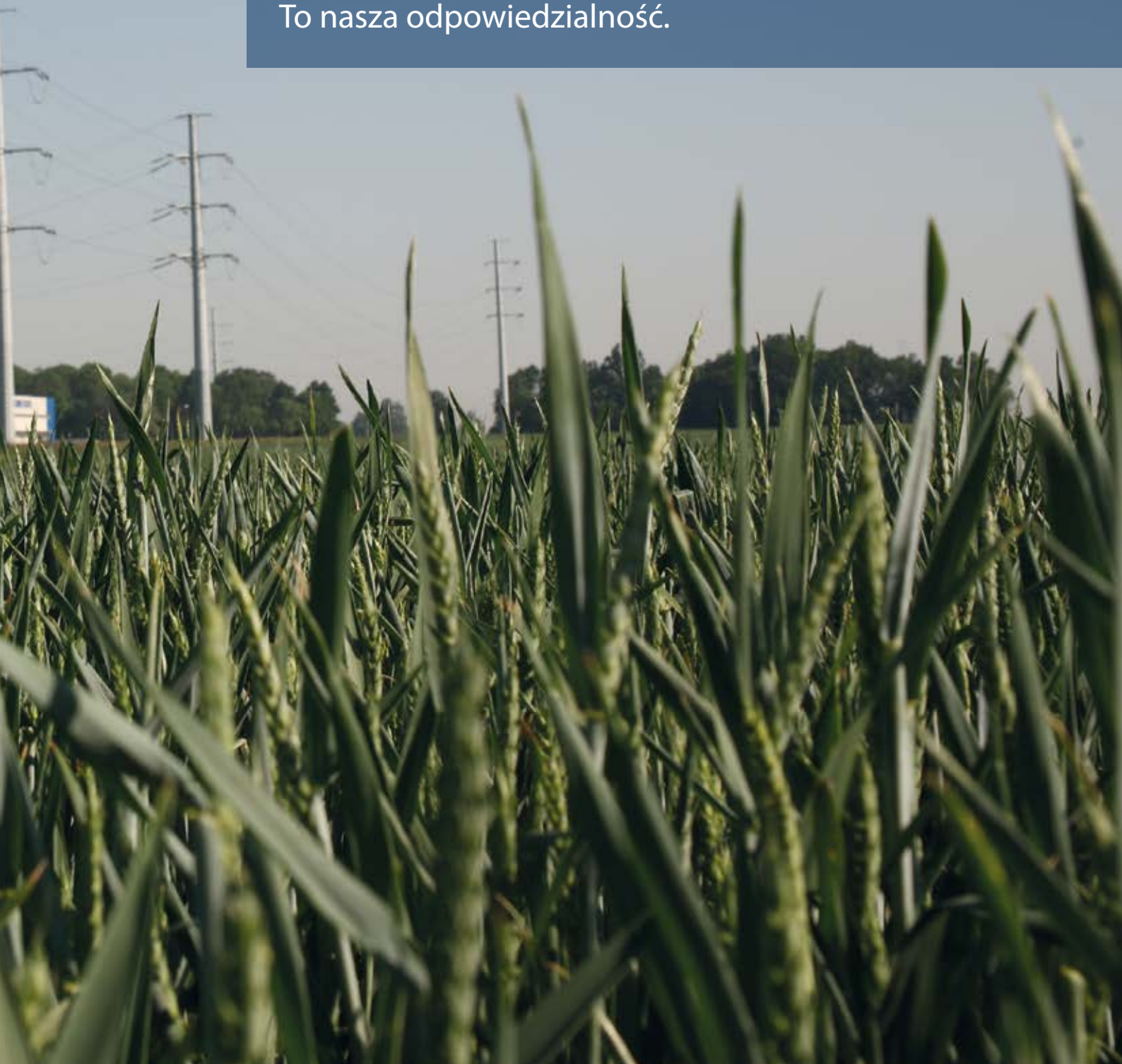
Program cyklicznych szkoleń objął również Wykonawców zadań inwestycyjnych, reprezentujących naszą Spółkę w środowisku lokalnym. Jego celem jest podniesienie ich kompetencji w zakresie identyfikowania ryzyka oraz ustalenia zachowań akceptowalnych i nieakceptowalnych w związku z reprezentowaniem naszej Spółki.

G4-SO4	Komunikacja i szkolenia dotyczące polityki i procedur antykorupcyjnych	Wartość
	Procent kadry zarządzającej, która została powiadomiona o polityce i procedurach antykorupcyjnych z podziałem na regiony.	100%
	Procent pracowników, którzy zostali powiadomieni o polityce i procedurach antykorupcyjnych z podziałem na regiony i stanowiska.	100%
	Procent partnerów biznesowych, którzy zostali powiadomieni o polityce i procedurach antykorupcyjnych z podziałem na regiony i branżę.	100%
	Procesy sądowe wytoczone organizacjom lub jej pracownikom dotyczące korupcji podczas raportowanego okresu oraz wyroki wydane podczas tych procesów.	Decyzją Zarządu dane pozostają poufne
	Procent pracowników, którzy zostali przeszkoleni z zakresu polityki i procedur antykorupcyjnych z podziałem na regiony i stanowiska.	100%

WPŁYW ŚRODOWISKOWY

Dążymy do tego, żeby system przesyłowy zapewniał niezawodność dostaw energii elektrycznej zarówno teraz, jak i w przyszłości. Inwestujemy w jego rozwój w taki sposób, żeby jak najmniej ingerować w środowisko naturalne. To nasza odpowiedzialność.

WPŁYW ŚRODOWISKOWY

Kluczowe wyniki w zakresie wpływu środowiskowego

Wdrożyliśmy, certyfikowaliśmy i doskonalimy **System Zarządzania Środowiskowego** zgodny z normą ISO 14001.

Wysokość kar pieniężnych i liczba sankcji pozafinansowych z tytułu nie przestrzegania regulacji z zakresu ochrony środowiska wynosi 0 (zero).

Uzyskaliśmy „**Biały certyfikat**”: **Świadectwo Efektywności Energetycznej „nr 1”**, potwierdzające wiodącą rolę naszej Spółki, jako lidera w zakresie promowania działalności proefektywnościowej i proekologicznej.

W ramach **programu Poprawy Efektywności Energetycznej** wdrożyliśmy standard dla nowych budynków technologicznych na naszych stacjach, według którego **zapotrzebowanie pojedynczego budynku na energię wyniesie do 70 kWh/m²/rok.** Ponadto przeprowadzone **wymiany transformatorów** oraz **instalacja odzysku ciepła z autotransformatora spowodowały redukcję emisji CO₂ o poziom 3073 tony/rok.**

Całkowite zużycie energii w siedzibie PSE i na stacjach wyniosło: w 2012 r. **49 280,41 MWh**, w 2013 r. – **48 961,9 MWh.**

Podstawą trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju oraz społeczeństwa jest zapewnienie niezbędnej ilości energii elektrycznej. Pomimo działań proefektywnościowych zapotrzebowanie na energię będzie rosło. Dążymy do tego, żeby system przesyłowy zapewniał niezawodność dostaw energii elektrycznej zarówno teraz, jak i w przyszłości. To nasza odpowiedzialność.

W tym celu prowadzimy utrzymanie infrastruktury systemu przesyłowego i inwestujemy w jej rozwój w taki sposób, żeby jak najmniej ingerować w środowisko naturalne. We wszystkich naszych działaniach przestrzegamy wymagań prawnych i innych regulacji w zakresie ochrony środowiska.

Mając na względzie uporządkowanie i ujednolicenie wszystkich naszych działań na rzecz ochrony środowiska wdrożyliśmy, certyfikowaliśmy oraz doskonalimy System Zarządzania Środowiskowego.

Zgodnie z przyjętą Polityką środowiskową, zobowiązujemy się godzić niezawodną i efektywną pracę systemu elektroenergetycznego oraz jego harmonijny rozwój, z poszanowaniem środowiska naturalnego i interesu społecznego.

Nasz wpływ środowiskowy uwzględniliśmy w dwóch priorytetowych obszarach „Strategii PSE na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2020”:

- Gwarant bezpieczeństwa energetycznego
- Przykładowy inwestor.

Nasze kluczowe zadania, jakie realizują te priorytetowe obszary:

- utrzymanie i doskonalenie w całej organizacji Systemu Zarządzania Środowiskowego według normy ISO 14001, wspierającego realizację poniższych działań;
- zwiększanie świadomości naszej kadry w zakresie działań proekologicznych;
- realizacja działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej;
- wdrożenie, utrzymanie i doskonalenie Systemu Zarządzania Energią wg normy ISO 50001;
- rozwijanie i modernizacja infrastruktury sieciowej przy zastosowaniu nowoczesnych i innowacyjnych rozwiązań technologicznych przyjaznych środowisku;
- w ramach rozbudowy i utrzymania infrastruktury sieciowej – minimalizowanie jej negatywnego oddziaływania na krajobraz, w tym tereny chronione i obszary o szczególnych wartościach przyrodniczych.

Dużym wyzwaniem współczesnej gospodarki jest pogodzenie wymogów ochrony środowiska z potrzebami kraju w zakresie rozbudowy infrastruktury technicznej, w tym także elektroenergetycznej. Racjonalne zarządzanie zasobami środowiska po stronie organów administracji oraz odpowiedzialne zarządzanie projektami po stronie Inwestora,

pozwalają na wypracowanie kompromisu i realizację inwestycji w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

dr Michał Kięsznia
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

System Zarządzania Środowiskowego wg normy ISO 14001

W 2012 roku wdrożyliśmy w naszej organizacji System Zarządzania Środowiskowego zgodny z międzynarodową normą ISO 14001. W ramach Systemu zidentyfikowaliśmy pięć znaczących aspektów środowiskowych, wraz z przypisaniem do nich celów kierunkowych pozwalających nam nadzorować dany aspekt, czy też na niego wpływać. Dla wszystkich zidentyfikowanych znaczących aspektów opracowany został proces sterowania operacyjnego w naszej Spółce.

Znaczące aspekty środowiskowe

- emisja pola elektromagnetycznego – w ramach nadzoru i monitoringu prowadzimy szereg działań sprzyjających realizacji wyznaczonych celów:
 - » dotrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wymaganych prawem, poza obszarem pasa technologicznego linii;
 - » odpowiedni dobór lokalizacji dla nowych inwestycji w celu ograniczenia budowy obiektów elektroenergetycznych na terenach zabudowy mieszkaniowej;
 - » utrzymanie sprawności instalacji i urządzeń;
- emisja hałasu – monitorując ten aspekt realizujemy zadania, wpływające na dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, które wymagane są prawem. Służą temu działania w zakresie:
 - » nowoczesne rozwiązania technologiczne urządzeń i instalacji.
 - » doboru lokalizacji w celu ograniczenia budowy obiektów elektroenergetycznych na terenach zabudowy mieszkaniowej;
 - » kontroli jakości wykonywanych prac;
 - » utrzymania sprawności instalacji i urządzeń.

G4-EN22	Całkowita objętość ścieków* według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia	Wartość 2012	Wartość 2013
	Rzeczywista łączna ilość ścieków według:		
	Miejsca przeznaczenia		
	Wody powierzchniowe, w tym:		
	– rzeki	3724 m ³	3665 m ³
	– wody podziemne (grunt)	2454 m ³	1591 m ³
	– przedsiębiorstwa komunalne	1656 m ³	1207 m ³

* wskaźnik nie dotyczy ścieków przemysłowych i deszczowych

G4-EN23

- wprowadzenie ścieków do gruntów – w ramach nadzoru i monitoringu aspektu realizujemy zadania eksploatacyjne w celu utrzymania sprawności urządzeń służących do oczyszczania ścieków deszczowych z substancji ropopochodnych (separatorów oleju) oraz biologicznych oczyszczalni, redukujących zanieczyszczenia w ściekach sanitarnych.

W ramach naszej działalności powstają ścieki opadowe i sanitarne odprowadzane do kanalizacji lub gruntu. Wskaźnik przedstawia ilość wytworzonych ścieków sanitarnych na terenie obiektów w podziale na miejsca ich odprowadzania. Ze względu na brak opomiarowania ilości odprowadzanych ścieków deszczowych, nie zostały one uwzględnione w zestawieniu;

- wytwarzanie odpadów – wpływamy na ten aspekt podejmując działania i inicjatywy sprzyjające osiągnięciu niniejszych celów:
 - » ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów;
 - » właściwie prowadzona gospodarka odpadami wytworzonymi na terenie Spółki, w tym segregowanie odpadów.

Ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych wzrosła w roku 2013, w porównaniu z rokiem poprzednim, z uwagi na wykonaną likwidację zbędnych, rezerwowych urządzeń. Do typowych odpadów, które są wytwarzane na terenie naszych stacji należą np. zużyte oleje mineralne, akumulatory, czy też zużyte sorbenty. Większe ilości odpadów wytwarzane są wyłącznie w procesach inwestycyjnych związanych z modernizacją bądź budową obiektów. Wytwórcami tych odpadów są Wykonawcy prac. Aby działania Wykonawców w zakresie gospodarowania odpadami były zgodne z przepisami prowadzony jest stały nadzór na terenie eksploatowanych obiektów oraz podczas realizacji zadań inwestycyjnych;

- wyciek substancji niebezpiecznej – monitorujemy ten aspekt prowadząc działania w celu:
 - » ograniczenia ryzyka wystąpienia sytuacji awaryjnej poprzez działania prewencyjne oraz właściwą eksploatację obiektów;
 - » gotowość do ograniczenia skutków środowiskowych awarii, spowodowanych przez infrastrukturę stanowiącą własność Spółki.

G4 - EN 23	Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem	Wartość wg stanu na 2012 rok [Mg]	Wartość wg stanu na 2013 rok [Mg]
	Ilość odpadów PCB w całkowitej ilości odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne:	0	0
	Ilość odpadów niebezpiecznych:	86,41	154,66
	Ilość odpadów innych niż niebezpieczne	51,4	44,02

Wskaźnik obrazuje, że na terenie naszych stacji odnotowaliśmy jedynie awaryjne wycieki olejów elektroizolacyjnych do gruntu oraz niewielki ulot gazu SF₆ do atmosfery, w głównej mierze związany z czynnościami eksploatacyjnymi. Żaden z wycieków nie spowodował szkody w środowisku.

G4-EN24

G4-EN 24	Łączna liczba i objętość istotnych wycieków	Jednostka miary	Wartość/Opis 2012 r.	Wartość/Opis 2013 r.
	Liczba zidentyfikowanych istotnych wycieków	Ilość wycieków	2 - wycieki oleju	2 - wycieki oleju
	Informacje dotyczące zidentyfikowanych istotnych wycieków:	zidentyfikowano wycieki olejów elektroizolacyjnych oraz gazu SF ₆		
	Lokalizacja wycieku		SE Żukowice (4,75 m ³ skażonej gleby); SE Joachimów (36,5 m ³ skażonej gleby). Ze względu na dużą ilość obiektów, na których doszło do wycieku niewielkich ilości gazu SF ₆ , nie podano ich lokalizacji.	SE Polkowice (1,44 m ³ skażonej gleby); SE Tuczna (0,21 m ³ skażonej gleby). Ze względu na dużą ilość obiektów, na których doszło do wycieku niewielkich ilości gazu SF ₆ , nie podano ich lokalizacji.
	Rodzaj wycieku, w podziale na:	opis jakościowy		
	a) Wycieki olejów	m ³ skażonej gleby	41,25	1,65
	b) Wycieki paliw (na powierzchnię ziemi lub wody)	opis jakościowy	0	0
	c) Wycieki odpadów	opis jakościowy	0	0
	d) Wycieki chemikaliów (na powierzchnię ziemi, wody lub do powietrza)	opis jakościowy	0	0
	e) Pozostałe (wycieki gazu SF ₆)	kg gazu	83	267,8
	Określenie skutków istotnych wycieków		Nie odnotowano istotnych, negatywnych skutków wycieku do gruntu dla środowiska. Oleje elektroizolacyjne, których dotyczyło zdarzenie, nie przedostały się poza teren zamknięty obiektu stacyjnego.	Nie odnotowano istotnych, negatywnych skutków wycieku do gruntu dla środowiska. Oleje elektroizolacyjne, których dotyczyło zdarzenie, nie przedostały się poza teren zamknięty obiektu stacyjnego.

* Z uwagi na charakter i przebieg awarii oraz brak możliwości określenia objętości substancji, która wyciekła do gruntu dla określenia wskaźnika została podana objętość zanieczyszczonego gruntu, który podlega wymianie lub oczyszczeniu.

Cele i zadania środowiskowe

Dążąc do ciągłego doskonalenia Systemu, realizujemy ustanawiane na poziomie najwyższego Kierownictwa cele i zadania środowiskowe, zapewniające ochronę środowiska we wszystkich obszarach naszej działalności.

Spójna dokumentacja wewnętrzna

Wdrożenie Systemu Zarządzania Środowiskowego pozwoliło nam zaktualizować oraz wypracować wewnętrzne dokumenty, porządkując kwestie środowiskowe w naszej organizacji, tj.:

- Procedurę trwałego usuwania danych i utylizacji nośników danych przeznaczonych do likwidacji.
- Regulamin gospodarki odpadami dla siedziby PSE i siedzib Oddziałów PSE.
- Regulamin gospodarki odpadami na terenie obiektów sieciowych.
- Instrukcję gospodarki gazem SF₆ w urządzeniach elektroenergetycznych.
- Instrukcję postępowania w przypadku wystąpienia na SE awarii zagrażającej skażeniem środowiska olejem elektroizolacyjnym.
- Instrukcję postępowania na wypadek wycieku substancji niebezpiecznych na terenie stacji elektroenergetycznych PSE.
- Zasady segregacji odpadów w siedzibie PSE.
- Elektroniczne bazy danych dotyczących m.in. decyzji środowiskowych, wodnoprawnych, odpadowych oraz kontroli WIOŚ (Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska).

Zwiększony nadzór nad przestrzeganiem regulacji

Systemowy nadzór nad przestrzeganiem uregulowań prawnych w dziedzinie ochrony środowiska zapewnia nam posiadanie pełnego obrazu swoich zobowiązań w tej dziedzinie.

Naszym podstawowym narzędziem kontroli skuteczności funkcjonowania systemu jest monitoring i pomiary, a podlegają im:

- znaczące aspekty środowiskowe;
- zgodność Spółki z przepisami i regulacjami związanymi z ochroną środowiska;
- realizacja celów i zadań środowiskowych.

Dzięki ciągłemu monitorowaniu oraz podejmowaniu na bieżąco działań naprawczych, mamy pewność, że przestrzegamy wszystkich wymagań prawnych i innych regulacji w zakresie ochrony środowiska.

W latach 2012-2013 nasza firma nie otrzymała kar pieniężnych i sankcji pozafinansowych za nieprzestrzeganie prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska.

Oprócz kontroli oddziaływania na środowisko, jakie prowadzimy na obiektach sieciowych, podlegają one również kompleksowym kontrolom prowadzonym przez instytucje zewnętrzne – organy powołane w tym celu to Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska. Dodatkowo na naszych obiektach stacyjnych wykonywane są przeglądy pozwoleń wodnoprawnych przez organy, które ich udzieliły. Organy te wykonują kontrole rutynowe oraz działają w wyniku skarg. Dokonują one niezależnej weryfikacji spełnienia wymagań na podstawie wykonywanych we własnym zakresie pomiarów i badań. W latach 2012-2013 na obiektach sieciowych przeprowadzono 13 kontroli. W ich wyniku nie stwierdzono przekroczeń i niezgodności.

G4-EN 29

Ochrona środowiska w prowadzonych procesach inwestycyjnych

Realizując inwestycje infrastrukturalne zarządzamy wpływem prowadzonych działań na środowisko naturalne. Pozyskanie decyzji środowiskowej poprzedza wykonanie przez Wykonawcę raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko (OOŚ), który uzgadniany jest z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym. Z raportem mogą zapoznać się wszyscy zainteresowani mieszkańcy gmin, przez które będzie przebiegała inwestycja, a także zainteresowane organizacje ekologiczne.

Projektanci tak planują nową trasę, aby jeszcze bardziej (niż jest to wymagane w normach) oddalić ją od zabudowań mieszkalnych. Z założenia, wszelkie inwestycje elektroenergetyczne budzą obawy wśród społeczeństwa. W tym celu podczas spotkań z lokalnymi władzami, mieszkańcami, urzędnikami państwowymi mającymi wpływ na inwestycję są prezentowane informacje, które podkreślają wpływ inwestycji na środowisko.

Problem stanowią zawsze potencjalne przebiegi linii przez tereny chronione przyrodniczo, szczególnie obszary Natura 2000. Dlatego też bardzo istotne są spotkania z przedstawicielami RDOŚ, RDLP już na etapie planowania trasy linii. Poznanie ich opinii, konsultowanie trasy linii, przedstawienie rozwiązań technicznych chroniących środowisko pozwala na zminimalizowanie konfliktów przy ubieganiu się o decyzję środowiskową. Współpraca z przedstawicielami organizacji ekologicznych przy raporcie OOŚ pozwala na wypracowanie wspólnego stanowiska.

Konsultacje z lokalną społecznością prowadzone są również za pomocą strony internetowej. W przypadku zapytań, wątpliwości mieszkańców – odpowiedzi i wyjaśnienia udzielane są w kontaktach bezpośrednich lub na stronie internetowej inwestycji, a także w formie wywiadu z ekspertem ds. środowiska w lokalnych mediach. Monitorowane są również zapytania pojawiające się po wyłożeniu do wglądu raportu OOŚ.

Wytyczne dla Wykonawców

Wdrażając SZŚ, zobowiązaliśmy się do szczególnego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów prawnych oraz stosowania dobrych praktyk w zakresie ochrony środowiska. Zobowiązanie to nałożyliśmy również na Wykonawców oraz podwykonawców zadań inwestycyjnych, modernizacyjnych oraz remontowych, którzy działają na nasze zlecenie.

W ramach wdrażania SZŚ, opracowaliśmy wytyczne do stosowania przez wszystkich Wykonawców, realizujących zadania inwestycyjne, modernizacyjne bądź remontowe. Dodatkowo, Wykonawcy są zobowiązani do zapoznania się z Polityką środowiskową oraz wykazem znaczących aspektów środowiskowych.

Dokładamy wszelkich starań, żeby dbałość o środowisko charakteryzowała każdy z etapów realizacji inwestycji – od planowania, przez budowę, po jej eksploatację i uwzględniła całą gamę aspektów od środków zaradczych związanych z zabezpieczeniem przed zanieczyszczeniem gruntu, wód podziemnych, ograniczaniu strat w siedliskach, zarządzaniu sytuacjami awaryjnymi, czy minimalizacji emisji hałasu oraz gospodarkę odpadami.

Nasze inicjatywy służące zmniejszeniu wpływu infrastruktury na środowisko

Nasza infrastruktura sieciowa oraz prowadzone w celu jej utrzymania prace inwestycyjne, modernizacyjne, czy remontowe wpływają na środowisko.

W latach 2012-2013 podjęliśmy i zrealizowaliśmy działania ograniczające wpływ naszych obiektów elektroenergetycznych na środowisko, w szczególności w zakresie:

Emisji (emisje GHG, substancje toksyczne)

Gaz SF₆ (sześćsiofluorek siarki) wykorzystywany na terenie naszych stacji, znajduje się w hermetycznie zamkniętych obudowach urządzeń. W celu zminimalizowania wycieków gazu, urządzenia z SF₆ wyposażyliśmy w aparaturę do monitorowania ciśnienia lub gęstości gazu. Wykonywane są systematyczne przeglądy urządzeń pod kątem sprawdzenia ich szczelności.

Ścieki (jakość wody)

Na naszych stacjach elektroenergetycznych wyposażamy stanowiska transformatorów w szczelne miski olejowe, mogące przejąć cały olej z urządzenia oraz wody pogańnicze w przypadku awarii powiązanej z pożarem. Odwodnienia stanowisk transformatorów wyposażone są również w separatory oleju, które zapewniają wyeliminowanie zanieczyszczeń ropopochodnych z odprowadzanych wód deszczowych. Dla zwiększenia bezpieczeństwa środowiska za separatorami oleju zabudowuje się dodatkowe zamknięcia (zasuwy nożowe lub przepustnice) automatycznie zamykające kanalizację odwodnieniową stanowisk w sytuacjach awaryjnych.

Hałas

W przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku w wyniku pracy urządzeń elektroenergetycznych podejmowane są środki służące ograniczeniu i dostosowaniu do obowiązujących wymagań prawnych. Budowane są ekrany akustyczne ograniczające hałas pracujących na terenie stacji transformatorów oraz wymieniana jest uszkodzona izolacja na liniach elektroenergetycznych. W celu wyeliminowania uciążliwości akustycznych obiektów stacyjnych, gdzie głównymi źródłami hałasu są pracujące transformatory, stawiane są wymagania akustyczne dla nowych jednostek transformatorowych.

Odpady

Odpady niebezpieczne powstające na terenach naszych stacji w wyniku eksploatacji są segregowane w specjalnych pojemnikach. Większe gabarytowo odpady są przechowywane w wyznaczonych do tego celu miejscach, zabezpieczonych przed dostępem osób nieuprawnionych. Miejsca te są utwardzone, a odpływ wód deszczowych do kanalizacji odbywa się przez separator oleju, co zabezpiecza przed ewentualnym przedostawaniem się substancji szkodliwych do gruntu.

W przypadku prac modernizacyjnych i remontowych wytwórcami odpadów są Wykonawcy, którzy działają zgodnie z naszymi wymaganiami. Dotyczą one m.in. pozyskiwania decyzji w zakresie gospodarki odpadami oraz określają sposób postępowania z odpadami podczas realizacji prac. Dokumentacja potwierdzająca sposób zagospodarowania odpadów przez Wykonawców podlega naszej weryfikacji i sprawdzeniu.

G4-EN31, G4-EN8

G4-EN31	Łączne wydatki na ochronę środowiska i inwestycje prośrodowiskowe według typu *	Wartość (PLN) 2012	Wartość (PLN) 2013
	Łączne wydatki na ochronę środowiska, w tym:	1 132 567	2 084 000
	Koszty utylizacji odpadów, oczyszczanie gazów wylotowych oraz oczyszczanie i usuwanie powstałych zanieczyszczeń	856 087	1 965 000
	Koszty zarządzania ochroną środowiska, w tym opłaty środowiskowe	276 480	119 000

* W tabeli uwzględniono koszty eksploatacyjne (bieżące związane z ochroną środowiska, bez nakładów inwestycyjnych)

G4-EN8	Łączny pobór wody według źródła	Wartość m³ 2012	Wartość m³ 2013
	Łączna objętość wody pobranej z poniższych źródeł	26898,54	23458,3
	Wody podziemne	17940	15252,0
	Woda deszczowa zebrana bezpośrednio i przechowywana przez organizację	nie dotyczy	nie dotyczy
	Dostawy wody komunalnej lub z innych źródeł zewnętrznych (m ³)	8958,54	8206,30
	Całkowite zużycie wody w procesie produkcji i pozostałych procesach technologicznych	nie dotyczy	nie dotyczy

Zużycie wody w siedzibie naszej Spółki i na stacjach jest niewielkie, gdyż nie prowadzimy działalności produkcyjnej. Do zaopatrzenia obiektów w wodę wykorzystywane są ujęcia własne oraz wodociągi gminne lub miejskie.

Projekt Poprawy Efektywności Energetycznej

Efektywność energetyczna jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej. Naszą odpowiedzią na to wyzwanie jest uruchomienie w swoich strukturach projektu strategicznego Program Poprawy Efektywności Energetycznej.

Jako promotor wdrażania nowatorskich i proekologicznych rozwiązań, projekt ukierunkowaliśmy na realizację działań w zakresie optymalizacji zużycia energii w perspektywie długoterminowej, ale również na tzw. QuickWins, czyli proste usprawnienia przynoszące natychmiastowe wyniki.

W ramach działań służących poprawie efektywności energetycznej w perspektywie długofalowej, przygotowujemy i wprowadzamy do stosowania standardy techniczne pozwalające obniżyć straty energii w przesyłce. Dobrym przykładem jest nowo opracowana specyfikacja przewodów fazowych, która pozwoli zredukować straty w przesyłce na liniach 400 kV o około 15 procent w stosunku do obecnie stosowanych przewodów fazowych. Wdrożyliśmy również nowy standard budynków technologicznych na stacjach elektroenergetycznych, redukujący zapotrzebowanie budynków na energię do poziomu 70 kWh/m², co pozwala sklasyfikować takie budynki wg dyrektywy unijnej 2010/31/WE jako spełniające kryterium budynku energooszczędnego. Dodatkowo, zbudowaliśmy pilotażową instalację odzysku ciepła z transformatora.

W ramach działań krótkoterminowych podjęliśmy działania w zakresie:

- optymalnego określenia zapotrzebowania na moc zamówioną na potrzeby stacji elektroenergetycznych i naszej siedziby;
- redukcji zapotrzebowania na energię zużywaną na potrzeby naszej siedziby;
- wymiany transformatorów sieciowych na transformatory o niższych stratach oraz niższym zapotrzebowaniu energii na potrzeby własne.

Działania jakie podjęliśmy w zakresie wymiany transformatorów i odzysku ciepła z autotransformatora, potwierdzone audytami efektywności energetycznej, przyczyniły się do redukcji zapotrzebowania na energię pierwotną na poziomie 10 464 122 kWh/rok, co powoduje redukcję emisji CO₂ na poziomie 3073 ton/rok.

Prognozowane redukcje wynikające z zastosowania przewodów fazowych, według opracowanej przez nas specyfikacji technicznej przewodów fazowych w stosunku do obecnie stosowanej (dla obciążenia 648 A) na każde 100 km linii wyniosą:

- zapotrzebowania na energię pierwotną na poziomie 26 603 400 kWh/rok/100km,
- redukcję emisji CO₂ na poziomie 23677 ton/rok/100km.

W zakresie działań na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej podejmujemy inicjatywy i przedsięwzięcia, wspomagane różnego rodzaju narzędziami. Takim przykładem jest uzyskanie Białego Certyfikatu oraz przystąpienie do wdrażania w naszej siedzibie normy ISO 50001.

W roku 2013, pomimo braku obowiązku przedstawiania do umorzenia świadectw efektywności energetycznej, skorzystaliśmy z możliwości jakie daje art. 16 ust. 3 pkt 3 i wzięliśmy udział w pierwszym przetargu na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, organizowanym przez Prezesa URE. W ramach powyższego postępowania uzyskaliśmy Świadectwo Efektywności Energetycznej „nr 1”, związane z wymianą transformatora mocy na jednostkę o większej sprawności i niższym własnym zapotrzebowaniu na energię.

Kontynuując strategię optymalizacji zużycia energii elektrycznej w ramach Programu Poprawy Efektywności Energetycznej, prowadzimy prace nad wdrożeniem Certyfikowanego Systemu Zarządzania Energią wg normy PN-EN ISO 50001:2011 w siedzibie naszej Spółki.

Wdrożenie certyfikowanego Systemu Zarządzania Energią pozwoli nam przyjąć system i procesy niezbędne do osiągnięcia optymalnego zarządzania energią na potrzeby siedziby, czemu towarzyszy obniżenie kosztów operacyjnych funkcjonowania naszej Spółki oraz redukcja skutków oddziaływania procesu wytwarzania energii elektrycznej i ciepła na środowisko, a w tym obniżenie emisji gazów cieplarnianych.

Wdrożenie Systemu zgodnego z normą to implementacja najlepszych praktyk z zakresu zarządzania energią, opartych na sprawdzonych międzynarodowych standardach i inicjatywach.

Specyfiką Systemu jest jego elastyczność, dzięki czemu jest możliwe jego dostosowanie do każdej organizacji – bez względu na obszar jej funkcjonowania, wielkość lub charakter prawny. Jest doskonałym narzędziem do osiągnięcia konkretnych celów ekonomicznych oraz organizacyjnych dotyczących użytkowania energii.

Wdrażając System Zarządzania Energią wg normy PN EN ISO 50001 usankcjonujemy w naszej organizacji, w szczególności:

- politykę Systemu Zarządzania Energią;
- model świadomego zarządzania energią wraz z wypracowaniem celów redukcji zużycia energii w organizacji;

- narzędzia skutecznego podnoszenia świadomości przedmiotowego procesu wśród pracowników i osób współpracujących;
- proces stałego monitorowania kosztów i doskonalenia organizacji w zakresie efektywności energetycznej.

W celu osiągnięcia powyżej zdefiniowanych celów SZE, konieczne stało się wypracowanie koncepcji podejścia do poprawy sprawności procesów przemiany energii w obszarze całej organizacji. Dotyczy to w szczególności ogrzewania i ochładzania pomieszczeń, oświetlenia, zużycia wody, w tym wody ciepłej, wykorzystania pojazdów oraz zasilania instalacji pomocniczych obiektu. Fundamentem systemu jest zbudowanie odpowiedniego narzędzia do monitorowania zużywanej energii

oraz analizy zgromadzonych danych w celu poszukiwania kolejnych dźwigni poprawiających efektywność przemiany i wykorzystywania energii. Bardzo ważne jest systematyczne przeprowadzanie tzw. przeglądu energetycznego, którego całościowe podejście do procesu doskonalenia zarządzania energią ułatwia identyfikację możliwości dalszej poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstwa.

Nasze działania w zakresie zwiększenia efektywności dotyczą również ograniczenia strat w przesyłach poprzez przygotowanie standardów technicznych, wykorzystujących nowoczesne technologie. Dodatkowo aktywnie uczestniczymy w organizowanych przez Prezesa URE przetargach na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej.

G4-EN3	Całkowite zużycie energii w organizacji (siedziba PSE)	Jednostka	Wartość 2012	Wartość 2013
	Całkowite zużycie, w tym:			
	Całkowite zużycie energii elektrycznej	MWh	7 310,5	6 683,3
	Całkowite zużycie energii cieplnej	GJ	9 023	8 680

G4-EN3	Całkowite zużycie energii na stacjach NN	Jednostka	Wartość 2012	Wartość 2013
	Całkowite zużycie, w tym:			
	Całkowite zużycie energii elektrycznej	MWh	41 969,907	42 278,595
	Całkowite zużycie energii cieplnej	GJ	2702	3050
	Całkowita sprzedaż, w tym:			
	Całkowita sprzedaż energii elektrycznej	MWh	4 714,189	3 587,781

Wartość wskaźnika wynika ze wzrostu ilości stacji oraz urządzeń wykorzystywanych do przesyłu energii elektrycznej.

Linie elektroenergetyczne w środowisku

Wysokim priorytetem w planach europejskiej infrastruktury energetycznej jest zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej. Wskazane jest stosowanie bezpiecznych rozwiązań konstrukcji linii elektroenergetycznych dla ptaków i innych zwierząt.

Planując nasze inwestycje, uwzględniamy występowanie najwrażliwszych siedlisk oraz gatunków, starając się wytyczać „korytarze przesyłowe” w harmonii z przyrodą przy szerokiej akceptacji społeczeństwa. Każdorazowo podejmujemy odpowiednie kroki gwarantujące unikanie lub minimalizację wpływów inwestycji na środowisko,

np. poprzez wykorzystywanie narzędzi takich jak ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ).

Dokładamy należytej staranności, żeby oceny prowadzone były w wysokim standardzie. Działania łagodzące wskazane w OOŚ są wdrażane, a ich efektywność jest monitorowana.

Wpływ naszej infrastruktury przesyłowej na różnorodność biologiczną rozpatrujemy w skali lokalnej w kontekście zmian sposobu użytkowania i zagospodarowania siedliska oraz w skali globalnej dotyczącej zmian jego rozmiarów, rozmieszczenia i użytkowania.

Grupą narażoną na oddziaływanie linii elektroenergetycznych są ptaki. Do najważniejszych i najlepiej poznanych typów oddziaływań na ptaki, należą zderzenia z elementami linii elektroenergetycznych. Innym typem oddziaływań są przekształcenia siedlisk związane z budową linii, w szczególności prowadzenie inwestycji w obrębie terenów zadrzewionych może pozbawić niektóre gatunki ptaków miejsc gniazdowania, co prowadzi do fragmentacji siedlisk.

Słupy linii najwyższych napięć lokalizowane na terenach użytkowanych rolniczo mogą wpływać na tworzenie się u ich podstawy mikrosiedlisk atrakcyjnych dla ptaków, a w konsekwencji na zwiększenie różnorodności biologicznej.

Obserwacje dowiodły, że na otwartych polach uprawnych zarówno liczba gatunków, jak i obserwowanych osobników była istotnie większa w miejscach przeciętych liniami przesyłowymi niż na terenach rolniczych pozbawionych linii elektroenergetycznych. Słupy i przewody stanowią również, zwłaszcza dla ptaków drapieżnych i krukowatych, dobre miejsca do wypatrywania zdobyczy (czatownie) lub miejsca gniazdowania.

Walory krajobrazowe a infrastruktura PSE

Linie najwyższych napięć są różnie postrzegane przez ludzi ze względu na walory krajobrazowe. W celu minimalizacji wpływu linii na krajobraz projektuje się ich przebieg w taki sposób, aby były one możliwie najmniej widoczne. W tym celu unikamy prowadzenia linii szczytami wzniesień, wytyczając ich trasę w zagłębieniach terenu lub na stokach. Dodatkowo rozwijane są metody polegające na maskującym malowaniu konstrukcji wsporczych. W trakcie opracowywania przebiegu linii w miarę możliwości oddala się je od zabytków, terenów podlegających ochronie przyrodniczej (obszary sieci Natura 2000, rezerваты przyrody), parków czy terenów rekreacyjnych. Stosowanie krótszych, bardziej wytrzymałych elektrycznie

i mechanicznie łańcuchów izolatorów powoduje, że konstrukcja linii sprawia wrażenie lekkości. Wypracowane do tej pory metody minimalizacji oddziaływania na krajobraz oraz dalsze prace w tym zakresie sprawiają, że wpływ linii elektroenergetycznych na krajobraz jest coraz mniejszy.

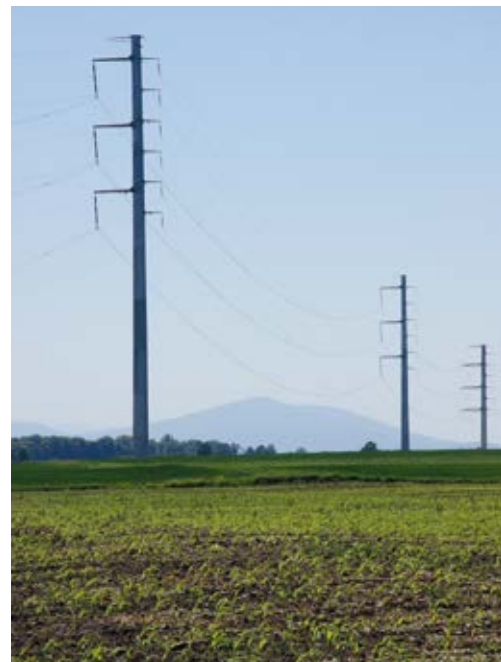
Dokładamy wszelkich starań by rozwijać i stosować nowoczesne rozwiązania. Coraz częściej, na zurbanizowanych terenach, stosowane są stacje z rozdzielnicami GIS o wysokiej gęstości, kompaktowych rozmiarach, niskiej emisji hałasu i niskiej emisji pól elektromagnetycznych.

Zastosowanie słupów rurowych – jako konstrukcji lepiej wpisujących się w krajobraz

Linie wykonywane z wykorzystaniem słupów pełnościennych (rurowych) stanowią rozwiązanie, które maksymalnie ogranicza ingerencję w środowisko. Konstrukcje wsporcze o wąskiej kompaktowej sylwetce zajmują powierzchnie znacząco mniejsze niż klasyczne słupy kratownicowe. Zyskują też większą akceptowalność społeczną. Montaż konstrukcji rurowych jest znacznie mniej pracochłonny w porównaniu z tradycyjnymi słupami kratowymi, dzięki czemu zajęcie terenu na plac budowy jest krótsze i pozwala na ograniczenie uciążliwości związanych z realizacją prac.

Linia Pasikurowice-Wrocław jest pierwszą w Polsce linią NN wykonaną przy użyciu konstrukcji słupów pełnościennych. Wybór tej technologii budowy linii wynikał z przebiegu linii przez wysoko zurbanizowane tereny aglomeracji wrocławskiej. Zastosowaliśmy słupy jednotorowe 400 kV oraz na jednym odcinku słupy trójtorowe, pozwalające na połączenie na jednym trzonie linii o napięciu 400 kV oraz dwóch linii o napięciu 110 kV. Zgromadziliśmy więcej niż dwa tory elektryczne różnych napięć na jednej konstrukcji wsporczej,

co określane jest mianem kompaktowej linii wiełotorowej i sprzyja zmniejszeniu stopnia zajęcia terenu, a tym samym i siedlisk oraz minimalizacji wpływu inwestycji na krajobraz. Technika linii kompaktowych w porównaniu do linii dwutorowych jest pewnym kompromisem ze względu na znacznie trudniejszą ich eksploatację.

Dobre praktyki

Gniazdo orła rybołowa na słupie elektroenergetycznym

We współpracy z Lasami Państwowymi zrealizowaliśmy przedsięwzięcie umożliwiające parze rybołowów założenie gniazda, dzięki specjalnie zbudowanej przez energetyków platformie.

Platforma została umieszczona na jednym ze słupów linii przesyłowej przebiegającej przez lasy nadleśnictwa Lipka w woj. kujawsko-pomorskim. Dodatkowo zainstalowano kamerę oraz urządzenie niezbędne do transmisji video, co umożliwiło ciągłą obserwację pary gniazdujących rybołowów

oraz wychowywanych przez nich piskląt. Transmisja była udostępniona poprzez stronę internetową Lasów Państwowych i naszej Spółki.

Obserwowana para jest jedną z niewielu par rybołowów w Polsce. W naszym kraju gniazduje około 30 par tych bardzo rzadkich ptaków. W 2014 r. „naszym rybołowom” wykuły się trzy młode pisklęta i wszystkie wyfrunęły z gniazda.

Słupy nadleśne

Przy projektowaniu i uzgadnianiu trasy linii elektroenergetycznych nie zawsze możliwe jest uniknięcie jej poprowadzenia przez tereny leśne. Dokładamy szczególnych starań, żeby w takich przypadkach ograniczyć ingerencję w środowisko. W tym celu stosujemy słupy nadleśne. Oznacza to, że stawiamy słupy ponad koronę lasu, tak aby przewody prowadzone były nad drzewami, w bezpiecznej odległości od ich wierzchołków. Takie działanie ogranicza wycinkę drzew do niezbędnego minimum, a tym samym wpisuje się w ideę zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z obowiązującymi standardami, wartość maksymalnej wysokości drzewa przyjęta do projektowania trasy linii poparta jest stosowną ekspertyzą, uwzględniającą występujące na trasie linii siedliska. W przypadku tak projektowanej linii wycinka obejmuje tylko teren znajdujący się w obrębie stanowiska słupa oraz w obszarze niezbędnym do jego montażu. Zazwyczaj jest to obszar położony w odległości około 4 m od obrysu fundamentów słupa, który zapewnia dojazd do miejsca jego montażu.

Przykłady działań minimalizujących wpływ inwestycji na środowisko przyrodnicze

Przy budowie linii 400 kV od stacji Wrocław do stacji Świebodzice zachowaliśmy siedlisko chrząszcza z gatunku kozioróg dębosz, przycinając dąb do wysokości 6 metrów oraz pozostawiając pień wraz z siedliskiem kozioroga dębosza w stanie nienaruszonym.

Kozioróg dębosz to jeden z największych chrząszczy w Europie. Sklasyfikowany jako narażony na wyginięcie w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt i na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. Należy do gatunków objętych ochroną gatunkową, a także programem Natura 2000.

Oznakowanie naszych linii najwyższych napięć

W celu ograniczenia ewentualnych kolizji ptaków z liniami najwyższych napięć stosujemy metody ich zabezpieczania polegające na ostrzegawczym oznakowaniu przewodów odgromowych. Oznakowanie w postaci kolorowych spiral umieściliśmy na przewodach odgromowych linii najwyższych napięć Pasikurówce-Wrocław Południe (Małuszów), dzięki czemu stały się one lepiej widoczne dla ptaków. Wizualny system stosujemy także na innych liniach w licznych modyfikacjach, np. w postaci pomarańczowo-czerwonych kul, ale generalnie trzymamy się zasady polegającej na ostrzeganiu lecących ptaków poprzez wyróżnienie przewodów linii z przestrzeni, kolorowymi widocznymi dla ptaka elementami.

W celu weryfikacji skuteczności zastosowanych rozwiązań, wykonaliśmy badania monitoringowe śmiertelności ptaków oraz opracowaliśmy analizę porealizacyjną na 6 km odcinku biegnącym w obszarze Natura 2000. Badania te potwierdziły, że stosowane markery zwiększają widoczność przewodów odgromowych i wywołują reakcję w postaci podniesienia pułapu przelotu minimalizując ryzyko kolizji.

TABELA GRI

Wskaźnik G4	Wytyczne GRI G4	Strony	Weryfikacja zewnętrzna
Strategia i analiza			
G4-1	Oświadczenie kierownictwa najwyższego szczebla na temat znaczenia zrównoważonego rozwoju dla organizacji i jej strategii.	6-8	Nie
Profil organizacji			
G4-3	Nazwa organizacji	20	Nie
G4-4	Główne marki, produkty i/lub usługi	18	Nie
G4-5	Lokalizacja siedziby głównej organizacji	128	Nie
G4-6	Liczba i nazwy krajów, w których organizacja prowadzi działalność/operacje	18	Nie
G4-7	Forma własności i struktura prawna organizacji	18	Nie
G4-8	Obsługiwane rynki z zaznaczeniem zasięgu geograficznego, obsługiwanych sektorów, charakterystyki klientów/konsumentów i beneficjentów	18	Nie
G4-9	Skala działalności organizacji	20, 26	Nie
G4-10	Łączna liczba pracowników według zatrudnienia, rodzaju umowy o pracę i regionu, oraz w podziale na płeć	87	Nie
G4-11	Odsetek zatrudnionych objętych umowami zbiorowymi	89	Nie
G4-12	Charakterystyka łańcucha dostaw/wartości organizacji	25	Nie
G4-13	Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące rozmiaru, struktury lub formy własności	20	Nie
G4-14	Wyjaśnienie, czy i w jaki sposób organizacja stosuje zasadę ostrożności	25	Nie
G4-15	Zewnętrzne, przyjęte lub popierane przez organizację ekonomiczne, środowiskowe i społeczne deklaracje, zasady i inne inicjatywy	29	Nie
G4-16	Członkostwo w stowarzyszeniach (takich jak stowarzyszenia branżowe) i/lub w krajowych/międzynarodowych organizacjach	29	Nie
G4-17	Struktura operacyjna organizacji, z wyróżnieniem głównych działów, spółek zależnych, podmiotów powiązanych oraz przedsięwzięć typu joint-venture z wyjaśnieniem, które z nich nie są objęte raportem.	9, 21, 23	Nie

Wskaźnik G4	Wytyczne GRI G4	Strony	Weryfikacja zewnętrzna
G4-18	Proces definiowania zawartości raportu oraz granic raportowania istotnych aspektów	10	Nie
G4-19	Kluczowe aspekty zidentyfikowane w procesie definiowania zawartości raportu	12-13	Nie
G4-20	Granice wyznaczone dla każdego z kluczowych aspektów wewnątrz organizacji	12-13	Nie
G4-21	Granice wyznaczone dla każdego z kluczowych aspektów na zewnątrz organizacji	12-13	Nie
G4-22	Wyjaśnienia dotyczące efektów jakichkolwiek korekt informacji zawartych w poprzednich raportach z podaniem powodów ich wprowadzenia oraz ich wpływu (np. fuzje, przejęcia, zmiana roku/okresu bazowego, charakteru działalności, metod pomiaru)	Nie dotyczy	
G4-23	Znaczne zmiany w stosunku do poprzedniego roku dotyczące zakresu, zasięgu lub metod pomiaru zastosowanych w raporcie oraz granic aspektów	Nie dotyczy	
Zaangażowanie interesariuszy			
G4-24	Lista grup interesariuszy zaangażowanych przez organizację	10, 72-73	Nie
G4-25	Podstawy identyfikacji i selekcji interesariuszy	10	Nie
G4-26	Podejście do angażowania interesariuszy włączając częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy ze wskazaniem, czy angażowanie interesariuszy podjęte było w ramach przygotowania do procesu raportowania (tj. komunikacja z interesariuszami)	10, 72-73	Nie
G4-27	Kluczowe kwestie i problemy poruszane przez interesariuszy oraz odpowiedzi ze strony organizacji, również poprzez ich zaopiniowanie ze wskazaniem grup interesariuszy, które zgłosiły poszczególne kwestie i problemy	12-13	Nie

Wskaźnik G4	Wytyczne GRI G4	Strony	Weryfikacja zewnętrzna
Parametry raportu			
G4-28	Okres raportowania	9	Nie
G4-29	Data publikacji ostatniego raportu (jaki został opublikowany)	Nie dotyczy	Nie
G4-30	Cykl raportowania (roczny, dwuletni, itp.)	9	Nie
G4-31	Osoba kontaktowa	128	Nie
G4-32	Tabela wskazująca miejsce zamieszczenia wskaźników w raporcie	117-124	Nie
G4-33	Polityka i obecna praktyka w zakresie zewnętrznej weryfikacji raportu. Jeśli nie zawarto takich danych w niezależnym raporcie poświadczającym, wyjaśnienie zakresu i podstaw zewnętrznej weryfikacji oraz relacji pomiędzy organizacją i zewnętrznym podmiotem poświadczającym	Tegoroczny raport nie został poddany zewnętrznej weryfikacji. Naszym celem jest poddanie weryfikacji kolejnych publikowanych raportów zrównoważonego rozwoju 12-13	Nie
Nadzór			
G4-34	Struktura nadzorcza organizacji wraz z komisjami podlegającymi pod najwyższy organ nadzorczy, które są odpowiedzialne za podejmowanie decyzji dotyczących wpływów ekonomicznych, środowiskowych i społecznych	22-24	Nie
G4-56	Wewnętrznie sformułowana misja lub wartości organizacji, kodeks postępowania oraz kodeks etyki	32-35	Nie

Aspekt	Wskaźnik G4	Wytyczne GRI G4	Strony	Weryfikacja zewnętrzna
Wskaźniki ekonomiczne				
Wyniki ekonomiczne	G4-EC1	Bezpośrednia wartość ekonomiczna, wytworzona i podzielona	26	Nie
Wyniki ekonomiczne	G4-EC4	Wielkość rządowego wsparcia finansowego	52	Nie
Obecność rynkowa	G4-EC5	Wskaźniki standardowego wynagrodzenia na poziomie podstawowym według płci w porównaniu z lokalną płacą minimalną w głównych lokalizacjach	94	Nie
Obecność rynkowa	G4-EC7	Faktyczny i potencjalny wpływ inwestycji na społeczność lokalną i lokalną gospodarkę (negatywny i pozytywny)	53	Nie
Podejście zarządcze	G4-DMA	Ekonomiczny wpływ pośredni – podejście do zarządzania	44	Nie
Wskaźniki środowiskowe				
Podejście zarządcze	G4-DMA	Środowisko – podejście do zarządzania	100	Nie
Energia	G4-EN3	Bezpośrednie zużycie energii wg głównych źródeł energii	111	Nie
Podejście zarządcze	G4-DMA	Podejście do zarządzania aspektem „Energia”	109	
Woda	G4-EN8	Łączny pobór wody według źródła	108	Nie
Podejście zarządcze	G4-DMA	Podejście do zarządzania aspektem „Woda”	107	Nie
Bioróżnorodność	G4-EN12	Opis istotnego wpływu działalności produktów i usług na bioróżnorodność obszarów chronionych w tym obszarów o dużej wartości pod względem bioróżnorodności poza obszarami chronionymi	112	Nie
Podejście zarządcze	G4-DMA	Bioróżnorodność – podejście do zarządzania	112	Nie
Ścieki	G4-EN22	Całkowita objętość ścieków według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia	102	Nie
Odpady	G4-EN23	Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem	103	Nie
Gospodarka odpadami i ściekami	G4-EN24	Łączna liczba i objętość istotnych wycieków	104	Nie

Aspekt	Wskaźnik G4	Wytyczne GRI G4	Strony	Weryfikacja zewnętrzna
Gospodarka odpadami i ściekami	G4-DMA	Gospodarka odpadami i ściekami – podejście do zarządzania	102	Nie
Produkty i usługi	G4-EN27	Inicjatywy służące zmniejszeniu wpływu produktów i usług na środowisko i zakres ograniczania tego wpływu	107	Nie
Podejście zarządcze	G4-DMA	Produkty i usługi – podejście do zarządzania	102	Nie
Zgodność z regulacjami	G4- EN29	Wartość pieniężna kar i całkowita liczba sankcji pozafinansowych za nieprze- strzeganie prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska	105	Nie
Podejście zarządcze	G4-DMA	Zgodność z prawem w zakresie ochrony środowiska – podejście do zarządzania	105	Nie
Ogólne	G4-EN31	Wydatki i inwestycje przeznaczone na ochronę środowiska	108	Nie
Mechanizmy dotyczące rozpatrywania skarg środowiskowych	G4-DMA	Podejście do zarządzania aspektem „Mechanizmy dotyczące rozpatrywania skarg środowiskowych”.	105	Nie
Ocena dostawców pod kątem kryteriów środowiskowych	G4-EN32	Ocena dostawców pod kątem kryteriów środowiskowych	W latach 2012-2013 PSE S.A. nie poddawało wykonawców realizujących duże zadania inwestycyjne ocenie pod względem kryteriów środowiskowych	Nie

Aspekt	Wskaźnik G4	Wytyczne GRI G4	Strony	Weryfikacja zewnętrzna
Wskaźniki społeczne: Praktyki zatrudnienia i godna praca				
Zatrudnienie	G4-LA1	Łączna liczba nowych pracowników zatrudnionych w okresie raportowania według wieku, płci i regionu oraz poziomu fluktuacji pracowników w podziale na wiek, płeć i region	87, 95-96	Nie
Zatrudnienie	G4-LA2	Świadczenia dodatkowe zapewniane pracownikom pełnoetatowym, które nie są dostępne dla pracowników czasowych lub pracujących w niepełnym wymiarze godzin, wg głównych jednostek organizacyjnych	90	Nie
Podejście zarządcze	G4-DMA	Zatrudnienie – podejście do zarządzania	87	Nie
Edukacja i szkolenia	G4-LA9	Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku przypadających na pracownika według płci i struktury zatrudnienia	95	Nie
Edukacja i szkolenia	G4-LA10	Programy w zakresie zarządzania umiejętnościami i kształcenia ustawicznego, które wspierają ciągłość zatrudnienia pracowników oraz ułatwiają proces przejścia na emeryturę	87	Nie
Edukacja i szkolenia	G4-LA11	Odsetek pracowników podlegających regularnym ocenom jakości pracy i przeglądom rozwoju kariery zawodowej według płci	89	Nie
Podejście zarządcze	G4-DMA	Edukacja i szkolenia - podejście do zarządzania aspektem	87	Nie

Aspekt	Wskaźnik G4	Wytyczne GRI G4	Strony	Weryfikacja zewnętrzna
Wskaźniki społeczne				
Społeczności lokalne	G4-SO1	Procent działań biznesowych, w których uwzględniana jest społeczność lokalna, prowadzona jest analiza wpływu na społeczność oraz posiadane są programy rozwoju społeczności	71	Nie
Społeczności lokalne	G4-SO2	Działania o faktycznym i potencjalnym znaczącym negatywnym wpływem na społeczności lokalne	77	Nie
Podejście zarządcze	G4-DMA	Społeczności lokalne – podejście do zarządzania	66	Nie
Przeciwdziałanie korupcji	G4-SO4	Komunikacja i szkolenie w sprawie praktyk i procedur antykorupcyjnych	97	Nie
Podejście zarządcze	G4-DMA	Przeciwdziałanie korupcji – podejście do zarządzania	96	Nie

Aspekt	Wskaźnik G4	Wytyczne GRI G4	Strony	Weryfikacja zewnętrzna
Suplement sektorowy				
	G4-EU4	Długość sieci przesyłowej	54	Nie
	G4-DMA	Zapewnienie bezpieczeństwa i ciągłości świadczonych usług – podejście do zarządzania	45-46	Nie
	G4-EU12	Wskaźnik strat na przesyłach, wyrażony jako % całkowitej energii	47	Nie
	G4-DMA	Zwiększenie efektywności przesyłu – podejście do zarządzania	44-46	Nie
	G4-EU15	Procent pracowników którzy nabędą uprawnienia do przejścia na emeryturę za 5 oraz 10 lat, z podziałem na rodzaj wykonywanej pracy	91-92	Nie
Podjęcie zarządcze	G4-DMA	Zdrowie i bezpieczeństwo klienta – podejście do zarządzania	78	Nie
	G4-EU22	Liczba osób fizycznie i ekonomicznie przesiedlonych oraz rekompensata z tytułu przesiedlenia	75-76	Nie
	G4-EU28	Częstość przerw w dostawach energii elektrycznej (SAIFI)	47	Nie
	G4-EU29	Przeciętny czas trwania przerwy w dostawach energii elektrycznej (SAIDI)	47	Nie

Tabela prezentująca mierniki efektywności zawarte w „Strategii PSE na rzecz Zrównoważonego Rozwoju do roku 2020”

Obszar zrównoważonego rozwoju	Nazwa miernika	Stopień raportowania	Strony
Gwarant Bezpieczeństwa Energetycznego	Dyspozycyjność majątku sieciowego PSE	Pełny	54
Gwarant Bezpieczeństwa Energetycznego	Przyrost zasobów sieciowych PSE (długość linii 400 i 220 kV na koniec roku w porównaniu z rokiem poprzednim)	Pełny	20, 54
Gwarant Bezpieczeństwa Energetycznego	Realizacja Planu inwestycyjnego	Pełny	51
Przykładowy Inwestor	Liczba spotkań z władzami i instytucjami w terenie w stosunku do liczby zadań inwestycyjnych	Częściowy	79
Odpowiedzialny Pracodawca	Łączna liczba pracowników w podziale na płeć	Pełny	87
Odpowiedzialny Pracodawca	Poziom fluktuacji	Pełny	94
Odpowiedzialny Pracodawca	Liczba pracowników biorących udział w programach rozwojowych	Pełny	89
Odpowiedzialny Pracodawca	Udział pracowników w szkoleniach	Pełny	94
Wiarygodny Partner	Liczba skarg do URE w stosunku do liczby wniosków (liczba odwołań kontrahentów pozytywnie rozpatrzonych przez URE w roku, w stosunku do liczby rozpatrzonych przez OSP w roku wniosków o zawarcie umów przesyłania i udostępniania KSE)	Pełny	47
Wiarygodny Partner	Terminowe wdrożenia regulacji europejskich	Pełny	61
Ekspert w Branży	Liczba raportów przekazywanych do MG i URE	Pełny	59
Ekspert w Branży	Liczba monitorowanych aktów prawnych (lista) na etapie przygotowywania projektów rządowych, w tym liczba aktów prawnych w przygotowaniu, których biorą udział przedstawiciele PSE (lista)	Pełny	60
Ekspert w Branży	Liczba opublikowanych aktów prawnych w pracach, nad którymi brali udział przedstawiciele PSE (lista)	Pełny	61

SŁOWNICZEK

PSE	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.
GK PSE	Grupa Kapitałowa PSE
KSE	Krajowy System Elektroenergetyczny
OSP	Operator Systemu Przesyłowego
OSD	Operator Systemu Dystrybucyjnego
IRIESP	Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej
SE	Stacja elektroenergetyczna
OZE	Odnawialne Źródła Energii
ENTSO-E	Europejska Organizacja Operatorów Systemów Przesyłowych Energii Elektrycznej
URE	Urząd Regulacji Energetyki
RN	Rada Nadzorcza
Zdjęcia:	Archiwum PSE S.A., Agencja Promocji Inwestycji Sp. z o.o., PSE Inwestycje S.A. oraz p. Michał Bielewicz – RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim, p. Tomasz Konieczny – Leśnictwo Lipka.

PODZIĘKOWANIA

Pierwszy Raport Zrównoważonego Rozwoju w historii naszej organizacji powstał dzięki zaangażowaniu wielu pracowników GK PSE, którzy podzielili się swoją wiedzą i poświęcili swój czas na uzgodnienie jego treści. W szczególności dostarczyli niezbędnych danych i informacji, a także dołożyli wszelkich starań, aby zebrane materiały spełniały oczekiwania naszych partnerów wyrażone podczas sesji dialogowej oraz wytyczne określone przez Global Reporting Initiative (GRI).

Szczególnie dziękuję Zarządowi PSE S.A. za wsparcie każdego etapu prac nad raportem. Dziękuję Paniom z firmy doradczej PwC: Irenie Picholi, Paulinie Kaczmarek, Monice Czokajło oraz Monice Walenckiej za wsparcie w opracowaniu raportu zgodnie z najnowszymi Wytycznymi GRI G4, organizacji sesji dialogowej, konsultowaniu wskaźników do raportu oraz koordynację procesu weryfikacji powstałego dokumentu przez GRI.

Dziękuję wszystkim pracownikom PSE, którzy zaangażowali się w proces przygotowania raportu. Ich konstruktywne uwagi, opinie i sugestie motywowały do poszukiwania możliwie najlepszych rozwiązań.

W pracach nad raportem udział wzięli (w kolejności alfabetycznej):

Zbigniew Aniszewski, Andrzej Bartosik, Arkadiusz Basista, Janusz Bąk, Marek Bigos, Marcin Bielas, Rafał Bracha, Robert Borys, Anna Chylińska, Piotr Caliński, Piotr Ciechanowski, Monika Charuba, Edyta Czarnecka, Grzegorz Czerwonka, Jerzy Dudzik, Lidia Dylczyńska, Tomasz Dzik, Eliza Gawlicka, Krzysztof Hackiewicz, Wojciech Jarosz, Arkadiusz Jaworski, Andrzej Kindziński, Magdalena Kozik, Krzysztof Kowalczyk, Łukasz Kowalski, Jan Koprowski, Magdalena Kwiatecka, Ewa Kępińska-Hollain, Kinga Krystek, Daniel Kucemba, Joanna Kozłowska, Marcin Laskowski, Małgorzata Łachniak, Beata Łapczyńska, Marta Podedworna-Łuczak, Mariusz Mateńko, Włodzimierz Mucha, Aleksander Maicher, Bartłomiej Magdziarz, Agnieszka Michałowska, Tomasz Nowakowski, Andrzej Nehrebecki, Adam Oleksy, Łukasz Pawlak, Łukasz Paniewski, Wiesław Pietrzyk, Zbigniew Podgórski, Konrad Purchała, Barbara Puto, Damian Przepadło, Jarosław Rączka, Lucyna Roszyk, Anna Roguska, Monika Ročławska, Anna Sas, Witold Smolik, Marek Szostek, Marcin Stokowski, Grzegorz Sobiecki, Irena Szupiluk, Tomasz Tarwacki, Małgorzata Traczyk, Ilona Walczak, Marzena Wójtowicz, Maria Walkiewicz, Tadeusz Włodarczyk, Wiesława Wrzosek, Ewa Zaremba, Łukasz Zajczkowski, Olgierd Żyromski.

Raport Zrównoważonego Rozwoju PSE za lata 2012-2013 jest wynikiem naszej wspólnej pracy.

Małgorzata Jachimowska-Noworyta

Kierownik projektu
Model Zrównoważonego Rozwoju w GK PSE

G4-31

Pytania dotyczące Raportu Zrównoważonego Rozwoju PSE prosimy kierować do:

Małgorzaty Jachimowskiej-Noworyta, Biuro Komunikacji

tel.: (22) 242 17 06

e-mail: malgorzata.jachimowska-noworyta@pse.pl

G4-5

Adres:

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.

ul. Warszawska 165

05-520 Konstancin-Jeziorna

www.pse.pl

Adres:

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.

ul. Warszawska 165

05-520 Konstancin-Jeziorna

www.pse.pl

